

KOSTANJEVIŠKE NOVICE

Glasilo občine Kostanjevica na Krki | Brezplačni izvod | **Oktober 2010** | Številka 46, 47

Koliko stoletnih poplav še? 3

Boj za županski stolček 8

Slava Račič - čebelarka 25

Pohod na Triglav 29

KOSTANJEVIŠKENE NOVICE

IZDAJA

Občina Kostanjevica na Krki

Ljubljanska cesta 7

8311 Kostanjevica na Krki

E-mail

kostanjeviske.novice@gmail.com

UREDNIŠTVO

Odgovorni urednik

Goran Milovanović

Uredniški odbor

Marjana Krhin

Alenka Žugič Jakovina

Matic Skušek

Alja Pincolič

Matej Jordan

Lektor

Jakob Gašpir

OBLIKA

Oblikovanje

Janja Baznik

Prelom

Matic Petrič

Urejanje fotografij

Matej Jordan

Fotografija na naslovnici

Janja Baznik

Tisk

Tiskarna TiskAM / Aljoša Mihelin

Naklada

1000 izvodov

1854-9284

GASILCI

| FOTO: **JANJA BAZNIK**

Že res, da so ljudje v teh krajih navajeni živeti z vodo, da je le-ta pogosto tudi njihov zaveznik in da ni lepšega načina za psihofizično osvežitev, kot se s čolnom popeljati tja proti Karščam. A problem nastane, ko narava pokaže svojo drugo plat. Poplave Kostanjevico sicer spremljajo odkar je otok naseljen in so jih prebivalci tudi vajeni, a vse racionalne razlage odpovedo, ko pride takšna ujma kot je bila pred nekaj dnevi ta zadnja. Ko ostaneš preprosto nemočen in opazuješ kako kalna voda odnaša sadove truda več generacij. V takšnih trenutkih kanček upanja v vero življenja prinesejo medčloveški odnosi. In ti so v teh težkih dneh v Kostanjevici v primerjavi z ostalimi slovenskimi kraji bili spet na najvišjem nivoju. Od gasilcev na prvem mestu, do civilne zaščite ter mnogih posameznikov. Vsi, ki so v pomoč sokrajanom gazili po hladni vodi, so še enkrat več dokazali, da je kljub temu v tem, generalno neprijaznem času solidarnost tukaj še vedno doma.

To pa je bil tudi jasen signal vsem, ki se v teh krajih ukvarjajo s politiko, da je namreč možno v tako majhnem kraju določene strateške zadeve premakniti le, če vsi stopijo skupaj. Vse ostalo kraju na dolgi rok samo škodi. V tem duhu smo tako za vas v tej številki pripravili razmišljanja treh kandidatov za župana Kostanjevici na Krki. Vsem trem smo poslali enaka vprašanja, naša novinarka pa jih je potem strokovno in korektno sestavila v predstavitveni intervju, ki bo mogoče komu izmed vas le pripomogel k odločitvi. Saj je dan volitev praktično edini dan, ko k političnim dejanjem participiramo vsi državljani, pa kakršna koli je že naša odločitev. Povsem legitimna je tudi ta, da svojo voljo izkažemo z neodhodom na volišče.

V pričujoči številki me veseli tudi dejstvo, da kljub nerednemu in redkemu izhajanju, ki je izključno posledica prenizkih sredstev, mnogi časopis podpirate, kar v najboljši meri izkazujete s tem, ko zanj pripravljate prispevke. Tu gre še posebej pohvaliti Klub jamarjev in Planinsko društvo Polom, ki vam tokrat predstavljata ekskurzijo v Bosno in Hercegovino ter tradicionalni pohod na Triglav in seveda nadvse agilno Športno društvo, katerega člani segajo po najvišjih rezultatih na državni ravni. Zato velja še enkrat več njihovo vabilo, da se jim pri teh in podobnih akcijah tudi pridružite.

| **GORAN MILOVANOVIC**

KOLIKO STOLETNIH POPLAV ŠE?

VOJSKA JE, KO SE JE VODA UMAKNILA, VELIKO POMAGALA PRI POSPRAVILU POHIŠTVA. | FOTO: TANJA JAKŠE GAZVODA

NA ODPADU JE KONČALA PRAVA GORA RAZMOČENEGA POHIŠTVA. | FOTO: TANJA JAKŠE GAZVODA

V soboto, 18. septembra, so se že marsikje po Sloveniji borili z naraslimi rekami. A v naši Kostanjevici je Krka kazala nedolžno podobo. Saj je bila visoka, a brez panike. Kljub temu so se v občinskem štabu civilne zaščite odločili za dežurstvo. In ko je bila v nedeljo zjutraj nad deželo še noč, je zazvonil telefon pri poveljniku Robertu Zagorc. Krka se je namreč že nevarno bližala spodnjemu delu vozišča mostu pri Štravsu. Ob šestih je bil sklican štab civilne zaščite, ki je takoj aktiviral vse razpoložljive sile. Že v nedeljo zjutraj je Kaka zalila širše območje farne cerkve in del otoka, tako da vožnja po vodi z osebnim avtomobilom ni bila več mogoča. A ko bi ostalo le pri tem! Voda je iz ure v uro hitro naraščala in kmalu po poldnevu zalila ves otok, ponoči sta bila pod vodo tudi oba glavna lesena mosta, poplavelo pa je vse do nekdanje restavracije, z vodo je bila obkrožena šola. Zagnani gasilci, pripadniki civilne zaščite in drugi so bili že celo nedeljsko dopoldne v akciji. Navozili so pet tovornjakov peska, z njim napolnili 2.000 vreč, ki so jih imeli že na zalogi, in jih razvažali, da bi z njimi skušali zadrževati vodo, ki je neusmiljeno zalivala kleti, garaže in tudi bivalne prostore. S črpalkami so črpali vodo iz hiš. A bitka je bila po nekaj urah izgubljena, voda je namreč naraščala več kot 10 centimetrov na uro. Začelo se je reševanje življenj.

Najvišji nivo je Krka dosegla v noči na ponedeljek, ko je bilo ponekod na otoku celo meter in pol vode, otočani

so bili skoraj brez izjeme dobesedno v vodi, ki je uničevala pohištvo in drugo opremo, pa ne le otok, tudi bližnje kraje, zalilo je Malence, Koprivnik, Sajevce. Voda je vdrla tudi v Kolpin obrat... Z vodo je bilo zalitih kar 115 objektov! »V ponedeljek smo ljudi, ki so bili ujeti v vodi, prosili, naj se umaknejo. Očitno so navezani na dom, bali so se tudi za svoje premoženje. Smo se pa zato drugače organizirali. V šoli so kuhali hrano tako za nas, ki smo bili ves čas na terenu, kot za krajane. Po domovih smo s čolni razvažali hrano, vodo, mleko in kruh. Okoli ljudi, ki so bili ujeti v vodo, smo hodili tako gasilci, pripadniki civilne zaščite, aktivistke rdečega križa in drugi posamezniki, ki so se javili, da bodo pomagali. Ker se po otoku ni dalo voziti z avtomobili, smo aktivirali tudi fante s traktorji, prikolicami, tovornjake, terenska vozila. Kdor je hotel pomoč, jo je dobil, vsakemu lahko pogledamo v oči, a dokler se voda ni umaknila, nismo imeli kaj,« je dejal poveljnik občinskega štaba civilne zaščite Robert Zagorc. Voda je le začela upadati v ponedeljek dopoldne, a sila počasi. Reševalci so pripravili tudi vse potrebno za evakuacijo v osnovno šolo, kjer je bilo na voljo več ležišč, kuharice so tudi pripravile toplo malico, vendar so Kostanjevčani raje vztrajali v svojih domovih, pa čeprav je voda v večini hiš segala vsaj do kolen. Samo nekaj so jih reševalci, ki so prebivalce oskrbovali tudi s kruhom, vodo in mlekom, prepeljali na suho, vendar so se raje kot za šolo odločili za namestitev pri sorodnikih ali v zidanicah.

Kaj takšnega Kostanjevica ne pomni! Pa ne le visoka voda, narasla Krka je zahtevala celo človeško življenje. V ponedeljek, 20. septembra, nekaj pred osmo uro zjutraj je voznik tovornjaka pri novi obvoznici v vodi opazil streho avtomobila - očitno je voznik kljub oznakam, da je cesta zaprta, zapeljal v poplavljeni območje. Voznik tovornjaka je takoj obvestil policiste in gasilce, ki so skoraj povsem potopljen avto zvezli na suho, v njem pa je bil močno podhlajen 75-letni voznik iz okolice Novega mesta. Tega so oživljali in odpeljali v brežiško bolnišnico, kjer pa je okoli 10.45 umrl. Zakaj je 75-letni voznik peljal po cesti, ki je bila poplavljen in je tudi s prometno signalizacijo tako označena, še ni znano.

»Mislim, da je civilna zaščita vse speljala tako, da lahko mesto kar se da normalno živi; kdor se je nekaj dni po poplavih zapeljal po otoku, je lahko dobil občutek, kot da se ni zgodilo nič, žal pa je za zidovi hiš stanje povsem drugačno. Naloga civilne zaščite je, da življenje postavimo nazaj v normalne tirnice, sedaj pa bo moral vsak sam in ob pomoči drugih reševati stanje naprej,« doda Zagorc in pove, da je v tistih petih dneh pri reševanju sodelovalo kar 850 ljudi, med njimi 380 vojakov, je pa poveljnik civilne zaščite hvaležen prav vsem, ki so po svojih močeh pomagali pri reševanju, še posebej pa kostanjeviškim in prekopškim gasilcem, ki so mu vse dni stali ob strani.

| TANJA JAKŠE GAZVODA

| **poplave 2010**

| FOTO: **JANI ZAKŠEK**

| FOTO: **JANI ZAKŠEK**

| FOTO: **JANJA BAZNIK**

| FOTO: **JANJA BAZNIK**

| FOTO: **JANJA BAZNIK**

| FOTO: **JANI ZAKŠEK**

| FOTO: **JANI ZAKŠEK**

| FOTO: **JANI ZAKŠEK**

| FOTO: **TANJA GAZVODA**

| FOTO: **JANI ZAKŠEK**

| FOTO: **JANJA BAZNIK**

| FOTO: **TANJA JAKŠE GAZVODA**

*Jesensko tiho je v meni
in zunaj. Lepo,
kamor pomislim.*

Jesensko tiho, S. Kosovel

Spoštovani!

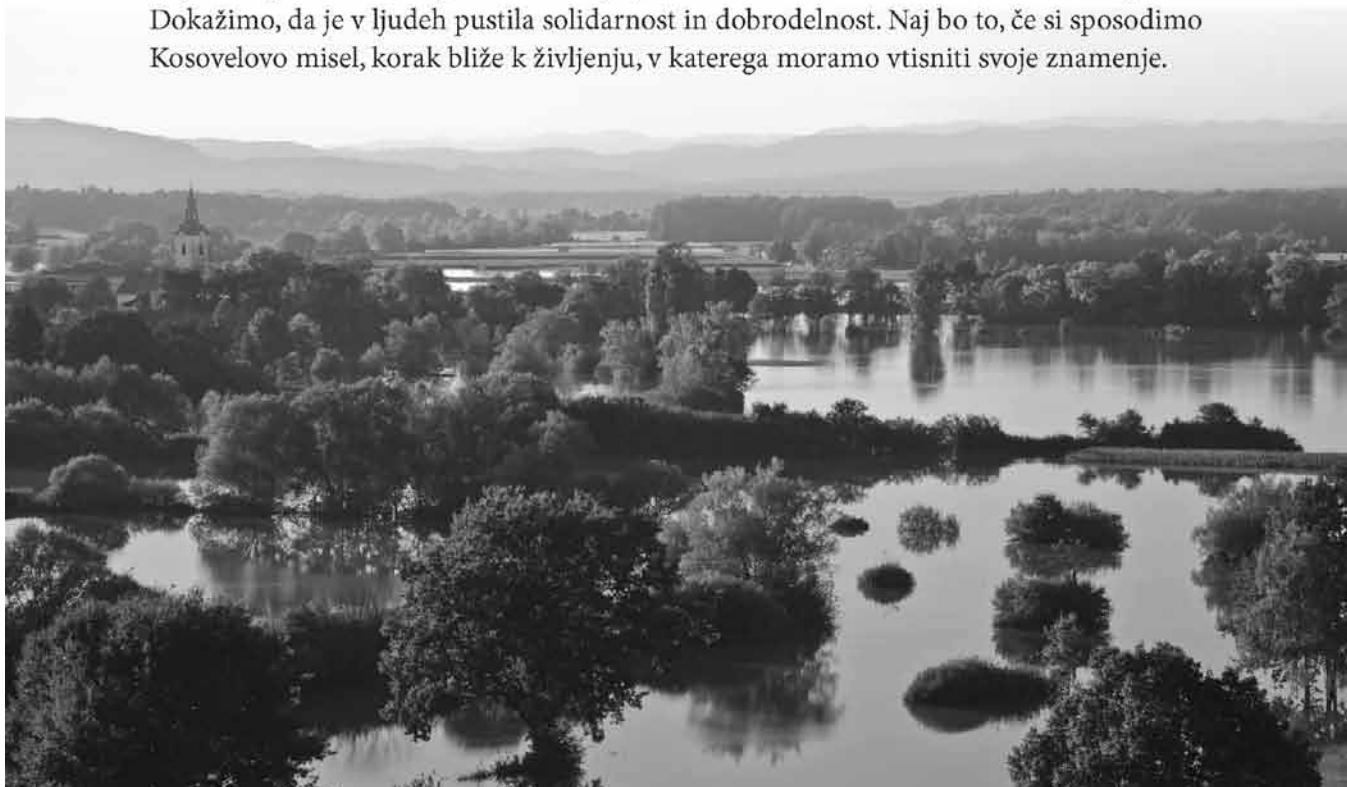
Jesen, čas tišine in čudovitih barv, ponuja mnogo razlogov za veselje in radost, saj je jesen tudi čas trgatev ter čas pobiranja pridelkov s polj, a narava pogosto v jeseni pokaže tudi svoj kruti obraz.

Letos je jesen v mnoge kraje po Sloveniji, tudi v Kostanjevico na Krki, prišla skupaj s poplavami, ki so prinesle vse prej kot veselje in radost. Reka Krka, ki že stoletja obdaja, kot kulturni in zgodovinski spomenik zaščiteno mesto Kostanjevico na Krki, je 19. septembra 2010 prestopila svoje bregove in se razlila po ulicah. Poplavljenih je bilo 115 hiš, uničeni so bili poljski pridelki in marsikatera družina je tako ostala skoraj brez vsega.

Prebivalci Kostanjevice na Krki in njene okolice so že v času poplav več dni nesebično pomagali drug drugemu ter s tem pokazali veliko mero solidarnosti in sočutja. A večji del škode, ki jo je povzročila voda, se je pokazalo, ko je voda odtekla s cest in hiš.

V ta namen je Občina Kostanjevica na Krki odprla poseben podračun, številka: 01397-6000000117, na katerem se zbirajo sredstva za prizadete v poplavah.

Naj bo to priložnost, da prizadetim v poplavah dokažemo, da Krka ni odnesla vsega. Dokažimo, da je v ljudeh pustila solidarnost in dobrodelnost. Naj bo to, če si sposodimo Kosovelovo misel, korak bliže k življenju, v katerega moramo vtisniti svoje znamenje.

Občina Kostanjevica na Krki se zahvaljuje za vso izkazano pomoč in solidarnost ob poplavah poveljniku in pripadnikom OŠCZ, gasilcem PGD Kostanjevica na Krki in PGD Prekopa ter ostalim sodelujočim gasilcem iz GZ Krško, pripadnikom Slovenske vojske in Policije, aktivistom RK ter drugim reševalcem in prostovoljcem, ki so pomagali pri zaščiti in reševanju ter odstranjevanju posledic poplav.

Vsem iskrena hvala.

| MOJMIR PUSTOSLEMŠEK, L.R., ŽUPAN

ZBIRANJE PRIJAV ZA POPIS NASTALE ŠKODE

Občina Kostanjevica na Krki obvešča občane, da je začela z zbiranjem prijav oškodovancev, ki so utrpeli škodo zaradi posledic poplav med 16. in 20. septembrom. Posebne občinske komisije bodo v naslednjih dneh na podlagi podanih prijav na terenu popisovale nastalo škodo.

Za prijavo nastale škode zaradi poplav lahko občani dvignejo ustrezen obrazec na občini do ponedeljka, 04. oktobra, na katerega je potrebno vpisati naslednje podatke :

1. parcelna številka zemljišča, na katerem stoji objekt
2. neto uporabna površina objekta / neto površina poškodovanega objekta
3. davčna številka lastnika objekta
4. enotna matična številka občana (EMŠO) lastnika objekta
5. številka bančnega računa lastnika objekta
6. kontaktna številka za dodatna pojasnila (GSM)
7. izmera višine vode v cm z navedbo ali gre za klet, pritličje ali nadstropje
8. v večstanovanjskih stavbah (etažna lastnina) se navede številka enote v stavbi
9. priloga slikovnega materiala (priporočljivo).

| MOJMIR PUSTOSLEMŠEK, L.R., ŽUPAN

POPRAVEK JAVNE OBJAVE SEZNAMOV POTRJENIH KANDIDATUR

Občinska volilna komisija Kostanjevica na Krki objavlja popravek javne objave seznamov potrjenih kandidatur in sicer :

1. pri kandidatki za občinsko svetnico v 2. VOLILNI ENOTI pod zaporedno številko 2. Mateji Jurečič, se popravi datum rojstva in sicer se pravilno glasi: »30.10.1976« in
2. v 3. VOLILNI ENOTI se popravi besedni del voljenih članov v tej volilni enoti, ki se pravilno glasi: »V volilni enoti se volita 2 (dva) člana Občinskega sveta».

| PREDSEDNIK OVK KOSTANJEVICA NA KRKI, TRAMPUŠ BOJAN, UNIV.DIPL.PRAV., L.R.

V BOJ ZA ŽUPANSKI STOLČEK TRIJE KANDIDATI

10. oktobra bomo občani občine Kostanjevica drugič v novejši zgodovini volili župana. V boj za županski stolček so se podali trije možje: Jože Zagorc, Mojmir Pustoslemšek in Silvester Miklavž. V uredništvu Kostanjeviških novic smo se odločili, da z istimi vprašanji soočimo vse tri kandidate, vendar je Jože Zagorc tovrstno soočenje zavrnil, na vprašanja pa bo odgovarjal, ko bo, če bo izvoljen za župana, zato o njem le krajši zapis.

Silvester Miklavž

Mojmir Pustoslemšek

Jože Zagorc

Katero področje je bilo v zadnjih štirih letih najbolj zastavljeno in bi si po vašem mnenju zaslužilo prednostno obravnavo, seveda v okviru financ, ki jih ima občina?

Pustoslemšek: »Turizem se je v zadnjih letih prepočasno razvijal. Seveda mora občina pri razvoju intenzivno sodelovati predvsem pri zagotavljanju pogojev za razvoj turizma. Imamo sprejeto strategijo razvoja turizma, a brez sodelovanja zainteresiranih posameznikov občina ne more zagotavljati tega razvoja. Z občinskim prostorskim načrtom, ki je v fazi osnutka, mora občina zagotoviti možnosti lokacije turističnih objektov, na primer za izkoriščanje tople vode, ki bi omogočila termalno dejavnost.«

Miklavž: »Glede na to, da smo volivcem ob odločanju za novo občino zagotavljali, da bomo poskrbeli za še več napredka in ugodnosti, je nedopustno, da se ni ničesar zgodilo na področju družbenih dejavnosti,

predvsem s športno-rekreacijskim centrom. Idejni projekt je bil narejen še v občini Krško, v letu 2007 je bil nekoliko popravljen, a od tu naprej se ni zgodilo praktično nič. Že več kot eno leto je minilo od obljubljenega gradbenega dovoljenja, šolsko ministrstvo je odobrilo sofinanciranje desetine vrednosti, žal letos občina ni bila uspešna na razpisu Fundacije za šport. Prav iz tega vira bi lahko pridobila znatna sredstva, a imam včasih občutek, da nekdo projekt načrtno zavira. V občinskem proračunu je bilo od leta 2007 do 2010 za začetek gradnje namenjenih skoraj 89 tisoč evrov, realiziranih pa le za 27 tisoč. Premalo oz. skoraj nič ni bilo narejenega okoli tople vode in obrtne cone.«

Bi lahko sedanjemu vodstvu oziroma občinski upravi očitali prepočasnost in nezainteresiranost za nove projekte?

Miklavž: »Občinska uprava praktično nima idej za projekte. Tiste občine,

ki so uspešne pri črpanju evropskih sredstev, skrbijo za to, da imajo ves čas na zalogi pripravljene projekte, s katerimi lahko kandidirajo na posameznih razpisih. Mi tega nimamo, saj je župan večkrat poudaril, da je za takšne projekte potrebno »preveč papirja«. Obvoznica, Gorjanska cesta in Prekopa so projekti, ki jih je pripravila občina Krško. Nedvomno vsaka stvar od zamisli do realizacije potrebuje čas, zato je še toliko bolj nerazumljivo, da današnje vodstvo nima strategije razvoja. Prevečkrat se zanašajo na to, da nas bo kdo povabil k projektu, lastnih idej skoraj ni, še manj pripravljenosti prisluhniti potrebam ljudi.«

Pustoslemšek: »Vsekakor se kot doseđanji župan ne morem strinjati, da je občinska uprava počasna in nezainteresirana za nove projekte. V tem mandatu smo opravili veliko dela, predvsem pri izvedbi že prej izdelanih projektov, gre za obvoznico, cesto sko-

zi Prekopo, Gorjansko cesto, pa tudi nekaj novih. Skupni vložek investicij v tem obdobju je bil preko 10 milijonov evrov oziroma po prebivalcu okoli 4.000 evrov, v Novem mestu je po naših podatkih ta znesek 2.500 evrov. Pred nami pa so načrti za nove projekte, ki pa žal zahtevajo veliko občinskega denarja.«

Kako v dobi internetnih tehnologij vidite nadaljnji razvoj te infrastrukture v Kostanjevici? Sosednji Šentjernej ima že dve leti optični kabel T2, v Kostanjevici pa vse visi na Telekomovi telefonski centrali in mnogi tarnajo, da bi rabili stabilnejšo in močnejšo vezo, ki je tudi eden od pogojev za podjetništvo, delo na domu in tolikokrat opevani kongresni turizem, ki bi se ga mnogi radi tu šli pa ni osnovne infrastrukture.

Miklavž: »To je nedvomno velika črna pika Kostanjevice na Krki, saj smo edina občina v bližnji in daljni okolici, ki ni izkoristila različnih razpisov za širokopasovne povezave in možnost pokrivanja medmrežja po celi občini. Nedavno je tak razpis objavilo tudi Ministrstvo za visoko šolstvo, a nam je ta vlak pobegnil! Prav takšno omrežje bi bilo primerno tudi za nas, saj se odprto širokopasovno omrežje zgradi tam, kjer širokopasovnega omrežja še ni in kjer ni tržnega interesa za gradnjo, omogoča pa hiter prenos podatkov, IP telefonijo in IP televizijo ter spremljanje številnih TV in radijskih programov.«

Pustoslemšek: »Nadaljnji razvoj infrastrukture je odvisen od finančnih sredstev. Nikakor se ne moremo primerjati s sosednjo občino Šentjernej, ki obstaja od 1994. leta, torej že 16 let, mi pa smo v prvem mandatu. Razvoj do te stopnje ima tradicijo, mi pa jih v tako kratkem času ne moremo dohiteti.«

Kako presekati gordijski vozal delitvene bilance z občino Krško?

Miklavž: »Verjetno se bo sedaj težko vrniti na pogajalsko izhodišče. Ko je vmes sodišče, je seveda še prostor za mediacijo, a pri tem ne more sodelovati več udeležencev. Pravzaprav vsaka stran zase ve, kaj želi "iztržiti" iz delitvene bilance, a pogovarjati se morata predvsem vodstvu občine. Saj veste, več botrov, kilavo dete. Nedvomno se morata župana vrniti za pogajalsko mizo za toliko časa, da bosta dosegla kompromis.«

Pustoslemšek: »Rešitev delitvene bilance z občino Krško je sedaj prepu-

ščena upravnemu sodišču. V preteklosti bi lahko nekatere nesporne zadeve že rešili, vendar odkrito povedano na naši strani ni bilo volje (pred kratkim zavrnjen predlog rešitev javnih zavodov).

Ali renta pripada tudi občanom občine Kostanjevica? Po kakšnem ključu bi jo delili, zakaj in kolikšna bi bila?

Pustoslemšek: »Da, po mojem prepričanju renta za NEK pripada tudi občini Kostanjevica na Krki v razmerju števila prebivalcev. Ocenjen znesek za našo občino je od 400 do 500.000 evrov letno.«

Miklavž: »Ker ima Nuklearka vpliv na celotno nekdanjo občino Krško, bi moral denar po sprejetem dogovoru pripadati tudi občini Kostanjevica, glede na sorazmerni delež števila prebivalcev je to približno 8,9 odstotkov skupnega zneska.«

Kako bi delili denar od vlaganj gradnje javnega telekomunikacijskega omrežja: ga vrniti ljudem ali vložiti v drugo infrastrukturo oz. proračun?

Miklavž: »V tej zgodbi je že preveč sporov. Na začetku dogovarjanja bi občina morala postaviti strategijo in zagovarjati svojo usmeritev, recimo, da bi večji del denarja vrnila v določeno okolje, v vasi. Danes verjetno druge rešitve ni, kot najti pameten ključ za razdelitev teh sredstev vsem vlagateljem, kakor je določeno z zakonom.«

Pustoslemšek: »Predlog povračil fizičnim osebam za vlaganje za telekomunikacije je narejen, vendar ga komisija ni potrdila. Obračun je bil narejen na podlagi dejanskih vplačil, vloženega dela in priključnine. V skladu z zakonom pa bo del sredstev občina vložila v infrastrukturo.«

Kako do denarja, ki ga v občinskem proračunu primanjkuje glede na vse potrebe? Najeti posojilo?

Miklavž: »Zadolževanje občine je smiselno samo takrat, ko ima neka investicija finančno, časovno in funkcijsko takšno prednost, pomen ali vrednost, da bi ji v primeru, da ne bi najeli posojila, lahko povzročili celo izgubo oziroma nerealizacijo investicije. Sicer pa dajem prednost financiranju iz drugih virov, zato se zavzemam za evropske in državne projekte, kjer je občina s svojimi sredstvi v manjši meri. Za take projekte pa bo nujno najeti tudi kredite, vendar ko so izrabljene vse notranje rezerve.«

Pustoslemšek: »Slej ko prej bo po končani delitveni bilanci morala občina reševati investicije z najemanjem posojil. Pred nami je namreč več projektov, kot so dograditev vrtca pri osnovni šoli, projekt športno rekreacijski center, 2. in 3. faza ceste Prekopa, infrastruktura obrtne cone, stanovanjska izgradnja... «

In zakaj se je za kandidiranje za župansko funkcijo odločil Jože Zagorc?

»Moja odločitev temelji na pravičnosti in poštenosti do ljudi, na želji po prijazni občini. Za delo z ljudmi, za ljudi, od najmlajših prebivalcev občine, mladine, zaposlenih, nezaposlenih, delavcev, obrtnikov in starejših ljudi. Najprej sem za takojšnje vračilo vlaganj v javno telefonsko omrežje upravičencem, ker je občina po zakonu dolžna vrniti denar v celoti upravičencem, ki so prispevali različno v različnem časovnem obdobju, sorazmerno vlaganju. Prav tako sem za znižanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ker so previsoka za tisto, kar občina nudi. Nujno je nadaljevati z že začetim delom občine pri izboljšanju življenjskih pogojev občanov in poiskati druge vire financiranja, ne pa s pobiranjem prekomerno odmerjenih davkov. Skupaj s koncesionarji je potrebno reševati kanalizacijo, pločnike, telekomunikacijo, elektrifikacijo in državne ceste, pri tem pa se vključiti v razpise evropske skupnosti. Pri odločitvah pa je potrebno vključiti tako domače in tuje strokovnjake.«

Jože Zagorc meni, da je potrebno spremeniti odnos do Topličnika in vrtine tople vode v Krakovskem gozdu. Energijo tople vode bi bilo namreč potrebno izkoristiti za ogrevanje in za intenzivno pridelovanje hrane in cvetja. Investitorjem je potrebno, kot pravi, ponuditi boljše pogoje za nadaljevanje izgradnje obrtne cone, termalnega zdravilišča ter se povezati v kulturno in turistično ponudbo Slovenije in Evrope. Prav tako izpostavlja izgradnjo avtobusne postaje in urejenih postajališč, izboljšanje oskrbe s pitno vodo, gradnjo otroškega vrtca, ureditev javnih kopališč, ureditev poti in razsvetljave na pokopališču, urediti je potrebno prostor za kampiranje in seveda zgraditi športno rekreacijski center in nadaljevati z obnovo regionalne ceste Prekopa – Kostanjevica. Zagorc izpostavlja tudi izgradnjo kanalizacije.

| T. J. G.

OBČINA KOSTANJEVICA NA KRKI

Ker je za nami štiriletno mandatno obdobje samostojne občine, dovolite da izpostavimo nekaj pridobitev in dosežkov, ki smo jih skupaj uresničili.

I.

Dosežki Občine Kostanjevica na Krki v mandatnem obdobju 2007–2010 izhajajo iz temeljev od ustanovitve občine, do konstituiranja Občinskega sveta, Nadzornega odbora, odborov in komisij ter občinske uprave, ki je začela s samostojnim delovanjem s 1. 1. 2008. V tem obdobju je bilo na 33 rednih, 9 izrednih ter 10 dopisnih sejah občinskega sveta sprejetih 82 aktov in sicer:

- 3 akti konstitutivne narave (Statut, njegov popravek in Sprememba statutarnega sklepa o začasnem prevzemu Statuta Občine Krško),
- 2 poslovnik (o delu Občinskega sveta in Nadzornega odbora),
- 37 odlokov (s katerimi smo uredili področje družbenih dejavnosti, GJS, komunalne infrastrukture, urejanje prostora),
- 28 sklepov (od katerih je najpomembnejši Sklep o ugotovitvi premoženja Občine Kostanjevica na Krki in o ureditvi premoženjsko pravnih razmerij z Občino Krško ob ustanovitvi nove Občine Kostanjevica na Krki v letu 2009) ter
- 12 pravilnikov (glede programov športa, vzgoje, kulture, vzpodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja), s tem so bili postavljeni tudi temelji ureditve in delovanja občine.

II.

Hkrati si je občina v vsem tem času prizadevala za realizacijo projektov, ki so bili zastavljeni v Načrtu razvojnih programov in so posledica izkazanih več desetletnih potreb občine in občanov. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so vsi najpomembnejši projekti uspešno realizirani.

OBVOZNIKA KOSTANJEVICA NA KRKI

V letu 2007 je bila podpisana pogodba z Ministrstvom za promet za izgradnjo mosta, v novembru 2008 je bil podpisan sporazum o sofinanciranju izvedbe dokončanja obvoznice, v juniju 2009 pa je bila podpisana pogodba z rokom dokončanja 30. 3. 2010. Vrednost celotne investicije je znašala cca. 8 milijonov €, delež občine je 911.000 €. Od tega je v letu 2009 pridobila 140.000 €, v letu 2010 pa načrtuje še 143.000 € od Ministrstva za finance. Ostalo, to je cca. 7,1 milijonov € pa so sredstva Ministrstva za promet. Dela so bila končana pred rokom, uporabno dovoljenje in sprostitev prometa je bilo 24. 12. 2009 in svečana otvoritev 8. 1. 2010.

REKONSTRUKCIJA REGIONALNE CESTE SKOZI NASELJE PREKOPA

Z Ministrstvom za promet je bil v novembru 2008 podpisan sporazum po katerem je vrednost investicije za rekonstrukcijo regionalne ceste skozi naselje Prekopa 3,1 milijona €, od tega je delež občine cca. 920.000 €, ostalo pa so sredstva Ministrstva za promet. Pogodba za 1. fazo je bila podpisana v novembru 2009, vrednost le-te je 721.000 €, od tega je delež občine 238.000 €.

Dela so se pričela januarja 2010 in so v zaključni fazi. V letu 2011 pričakujemo nadaljevanje del v skladu z določili sporazuma.

REKONSTRUKCIJA GORJANSKE CESTE S PLOČNIKI IN KOMUNALNO INFRASTRUKTURO

Na osnovi investicijskega programa iz junija 2007 je občina uspela pridobiti sredstva Evropskega strukturnega sklada v višini 321.000 € in 179.000 € sredstev Ministrstva za finance. Skupna vrednost projekta je znašala 728.000 €, od tega je delež občinskega proračuna 228.000 €.

Rekonstrukcija je bila izvedena v obdobju od oktobra 2007 do julija 2009.

OBNOVA LESENIH MOSTOV

V novembru 2008 je bil z Direkcijo Republike Slovenije za ceste (DRSC) sklenjen dogovor o obnovi južnega

| FOTO: MATEJ JORDAN

| FOTO: MATEJ JORDAN

| FOTO: MATEJ JORDAN

lesenega mosta v Kostanjevici na Krki, ki je bila izvedena v avgustu 2009. Vrednost teh del je bila cca. 105.000 € in so bila v celoti financirana s strani Ministrstva za promet. V juliju 2010 pa je bila izvedena popolna obnova mosta čez potok Studena na občinski cesti, kot tudi mostička na pešpoti do Osnovne šole. Vrednost investicije je bila cca. 50.000 € in je v celoti financirana iz občinskega proračuna, medtem ko je bil hrastov les doniran s strani Škofije Novo mesto.

PROJEKT HORIZONTALNE IN VERTIKALNE IZOLACIJE NA ZDRAVSTVENI POSTAJI

Z Ministrstvom za zdravje je bila v avgustu 2007 podpisana pogodba za Projekt horizontalne in vertikalne izolacije na Zdravstveni postaji Kostanjevica na Krki, ki je bil končan v januarju 2009. Vrednost investicije je bila 167.065,90 €, od tega je bil delež občinskega proračuna 105.290,79 €, ostalo (53.339,11 €) so bila sredstva Ministrstva za zdravje in manjši delež (8.436,00 €) Zdravstvenega doma Krško.

REKONSTRUKCIJA OBČINSKE CESTE ČRNEČA VAS-VRTAČA-VRBJE

Približno 1,7 km te občinske ceste ni bilo asfaltiranega, zato so bila v letu 2008 izvedena pripravljalna zemeljska dela, v letu 2009 pa je bil ta odsek asfaltiran. Vrednost investicije je 145.000 € in je v celoti financirana iz občinskega proračuna. S tem je bil omogočen primeren prevoz ljudem z nekaj posameznih domačij, ki živijo tik ob državni meji in je to zanje edina povezava z ostalimi naselji v občini in izven.

Hkrati je bil v dolžini cca. 130 m rekonstruiran del ceste v naselju Oštrc.

REKONSTRUKCIJA REGIONALNE CESTE MALENCE – KOPRIVNIK

Rekonstrukcija regionalne ceste Malence–Koprivnik v dolžini cca. 3 km je bila izvedena v letu 2007. Sredstva v višini cca. 150.000 € je zagotovilo Ministrstvo za promet.

OBRTNA CONA KOSTANJEVICA NA KRKI

Za 1. fazo obrtne cone sta bili julija 2009 pridobljeni pravnomočni grad-

beni dovoljenji za elektro-komunalno infrastrukturo. V letu 2010 pa je bil na osnovi javnega razpisa pridobljen sklep o dodelitvi 500.000 € od Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, kar je bil največji možen razpisni znesek na projekt. Na osnovi tega se načrtuje izvedba postopka izbire izvajalca in pričetek del, ki bodo potekala v tesnem sodelovanju s potencialnimi investitorji, konec tega, oziroma v začetku prihodnjega leta. Prva faza omogoča izgradnjo šestih gospodarskih objektov na parcelah vzhodno od gospodarskih objektov bratov Petretič. Trenutno imata dva investitorja že pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje.

STANOVANJSKA GRADNJA V STANOVANJSKEM OBMOČJU LJUBLJANSKA CESTA V KOSTANJEVICI NA KRKI

V letu 2009 je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje za komunalno infrastrukturo 1. faze, ki omogoča gradnjo stanovanjskih objektov na sedmih parcelah, katere je občina prodala v letih 2007 in 2008. Podpisana je bila pogodba z investitorji stanovanjskih objektov na teh parcelah, ki je omogočila izgradnjo komunalne infrastrukture in posledično objektov samih. Vrednost investicije je cca. 110.000 € in je financirana s strani investitorjev. V letu 2009 je občina prodala tudi svojo solastniški delež na dveh stavbnih parcelah na Hmeljski cesti v Kostanjevici na Krki in s tem omogočila gradnjo dveh novih stanovanjskih objektov.

III.

Poleg navedenih izvedenih projektov, se je pristopilo tudi k pripravi izvedb novih projektov.

VRTEC – DOZIDAVA IN OBNOVA

Zaradi prostorske stiske, trenda naraščanja vpisa otrok v predšolsko varstvo in zakonskih normativov, se je izkazala potreba po dozidavi vrta pri OŠ Jožeta Gorjupa in sicer za 4 oddelke s pripadajočimi prostori. Istočasno je obstoječi vrtec energetsko izredno neracionalen, kar nakazuje potrebo po njegovi obnovi. Ocenjena vrednost investicije na osnovi izdelanega idejnega projekta in pridobljenih ponudb za dozidavo znaša cca. 900.000 €, za

obnovo pa še dodatnih 240.000 €.

ŠPORTNO REKREACIJSKI CENTER (ŠRC)

Navedeni projekt je bil, zaradi lažje izvedljivosti, razdeljen v dve fazi in se je pristopilo k pripravi za izvedbo prve faze. Ta vsebuje t. i. šolski del, ki bo omogočil tudi bistveno izboljšanje pogojev rekreacije domačinov in obiskovalcev. Projekt je vreden nekaj čez 800.000 €, pri čemer je težava v zelo nizki participaciji države. Izdelan je projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja. Delež sofinanciranja Ministrstva za šolstvo je samo 10 %, vendar šele v letu 2011, enak delež pričakujemo od Fundacije za šport, medtem, ko je občinski delež financiranja 80 %. Zato bo za ta projekt potrebno poiskati še dodatne vire financiranja.

KULTURNI DOM – DVORANA

V juniju 2009 je bil s kupcem, ki je dom odkupil od Kmečke zadruge, sklenjen sporazum, kjer je bilo dogovorjeno, da se v novozgrajenem objektu občini zagotovi uporaba večnamenske dvorane s 350 sedeži. Rok za izgradnjo in predajo večnamenske dvorane v uporabo občini je bil dogovorjen na 5 let od pridobitve gradbenega dovoljenja, oziroma najkasneje na 6 let od sklenitve tega sporazuma, v nasprotnem primeru preideta parc. št. 1714/1 in parc. št. 248.S, vpisani pri vl. št. 2053 k.o. Kostanjevica, z na njej zgrajeno obstoječo, novo ali nedokončano zgradbo, v last Občine Kostanjevica na Krki, kupec pa je dolžan občini izstaviti zemljiškoknjižno dovolilo za bremen prosto vknjižbo lastninske pravice pri teh nepremičninah, brez pravice do kakršnegakoli stroška v zvezi z nakupom ali investiranjem.

Investitor je v fazi izdelave projektov za pridobitev gradbenih dovoljenj za rušitev obstoječega in gradnjo novega objekta. Z gradnjo namerava pričeti takoj po pridobitvi gradbenih dovoljenj, predvidoma v začetku leta 2011.

PITNA VODA

Občina je vključena v skupni regijski projekt posavskih občin, katerega namen je pridobitev cca. 12,7 milijonov € sredstev Evropskega kohezijskega sklada, s katerim bi zagotovili cca. 70 % potrebnih sredstev za izboljšanje

oskrbe s pitno vodo v Posavju. Izvajanje projekta se načrtuje v obdobju 2012–2014. V okviru tega bi v občini Kostanjevica na Krki izvedli naslednje posege:

1. izgradnja filtrirne naprave na zajetju Jama (Studena),
2. izgradnja povezovalnega cevovoda Karlče–Slinovce–Kostanjevica v dolžini 2,4 km,
3. obnova odseka Dobe–Dobrava v dolžini 1,25 km (povezava novozgrajenega cevovoda na obvoznici s cevovodom v izgradnji na Prekopi),
4. dograditev odseka za Malence v dolžini 1 km in
5. zamenjava azbestnih cevi na odsekih: Grajska cesta v dolžini 1,05 km; Banji Vrh–Gorjanska cesta v dolžini 0,4 km.

ODPADNE VODE

Za kanalizacijski sistem aglomeracije Prekope, ki vključuje naselja Dolnja in Gornja Prekopa ter Dobravo pri Kostanjevici na Krki, ima občina izdelano projektno dokumentacijo do faze, ki v primeru pridobitve vseh služnostnih pogodb omogoča pridobitev gradbenega dovoljenja v prvi polovici leta 2011. Ocenjena vrednost projekta po projektantskih ocenah je 2,5 milijona €.

Za aglomeracijo Vodenic, Orehovca, Oštrca in Črneče vasi je naročena izdelava študije odvajanja in čiščenja odpadnih voda. Občina bo vsakoletno sofinancirala tudi izgradnjo malih čistilnih naprav.

OSTALI PROJEKTI

Ob vsem že navedenem potekajo aktivnosti tudi na naslednjih projektih:

- rekonstrukcija regionalne ceste R2-419/1205 od 4.600 do 5.800 km (Dobrava pri Kostanjevici – krožišče Dobe),
- nadomestni most čez potok Lokavec na regionalni cesti R3-672/3927 (Zameško–Kostanjevica na Krki),
- občinska cestna infrastruktura – asfaltiranje makadamskih javnih poti in obnova lokalnih cest,
- izgradnja avtobusne postaje, parkirišč in pločnikov,
- IKT infrastruktura občine Kostanjevica na Krki (širokopasovni internet),
- postajališče za avtodome,
- obnova in vzpostavitev večnamenskega objekta »stara šola v Črneči vasi«.

- nakup in ureditev večnamenskega objekta »stara župnišče« v Kostanjevici na Krki,
- obnova mestnega jedra – 2. faza,
- termalni center Kostanjevica na Krki.

IV.

Ob realizaciji projektov pa se v občini intenzivno dela tudi na ostalih pomembnih vzvodih bodočega razvoja, kamor nedvomno spada izdelava občinskega prostorskega načrta (OPN) in sprejeta Strategija razvoja turizma.

OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT (OPN)

Zavedajoč se pomembnosti občinskega prostorskega načrta za razvoj občine se je aprila 2008, s sklepom župana, pristopilo k izdelavi le-tega. Do septembra 2009 je bil pripravljen osnutek OPN-ja, ki je bil dostavljen na Ministrstvo za okolje in prostor, ki je v istem mesecu poklicalo vse pristojne soglasodajalce (31), da v roku 30 dni podajo smernice na osnutek. Smernice so prihajale postopno, zadnje je predložilo najpomembnejše ministrstvo maja letos in sicer na večkratne urgence, to je Ministrstvo za kmetijstvo. Usklajevanja so praktično zadovoljivo končana z vsemi, razen z ARSO (vodarji) in Ministrstvom za kmetijstvo. Pri obeh so, zaradi številnih zaščit in naravnih danosti, ki jih je deležna občina Kostanjevica na Krki, nastale velike težave v realizaciji predlaganih načrtov in predlogov. Pri ARSO je predpogoj za nadaljnja usklajevanja izdelava hidroloških študij za poplavna območja, ki bodo zahtevale cca. 80.000 € nenačrtovanih sredstev iz občinskega proračuna in zamaknile postopek za posege v vodo-poplavno območje v pomlad 2011. Ministrstvo za kmetijstvo pa je v smernicah skoraj vse načrtovane posege označilo za nesprejemljive. Ni še prišlo do usklajevalnega sestanka, ki se pričakuje v jeseni letos. Vsekakor se bo vztrajalo, da se temeljni cilji OPN-ja realizirajo, tudi če bo to pomenilo časovni zamik sprejema tega dokumenta.

STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA

Sprejeta Strategija razvoja turizma na mikro destinaciji Kostanjevica na Krki za obdobje 2008–2013, in sicer

na podlagi dolgotrajne in široke javne razprave, bo v kombinaciji z občinskim prostorskim načrtom (OPN) in drugimi strategijami (sprejeta je bila tudi Strategija razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja v občini Kostanjevica na Krki za obdobje 2009–2014) lahko prešla v izvajanje, oziroma bo spravljena v življenje. Občinski prostorski načrt namreč, med ostalim, določa razvojna področja za projekte s področja turizma, pri čemer bo potrebno za oživitve navedenih projektov intenzivno iskanje investitorjev. Pri tem se bo potrebno osredotočiti na manjšo, butično tovrstno destinacijo, na nekoliko višjem storitvenem nivoju, ki bi svoj program črpala v naravnih in kulturnih danostih tega prostora. To se bo upoštevalo predvsem pri načrtovanju term za izrabo termalne vode vrtine na Poljanah. Vsekakor je sam razvoj turizma odvisen predvsem od interesa ljudi v Kostanjevici. Trenutno je aktualen projekt ureditve nočitvenih kapacitet v zidanicah ali t. i. zidaniški turizem. To je ena izmed možnosti, v nadaljevanju pa bo potreben še dodaten poudarek na gostinskem turizmu, tudi v Galeriji Božidar Jakac. Naloga Turistično informativnega centra (TIC), katerega sedež se predvideva na otoku, pa bo povezati vse potencialne in predvsem zainteresirane ponudnike.

Glede prostorov TIC-a v spodnjih prostorih Stare pošte na Kambičevem trgu 5 ali v Lamutovem likovnem salonu se je izvedla prijava na razpis za čezmejno sodelovanje (IPA), za kar je bila v maju letos podpisana najemna pogodba z Župnijo Kostanjevica na Krki. Vzoredno s tem pa potekajo aktivnosti za odkup celotnega kompleksa in sicer tako na ravni župnije kakor tudi škofije.

Kot dosežek naj omenimo še, da je Občina Kostanjevica na Krki med 19% tistih slovenskih občin, ki so svoj razvoj financirale in realizirale brez zadolževanja.

Na koncu mi še dovolite, da se obema svetnicama in svetnikom, vsem članom komisij in odborov, ter svojim sodelavcem zahvalim za sodelovanje in doprinos v tem štiriletnem mandatu.

| VAŠ ŽUPAN,
MOJMIR PUSTOSLEMŠEK S SODELAVCI

Obvestilo občanom !

17. 09. 2010 smo poslali v objavo v Uradni list R. Slovenije javni razpis, ki omogoča subvencioniranje izgradnje malih čistilnih naprav v občini Kostanjevica na Krki. Objavljen je tudi na spletni strani občine. V kolikor ste spregledali ti objavi, pa ste graditelj male čistilne naprave, pogledjte vsebino razpisa. Če izpolnujete pogoje, niste še ničesar zamudili, saj je rok za oddajo vlog 02. 11. 2010.

Na podlagi 6. člena Statuta Občine Kostanjevica na Krki (Ur. l. RS, št. 19/2007 in 40/2007-popravek), na podlagi Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 50/07, 61/08) in določil Odloka o proračunu Občine Kostanjevica na Krki za leto 2010 (Ur. l. RS, št. 14/10) Občina Kostanjevica na Krki objavlja:

JAVNI RAZPIS

Sofinanciranje malih čistilnih naprav za komunalne odpadne vode

I. PREDMET RAZPISA

Predmet razpisa je sofinanciranje malih čistilnih naprav za komunalne odpadne vode do 50 PE (populacijskih enot) v občini Kostanjevica na Krki.

II. SPLOŠNI POGOJI ZA PRIDOBITEV SREDSTEV

Splošni pogoji kandidiranja:

- Upravičenci po tem razpisu so fizične osebe (gospodinjstva), lastniki individualnih stanovanjskih hiš s stalnim prebivališčem v občini Kostanjevica na Krki.
- Pogoji pri izgradnji male čistilne naprave:
 - veljavno gradbeno dovoljenje za stanovanjski objekt zgrajen po letu 1967 ali potrdilo, za stanovanjski objekt zgrajen pred letom 1967, da ima objekt na podlagi določil 1. odstavka 197. člena ZGO-1 uporabno dovoljenje,
 - mala čistilna naprava mora imeti certifikat oziroma listino o skladnosti izdelka z zahtevami, glede mejnih vrednosti parametrov odpadnih vod kot jih predpisuje Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 45/07),
 - čiščenje komunalne odpadne vode v mali komunalni čistilni napravi mora biti v skladu z določili 4. člena o ustreznosti čiščenja komunalne odpadne vode, ki jih predpisuje Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 98/07),
 - čistilna naprava mora biti izven agromelioracij znotraj katerih se predvideva izgradnja kanalizacije, razen v primeru, da bi bila tehnična priključitev na kanalizacijsko omrežje nesorazmerno draga – informacije si vlagatelj pridobi sam v gospodarski družbi KOSTAK d.d., Leskovška cesta 2a, Krško. V primeru kasnejše izgradnje kanalizacije se prijavitelj v skladu z obstoječim občinskim Odlokom o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Kostanjevica na Krki (Ur.l. RS, št. 34/10) ne obvezuje priključiti na javno kanalizacijo.

3. Deleži sofinanciranja:

- do 60 % upravičenih stroškov investicije oziroma največ 1.500,00 EUR.

III. VIŠINA SREDSTEV

Sredstva so zagotovljena v proračunu Občine Kostanjevica na Krki za leto 2010, po programu 15029002 Ravnanje z odpadno vodo, pod proračunsko postavko 40500050 – Subvencioniranje malih čistilnih naprav, konto 412000, v višini 10.000,00 EUR.

IV. UPRAVIČENI STROŠKI

Upravičeni stroški so stroški, ki so nastali od 1. 1. 2010 do oddaje vlog in se jih izkazuje s kopijami računov.

Sofinancirajo se upravičeni stroški za stanovanjski objekt z veljavnim gradbenim dovoljenjem oziroma s potrdilom, da ima objekt, zgrajen pred letom 1967, na podlagi določil 1. odstavka 197. člena ZGO-1 uporabno dovoljenje.

Upravičeni stroški malih čistilnih naprav za obstoječe stanovanjske objekte z veljavnim gradbenim dovoljenjem:

- nakup in montaža male čistilne naprave.

V primeru, da je skupni znesek računov za dobavljeno opremo in opravljeno delo nižji od maksimalne višine upravičenih materialnih stroškov, se upošteva skupni znesek računov.

Naložba mora biti zaključena pred vložitvijo vloge.

V. VSEBINA VLOGE

Upravičenec mora vložiti popolno vlogo z vsemi zahtevanimi obrazci in prilogami. Razpisna dokumentacija bo od dneva objave javnega razpisa v Uradnem listu RS na razpolago na sedežu Občine Kostanjevica na Krki, Ljubljanska cesta 7, 8311 Kostanjevica na Krki in na spletni strani Občine Kostanjevica na Krki (www.kostanjevica.si).

VI. ROK IN NAČIN PRIJAVE

Kandidat vloži vlogo z vsemi dokazili osebno ali po pošti na naslov:

Občina Kostanjevica na Krki
Ljubljanska cesta 7,
8311 Kostanjevica na Krki

Kandidati lahko vloge oddajo do prvega torka v mesecu

novembru t.j. do 02. 11. 2010. Odpiranje vlog se bo izvajalo prvo sredo v mesecu novembru t.j. 03. 11. 2010.

Prijavni obrazec z zahtevano dokumentacijo mora biti oddan v zaprti kuverti s pripisom »**NE ODPIRAJ – RAZPIS SOFINANCIRANJE MALIH ČISTILNIH NAPRAV**«. Upoštevale se bodo vloge, ki bodo pravočasno oddane, s pravilno izpolnjenimi obrazci in vsemi zahtevanimi prilogami.

VII. POSTOPEK OBRAVNAVE VLOG

Odpiranje vlog ne bo potekalo javno. Strokovna komisija bo vloge odpirala in obravnavala enkrat mesečno in sicer prvo sredo v mesecu novembru. Če vloga ne bo popolna, bo prijavitelj pozvan, da v roku osem dni od prejema poziva za dopolnitev vloge le-to dopolni. Nepopolne vloge, ki jih prijavitelji ne bodo dopolnili v določenem roku, bodo zavrnjene. Popolne vloge bodo ocenjene na podlagi izpolnjevanja pogojev, ki so navedeni v točki II. Splošni pogoji za pridobitev sredstev.

Prejete vloge se bodo obravnavale po časovnem zaporedju prispetja vloge. V primeru, da bo prispelih popolnih vlog več kot je na voljo razpoložljivih sredstev glede na na-

membnost sofinanciranja, bodo imele prednost vloge, ki bodo prispele prej.

O izidu javnega razpisa bodo prijavitelji obveščeni s sklepom v roku 15 dni od dne, ko bo komisija pripravila predlog prejemnikov sredstev. Po izdanem sklepu in predloženih dokazilih o končani izvedbi bo z vsakim upravičencem sklenjena pogodba o dodelitvi sredstev in ostalih medsebojnih obveznostih in pravicah. Nakazilo sredstev se izvrši na transakcijski račun upravičenca v roku 30 dni od izdaje odločbe o prejemu sredstev.

VIII. NADZOR IN SANKCIJE

Kontrolo nad izvajanjem namenske porabe sredstev izvaja predstavnik Občine Kostanjevica na Krki.

V primeru, da se ugotovi, da sredstva niso bila porabljena za namen, za katerega so bila dodeljena ali pa so bila dodeljena na podlagi neresničnih podatkov oziroma je prejemnik prekršil druga določila pogodbe, je občina upravičena zahtevati vračilo dodeljenih sredstev v enkratnem znesku. Prejemnik bo moral vrniti sredstva s pripadajočimi zamudnimi obrestmi za obdobje od dneva nakazila dalje.

| OBČINA KOSTANJEVICA NA KRKI

V OBRRTNI CONI KOSTANJEVICA NA KRKI NOVE INVESTICIJE

Čeprav je razvoj turizma v občini pogosto omenjen kot najpomembnejša veja gospodarskega razvoja, pa obstaja jasno zavedanje, da je potrebno razvijati tudi ostale dejavnosti. V tem smislu potekajo že skoraj desetletje prizadevanja za razširitev obrtne cone in ustvarjanje pogojev za naložbe v gospodarske objekte, ki bi izvajali dejavnosti primerne okolju v katerem živimo.

Koncem leta 2006 je bil še v okviru Občine Krško tako sprejet odlok o zazidalnem načrtu Obrtna cona Kostanjevica na Krki. Občinska uprava Občine Kostanjevica na Krki je kmalu po svoji ustanovitvi in prevzemu del od občinske uprave Občine Krško v letu 2008 pričela z nadaljevanji potrebnih aktivnosti. Glede na ocenjen obseg potrebnih sredstev investiranja in izkazan interes investitorjev, smo se odločili, da se opremljanje le-te izvede v dveh fazah. 1. faza obsega komunalno opremljanje zemljišč severovzhodno od objektov bratov Petretič. Obsega 3.000 m² površine in omogoča gradnjo 5 – 6 gospodarskih objektov. Za to smo v letih 2008 do 2009 pridobili PGD, PZI projekt komunalnega opremljanja, izvedli parcelacijo, pridobili pravico gradnje (pogodbe o služnosti, odkupi zemljišč) in v juliju 2009 pravnomočno gradbeno dovoljenje. Na osnovi dogovora z Elektro Celje smo prav tako v juliju 2009 pridobili tudi pravnomočno gradbeno dovoljenje za elektro infrastrukturo, ki jo bo sicer na podlagi dogovora z občino financiralo Elektro Celje. V letih 2009 in 2010 sta pravnomočni gradbeni dovoljenji za gradnjo gospodarskih objektov pridobila tudi dva investitorja.

V letu 2010 smo se prijavi na razpis sredstev EU iz postavke »Razvoj obmejnih območij s Hrvaško« in 29. 04. 2010 prejeli sklep Službe vlade R. Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko o odobritvi najvišjega

možnega zneska nepovratnih sredstev za izvedbo projekta t.j. 500.000 EUR.

S tem smo vzpostavili pogoje, da bomo konec leta 2010 ali v začetku 2011 pričeli z komunalnim opremljanjem 1. faze obrtne cone.

Ob tem je potrebno poudariti, da je investitor KT TRŠINAR, Sandi Tršinar s.p. že pričel z gradnjo načrtovanega gospodarskega objekta, investitor D SKUPINA pa naj bi z gradnjo pričela v nekaj mesecih.

| STANISLAV ROSTOHAR, VIŠJI SVETOVALEC ZA GOSPODARSKO INFRASTRUKTURO, UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

CENE V VRTCU OD 1. 9. 2010 DALJE

Občinski svet je na svoji 33. redni seji dne 15. 7. 2010 sprejel Sklep o določitvi cene programov v Vrtcu pri Osnovni šoli Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki, ki bodo veljale od 1. 9. 2010 dalje. Cene programov v vrtcu bodo tako znašale:

Starostna skupina 1–3	490,97 €
Kombinirana skupina	403,20 €
Starostna skupina 3–6	358,19 €.

Vrtec bo v šolskem letu 2010–2011 obiskovalo 95 otrok, zato je bilo oblikovanih 6 oddelkov in sicer: 3 oddelki I. starostne skupine, 1 kombinirana skupina in 2 oddelka II. starostne skupine.

| ANITA KRAJNC

VIŠJA SVETOVALKA ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI

OSREDNJA SLOVESNOST OB PRAZNIKU OBČINE KOSTANJEVICA NA KRKI

MINISTRICA ZA KULTURO MAJDA ŠIRCA | FOTO: MATEJ JORDAN

NAGRAJENCI | FOTO: MATEJ JORDAN

V nedeljo, 15. avgusta, so Kostanjeviške fanfare v izvedbi Pihalnega orkestra Kostanjevica na Krki pod taktirko Tonija Homana oznanile pričetek osrednje slovesnosti v počastitev tretjega praznika občine Kostanjevica na Krki. Po pozdravnem govoru direktorja Galerije Božidarja Jakca, gospoda Bojana Božiča, so grajsko dvorišče zapolnile narodne melodije iz ust Slovenskega okteta. Uvod v glavni del prireditve, to je, podelitev občinskih priznanj za izjemne dosežke je naznanil govor župana mesta Kostanjevica na Krki gospoda Mojmirja Pustoslemška. Po uradni podelitvi priznanj nas je s spodbudnimi besedami naslovila slavnostna govornica dogodka, ministrica za kulturo Republike Slovenije, gosa Majda Širca. Tretji občinski praznik je tudi letos minil hitro in uglajeno, v znamenju izjemnih dosežkov in bogate kulturne dediščine. Priznanje Kostanjeviški zlatnik občina Kostanjevica podeljuje za dosežene uspehe pri delu in za dejanja, ki zaslužijo splošno priznanje in imajo poseben pomen za razvoj občine. Zlatnik občine za leto 2009 je prejelo Krovstvo in tesarstvo Sandi Tršinar s.p. za uspešno vodenje podjetja in sponzoriranje društev v občini. Podjetje, ki deluje od leta 1996 zaposluje ducat domačinov in svoje delo opr-

vlja kvalitetno in v zadovoljstvo naročnikov. Po svojem delu in izkušnjah so znani v domovini in tujini. Lastnik podjetja Sandi Tršinar je zgled, da se da z drznostjo, smelostjo in vizijo tudi v teh gospodarsko neprijaznih časih uspešno voditi podjetje in podpirati ljubiteljske dejavnosti v domačem kraju, so zapisali v obrazložitvi. Kostanjeviški srebrnik je replika novca, ki so ga kovali v srednjeveški kovnici v Kostanjevici in se podeljuje za enkratne izjemne dosežke pri delu, ki so prispevali k prepoznavnosti in razvoju občine. Tokrat so bili podeljeni kar trije. Srebrnik Občine Kostanjevica na Krki za leto 2009 je prejela Plesna skupina Harlekin za dvajsetletno delovanje na področju plesne kulture. »Ples je dobro in ples nas povezuje, nas dela boljše, močnejše in srečnejše« je glavno načelo članov, ki so v svoji mladi zgodovini že plesali po vsej Sloveniji in tudi v tujini, sodelovali z različnimi koreografi, bili na televiziji in velikih prireditvah, sami ustvarjali svoje predstave ter sodelovali na plesnih tekmovanjih in revijah, na lokalnem in državnem nivoju. Prav tako je Srebrnik Občine Kostanjevica na Krki za leto 2009 prejela Valvasorjeva knjižnica Krško, Izposojevališče Kostanjevica na Krki in sicer za desetletno širjenje bralne kulture

in za dodatno popestritev kulturnega dogajanja v občini. Danes igra knjižnica pomembno in opazno vlogo v kulturni podobi Kostanjevice. V zavesti domačinov se je usidrala kot mesto, kjer najdejo bogato zakladnico knjig, prostor za vseživljenjsko učenje in pridobivanje raznovrstnih informacij. Redno ga obiskuje šeststo uporabnikov, ki si v skoraj sedem tisoč obiskih letno na dom izposodijo približno dvajset tisoč enot gradiva. Tretji Srebrnik Občine Kostanjevica na Krki za leto 2009 so podelili Društvu potapljačev VIDRA Krško ob 20 – letnici delovanja društva in za uspešno izvedene ekološke akcije v občini Kostanjevica na Krki. V letih delovanja je društvo sledilo razvojem potapljanja na vseh področjih, še posebej pri razvoju potapljaške tehnike in izobraževanja. Poleg zagotavljanja varnega potapljanja sodi v krog njihovega delovanja še izobraževanje, reševanje iz vode in na vodi in varstvo okolja, ki je zadnja leta ena njihovih prednostnih nalog. Tako društvo od leta 1996 organizira čistilne akcije ob reki Krki pod skupnim imenom »očistimo Krko«. Letos je bila iz njihove strani izvedena že 14. Ekološka akcija na območju kopaljšč v naši občini.

| A.P.

ŠOLA ni ŠALA

HEJ, STARI!

Dandanes zdrave so navade pač uganka za ta mlade; kuro, svinjo, kuro, kravo, mast in vse, kar je nezdravo.

Kar se tiče zelenjave kvečjemu kak čik iz trave.

Vitamine bi dobili iz limone ob tekili.

Kar se tiče športnih strok najbolj jim leži tarok.

Tako stanje v našem svetu pa kar kliče po nasvetu:

Hej stari, pazi nase, da od tebe bo ostalo kaj še za bodoče čase : hodi, teci, plavaj, migaj in pozabi na kajenje, jej bučke, pomaranče, solato in korenje. In če se nasvetov redno boš držal, ni vrag, da ne bi dolgo, dolgooo, dolgo zdrav ostal.

Ne pozabi zajtrka pojest', ki najbolj važen je obrok in ne skač' na glavo v morje, če ne veš, kok je globok'.

Pusti avto, pusti drogo, furaj tai-či, jogging, jogo, redno hodi na sprehode, vsak dan spij pet litrov vode.

Hej stari, pazi nase,

da od tebe bo ostalo kaj še za bodoče čase:

hodi, teci, plavaj, migaj in pozabi na kajenje, reden spanec in prehrana podaljšujeta življenje.

In če se teh nasvetov redno boš držal ni vrag da ne bi dolgo, dolgooo, dolgo zdrav ostal.

Rešitev je več, a zdravje je le eno, zato ti zanj ne more bit' vseeno.

| SLON&SADEŽ

V svetu potrošništva, ko je cenjeno le tisto, kar je oglaševano na vsakem koraku, tisto, kar se nam ponuja v zapeljivih embalažah in vsiljivih barvnih kombinacijah, je včasih težko izluščiti resnično vredno, dobro in zdravo. Naša šola si v okviru različnih projektov in dejavnosti že vrsto let prizadeva, da bi učenci za svoje vzeli zdrav življenjski slog, da bi znali izbirati zdravo hrano, da bi veliko časa posvečali športnim aktivnostim in se znali odpovedati nezdravim razvadam in grozečim zasvojenostim. To bo v letu, ko se tudi MŠŠ v obliki dodatnih subvencij za šolsko prehrano aktivno vključuje na področje zdrave prehrane osnovnošolcev, tudi prednostna naloga naše šole. Moda zato kot popotnica v novo šolsko leto ne bo odveč misel glasbenikov iz uvodne pesmi: »**Rešitev je več, a zdravje je le eno, zato ti zanj ne more bit' vseeno.**«

| MELITA SKUŠEK, PROF., RAVNATELJICA

STATISTIČNI POGLED NA ŠOLSKO LETO 2009/10

V 9. oddelkih je bilo na začetku leta vpisanih 200 učencev, zaradi prešolanja na druge šole pa je šolsko leto zaključilo 198, in sicer z **99,49% uspehom**. Vrtec je v preteklem šolskem letu obiskovalo 90 otrok v petih polnih oddelkih. Letos smo petič izvedli nacionalno preverjanje znanja za učence 9. razreda iz slovenščine in matematike ter tretjega predmeta, tokrat – kemije. Udeležba je bila za vse obvezna, tako da je preizkus v rednem roku opravljalo 17 učencev. Statistični podatki kažejo, da so rezultati naših učencev **nad slovenskim povprečjem**.

PREDMET	DRŽ. POVPR.	POVPR. OŠ JG
	Odstotki	Odstotki
KEMIJA	55,61%	62,39%
SLOVENŠČINA	51,11%	51,15%
MATEMATIKA	50,05%	51,63%

Skupna realizacija pouka (190 dni) je bila po posameznih predmetih **100, 03%**, realizacija šolskega obiska pa **95,37%**, prav tako so bili realizirani dnevi dejavnosti in razširjeni program šole v obsegu, kot smo ga načrtovali z LDN.

Poletno šolo v naravi smo izvedli v Nerezinah od 15. junija 2010 – 20. junija 2010. Učenci so osvajali plavalno abecedo in osvojili znanje, ki ga potrebujejo kot plavalci. Vključili smo tudi naravoslovne in družbene vsebine, ki so se navezovale na primorski svet in vodo. V LŠN je odšlo 19 od 20 učencev.

En učenec se LŠN ni udeležil. Pri izvedbi nam je finančno pomagal **Rotary klub Novo mesto**, ki se mu v imenu šole in staršev še enkrat iskreno zahvaljujemo.

Zimske šole v naravi na Arehu za učence 6. razreda se je udeležilo 22 učencev. Potekala je od 2.2. – 6. 2. 2010.

Učenci 2. in 3. razreda (skupaj 45 učencev) so preživljali ustvarjalne dneve na taboru v **CŠOD Fara** od 21. – 23. 5.2010.

Tudi letos smo izvedli **športno- naravoslovni tabor** za učence 1. razreda, in sicer 10. in 11. junija 2010.

Učenci 2. razreda so v času od 3. – 9. 6.2010 v Termah Čatež obiskovali 20-urni plavalni tečaj.

Za nadarjene učence smo pripravili bogat program v **CŠOD Spuhlja** na Ptuju.

Učenci 5. razreda so opravljali **kolesarski izpit**, pri izvedbi so nam pomagali člani **Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kostanjevica na Krki** in **Policija**. **Planinsko turo** za učence 9. razreda oziroma dvodnevni pohod na Gorjance od 10. in 11. junija 2010 smo izpeljali s pomočjo članov **Planinskega društva Polom** Kostanjevica na Krki.

EKOŠOLA V ŠOLSKEM LETU 2009/10

V delo ekošole so se vključili učenci in vsi zaposleni v šoli, starši, strokovnjaki in predstavniki lokalnih oblasti. Le tako smo si lahko kot ekošola v domačem kraju pridobili večji ugled. Najpomembnejša naloga ekošole je, da deluje izven svojega dvorišča, na področju celotnega šolskega okoliša. V okviru projekta smo izvajali naslednje dejavnosti: Dan dru-

ženja in gibanja treh generacij, Zdravo življenje, Podnebne spremembe, Ravnanje z odpadki: Kaj se dogaja z izbranimi odpadki, **Zbiranje izrabljenih tonerjev in kartuš** (243 tonerjev, 314 kartuš, 40 mobilnikov ...), Zbiranje **odpadnega papirja** (izvedli so jo šestošolci in devetošolci, ki so skupaj zbrali **15 820 kg** odpadnega papirja).

V šol. letu 2009/10 je potekal **EKOKVIZ** na temo Natura 2000. Državnega tekmovanja, ki je bilo 21. 4. 2010 v Festivalni dvorani v Ljubljani, se je udeležila naša ekipa **EKOČRVI**, ki so jo sestavljali **Blažka Krašovec, Alen Jursič in Žan Štokar**. Na letošnjem Ekokvizu je sicer sodelovalo 1 288 ekip iz 186 osnovnih šol. V finale se je uvrstilo 11 najboljših ekip, med katerimi je bila tudi naša trojica.

Vsi, ki so se uvrstili na državno tekmovanje, so kot eno od nalog pripravili **predstavitev Nature 2000 v svojem okolju in tako pridobljeno znanje uporabili tudi na praktičnem primeru**.

Enajst ekip se je v prvem delu finalnega tekmovanja pomerilo v 30 vprašanjih, ki so jih reševali prek računalnika. V drugi del so se uvrstile najboljše tri ekipe, ki so na odru v živo izmenično odgovarjale na najbolj zahtevna vprašanja. **Prvo mesto** so osvojili **EKOČRVI iz OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki**, drugo mesto ekipa iz I. OŠ Žalec, tretja pa je bila ekipa iz Železnikov.

Zmagovalci so poleg praktične nagrade (mobitel) prejeli tudi prehodno zastavo Ekofaca. Soorganizator Ekokviza, Telekom Slovenije, ki je v lanskem šolskem letu podal pobudo za prenos Ekokviza na splet, je prvouvrščeni šoli doniral **ček v vrednosti 5000 evrov** za naložbe, s katerimi bodo šole še bolj prijazne do okolja.

Zbirali smo tudi **plastične zamaške** v humanitarni namen za Žigo iz Velenja in Mašo iz Mežice. Zbrali smo jih **110,45 kg**.

V soboto, 22. maja 2010, se je na ploščadi pred Kulturnim domom Krško odvijala 7. eko tržnica. Učenci OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki so se predstavili s kratkim programom in eko izdelki, ki so jih razstavili na stojnici. Izdelke so učenci izdelali pri pouku ob različnih dnevih dejavnosti ter pri krožkih. Izdelovali so iz odpadne embalaže in naravnih materialov. Predstavili smo tudi naše junake Ekočrve, ki so zmagali na državnem tekmovanju v ekokvizu. V klubski sobi Kulturnega doma so predstavili tudi kratke animirane filmčke z eko vsebino, ki so jih naši učenci ustvarili v projektu Kulturstik, utrinke s čistilne akcije Očistimo Slovenijo v občini Kostanjevca na Krki in projekcijo raziskovalne naloge Dežela pod Gorjanci, s katero so se na državnem tekmovanju predstavili Ekočrvi.

ENO program – akcija 100 milijonov dreves do leta 2017 (sajenje avtohtonega drevesa)

Odzvali smo se vabilu programa ENO Tree Planting Day v okviru akcije 100 milijonov dreves do leta 2017. Globalni Dan sajenja dreves se je sicer tradicionalno odvijal 21. septembra, ki ga je OZN razglasila za svetovni dan miru. Letos smo izbrali lipo. Lipo smo prejeli kot donacijo podjetja HPG Brežice. Po nasvetu strokovnjakov smo se odločili, da posadimo drevo, ko ne bo v fazi vegetacije. Tako smo 23. 10 2009 združili sprejem prvošolcev v šolsko skupnost s sajenjem lipe pri kolesarnici. Pri sajenju so sodelovali ravnateljica Melita Skušek, župan občine Mojmir Pustoslemšek ter vsi učenke, učenci in učitelji naše šole.

PROJEKT »BEREM IN USTVARJAM – SE UČIM«

poteka v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 in ga financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za šolstvo. Projekt za razvijanje bralne pismenosti je bil zasnovan kot proces, v katerem so učenci po prebranjem književnem delu v neposrednem in posrednem stiku z enim ali več mentorji s pomočjo IKT nadgradili izkušnjo branja z različnimi aktivnostmi ustvarjanja in poustvarjanja ter raziskovalnega dela.

Program je bil izrazito interdisciplinarno naravnano, saj je združeval področje bralne kulture z različnimi drugimi področji, s katerimi se otrok srečuje šoli in v življenju sicer. Nači učenci so ustvarili zanimive prispevke, ki so objavljeni tudi na skupni spletni strani šol, ki so sodelovale v projektu (od lutkovnih do igranih filmov, komentarjev, ilustracij ...). Zanimivo je, da so nekateri učenci povezali znanja, ki so jih pridobili v projektu Kulturstik, tudi za ta projekt. **Učenci so bistveno napredovali v IKT pismenosti:** naučili so se uporabljati spletno aplikacijo, nadgradili so znanje o uporabi elektronske pošte (predvsem nižji razredi), uporabljali so različne programe (Power point, Word, shranjevali dokumente v PDF obliki ...)

PROJEKT »KULTURSTIK«

V projektu Kulturstik so sodelovali vsi učenci od 6. do 9. razreda in vsi učitelji predmetne stopnje. Za celotno šolsko okolje je izbor vsebin in način dela (npr. sodobni ples) predstavljal novost, ki nas je vzpodbujala k prilagajanju, novemu učenju. Zaradi medpredmetnega povezovanja znotraj šole z ostalimi osmimi šolami je projekt predstavljal izmenjavo mnenj, znanj, pristopov, nenehno učenje, odkrivanje novega in prilagajanje. Učenci in učitelji smo skozi projekt prihajali v stik s kulturno-umetniškimi dogajanjem, ki nam je sicer težje dostopen, saj je lokalna kulturna ponudba skromna in osredotočena na druge umetniške zvrsti. Mnogi med nami so tako prvič prihajali v stik z nekaterimi umetniškimi področji, npr. **sodobni ples** in **gledališče**. Projekt je v največji meri vzpodbujal in razvijal ustvarjalnost, kreativnost in inovativnost učencev, jih opogumljal, da so eksperimentirali, se izražali na svojstvene načine, spoznavali kulturno raznolikost, soodločali, sodelovali in se spoštovali med seboj.

24. novembra 2009 smo si v stari elektrarni v Ljubljani ogledali predstavo **Show your face**, nato pa sodelovali v delavnicah in spoznavali poklice, povezane z nastajanjem, izvedbo predstave: igralec, kostumograf, producent, tonski mojster, lučkar ...

15.1. in 25.1. 2010 so se učenci z veseljem in po svoji lastni izbiri vključili v **delavnice sodobnega plesa, stripa, cirkusa in animiranega filma**. Delavnice so potekale na naši šoli pod vodstvom zunanjih mentorjev. Res, da po deseturni delavnici nihče od učencev še ni postal plesalec, risar stripov ali cirkusant, so pa učenci poskušali, raziskovali, ustvarjali. Pri tem so jim pomagali mentorji, ki so učencem znali prisluhniti, jih znali voditi in vzpodbujati v ustvarjanje, izražanje, spoznavanje nastajanje nekaj novega. Tako so nastali prvi stripi, animirani filmčki, izražanje čustev s plesom in akrobatske spretnosti, ki so jih učenci ob zaključku delavnice pokazali drug drugemu. Po mnenju učencev tovrstnih aktivnosti na

šoli manjka. Projekt smo zaključili z zaključnim festivalom v Sevnici, ki je bil 14. aprila 2010, kjer so učenci vseh osmih sodelujočih šol predstavili, kar so se naučili. Kar so naši učenci ustvarjali na delavnicah Kulturstika, smo povezali z našo šolo, mestom, naravo, okolico in nastala je predstavitev za zaključni festival v Sevnici.

PROJEKT »Z GLAVO ZA NARAVO«

V mednarodnem projektu sodelujemo partnerji: OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki, OŠ Cerklje na Krki, OŠ Podbočje, OŠ Velika Dolina in Občina Fužine (Hrvaška).

V šolskem letu 2009/2010 smo se udeležili naslednjih delavnic:

OŠ Cerklje na Krki (26. 11. 2009): Ustvarjanje v glini in spoznavanje dediščine kraja

OŠ Podbočje (17. 12. 2009): Risanje na kamen in orientacija po kraju

OŠ Velika Dolina (20. 5. 2010): Kulturna dediščina kraja, izdelava lesenih kozolcev in risanje in opazovanje kozolca
18. 2. 2010 smo na naši šoli organizirali delavnico, ki je bila sestavljena iz treh delov: kemijska delavnica (Analiza vode) – Jožica Čukajne, fizikalna delavnica (Pogon na sončne celice) – Saša Silič in turistična delavnica (Mesto Kostanjevica) – Janez Zakšek.

11. in 12. junija 2010 smo se udeležili mednarodnega tabora v Veliki dolini. Potekale so naslednje aktivnosti: Preživetje v naravi, Gledališka predstava, Lokostrelstvo, Pohod po šolski okolici.

Skozi vso leto smo pri krožkih, ki potekajo v okviru projekta, ozaveščali učence o pomenu podnebnih sprememb, nabavili pa smo tudi posebno opremo, in sicer **teleskop, avtomobilčke na sončne celice in različno naravoslovno opremo.**

PODROČNA IN DRŽAVNA TEKMOVANJA

Srebrna priznanja so osvojili:

Proteusovo priznanje je 2. aprila v Stični osvojil **Gregor Žulič**

Kaj več o **sladkorni** bolezni: **Alja Planinc in Žan Štokar**

Logika, 30. 1. 2010, OŠ Cerklje ob Krki: **Alen Juršič**

Matematika, 31. 3. 2010, OŠ Krško: **Žan Štokar**

Fizika - Štefanovo priznanje, 26. 3. 2010, OŠ Metlika: **Žan Štokar**

Angleščina, 20. 11. 2009: **Lana Beševič in Tajda Božič**

TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

Na že 24. festivalu pod naslovom Turizmu pomaga lastna glava, tokrat na temo »**Moj kraj – moj ponos**«, ki je potekalo pod pokroviteljstvom Ministrstva za gospodarstvo in Ministrstva za šolstvo in šport, so člani našega turističnega podmladka prejeli **srebrno priznanje**. Našo šolo so zastopali: **Blažka Krašovec, Katja Štefanič, Tjaša Čukajne, Lina Jerele, Tajda Božič, Katarina Lokar, Jakob Piletič in Žan Štokar.**

ZLATO PRIZNANJE – DRŽAVNI PRVAKI: Ekokviz

DATUM	VRSTA TEKMOVANJA	NASTOPAJOČI	MESTO	KRAJ
9.9.2009	Odbojka na mivki,	fantje	1. mesto	Brestanica
9.9.2009	Odbojka na mivki,	dekleta	7. mesto	Brestanica
12.01.2010	Odbojka	starejši učenci	1. mesto	Krško
15.04.2010	Odbojka	mlajši učenci	1. mesto	Kostanjevica na Krki
12.05.2010	nogomet	Mlajši učenci	5. mesto	Radeče
19.05.2010	Atletika posamično	Fantje, dekleta	2. mesto: Urška Gramc 300 m 3. mesto: Marko Žulič daljina, Matija Strle krogla, Tanja Vegel 1000m, Štafeta dekleta	Brežice

ŠPORT - državna tekmovanja

DATUM	VRSTA TEKMOVANJA	NASTOPAJOČI	MESTO	KRAJ
15.9.2009	Odbojka na mivki, polfinale	fantje	2. mesto	Novo mesto
24.9.2009	Odbojka na mivki, finale državnega prvenstva	fantje	5. mesto	Kranj
10.02.2010	Odbojka četrtfinale	starejši učenci	4. mesto	Kostanjevica na Krki
03.06.2010	Atletika posamično	Marko Žulič	16. mesto	
Marko Žulič	Ljubljana			

ŠOLSKO LETO 2010/11

V šolskem letu 2010/11 izvajamo program devetletne osnovne šole v 9. rednih oddelkih, 2, 99 oddelkih podaljšanega bivanja, v katere je vpisanih 82 učencev, in 1 oddelku jutranjega varstva. Šolo bodo letos obiskovali **203 učenci**, kar pomeni povprečno **22,5** učenca na oddelek. Predšolsko vzgojo prvič izvajamo v šestih oddelkih, in sicer v treh v VVE in treh oddelkih v šoli. Kar 95 vpisanih otrok, od katerih jih je več kot tretjina prvega starostnega obdobja, zaenkrat še nima optimalnih pogojev, a upamo, da so namere ustanovitelja resne, in pričakujemo dograditev in preureditev vrtca. V nasprotnem primeru naslednje šolsko leto ne bomo mogli vpisati novih otrok. Prostori, ki smo jih iz šolskega programa namenili za oddelke vrtca, so šoli nujno potrebni, tako da smo letos prisiljeni biti precej na tesnem, a v nedogled takšnega stanja ne moremo imeti.

ŠOLSKI KOLEDAR IN OCENJEVALNIH OBDOBJI

Ocenjevalni obdobji	Trajanje	Ocenjevalna konferenca
Prvo ocenjevalno obdobje	od 1. septembra 2010 do 31. januarja 2011	31. januar 2011
Drugo ocenjevalno obdobje	od 1. februarja do 15. junija 2011 (9. razred) od 1. februarja do 24. junija 2011 (od 1. do 8. razreda)	13. junij 2011 (9. razred) in 21. junij 2011 (od 1. do 8. razreda)

Organizacija šolskega dela je vezana na šolski koledar, ki ga vsako leto sprejme minister za šolstvo in šport. Novost so letos enotne zimске počitnice, in sicer 3. ponedeljek v mesecu februarju.

01. 09. 2010	ZAČETEK POUKA
25. 10. 2010 – 29.10. 2010	JESENSKE POČITNICE
31. 10. 2010	DAN REFORMACIJE
01. 11. 2010	DAN SPOMINA NA MRTVE
13. 11. 2010	POUK/nadomeščanje 7. februarja
25. 12. 2010	BOŽIČ
26. 12. 2010	DAN SAMOST. IN ENOTNOSTI
27. 12. 2010 – 31.12. 2010	NOVOLETNE POČITNICE
01. do 02. 01. 2011	NOVO LETO
31. 01. 2011	ZAKLJUČEK 1. OCENJ. OBDOBJA
08. 02. 2011	SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK
11. in 12. 2. 2011	INFORMATIVNA DNEVA V SŠ
21. 02. 2011 – 25. 02. 2011	ZIMSKE POČITNICE

25. 04. 2011	VELIKONOČNI PONEDELJEK
26. 04. 2011 – 02.05. 2011	PRVOMAJSKE POČITNICE
07. 05. 2011	POUK/ nadomeščanje 26. aprila
15. 06. 2011	ZAKLJUČEK POUKA za učence 9. r
24. 06. 2011	ZAKLJUČEK POUKA za učence od 1. r – 8. razreda

Za starše naših učencev in otrok v VVE tudi letos pripravljamo **dve strokovni predavanji**, in sicer: **4. 11. 2010 ob 17. uri: VARNA UPORABA INTERNETA (Tilen Dominko)**

V zimskem času: **MARJANA VOLARIČ**, dr. medicine, spec. pediatrije: **ZDRAV OTROK V VRTCU**

ŠOLSKA PREHRANA

Novost je letos tudi področje šolske prehrane. Vsi učenci so upravičeni do **splošne subvencije**, ki znaša pri ceni 0,80 EUR za malico **0,50 EUR**. Starši lahko zaprosijo tudi za dodatno subvencijo za malico ali za subvencijo za kosilo.

Cena kosila: 1. – 3. razred **1, 70 EUR**

4. – 6. razred **1, 80 EUR**

7. – 9. razred **1, 90 EUR**

V skladu z **Zakonom o šolski prehrani s Pravili šolske prehrane** so starši dolžni prehrano otroka, če le-ta manjka, odjaviti (najlažje) po telefonu **07 48 10 013 – do 8. ure**. Odjava se upošteva z naslednjim dnem. Zaradi uvajanja **elektronskih prijav in odjav** prehrane, prosimo starše, da se držijo dogovorjenih pravil.

PROJEKTI

Poleg rednega pouka bomo tudi letos svoj program razširili na številne projekte. Novost je projekt **ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG**. Osnovna šola Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki se je namreč v začetku avgusta prijavila na razpis Zavoda za šport Republike Slovenije Planica za sofinanciranje programa »Zdrav življenjski slog« za obdobje 2010 – 2013. Na razpis je prispelo **142** vlog prijaviteljev, od tega je bilo le **28** vlog **popolnih**. Z veseljem sporočamo, da je bila med njimi tudi naša in da smo zadostili vsem kriterijem in bili izbrani za izvajanje projekta, katerega vrednost znaša več kot **43.000 EUR**. Cilj projekta **ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG je dodatno spodbuditi osnovnošolske otroke k oblikovanju zdravega življenjskega sloga s pomočjo dodatne športne aktivnosti, aktivno vključiti vsaj 20% osnovnošolske populacije, zagotoviti zainteresiranim učencem 5 ur športne aktivnosti na teden, odpravljati posledice negativnih vplivov sodobnega načina življenja** (vadba za primerno telesno držo, odpravljanje ploskosti stopal, odpravljanje debelosti, razvoj splošne vzdržljivosti). **S programom želimo zagotoviti otrokom, vključenim v program, priporočeno vsakodnevno strokovno vodeno vadbo**, v skladu s priporočili EU smernic za telesno dejavnost (sprejetih novembra 2008 v Biarritzu) in v skladu s Strategijo Vlade RS na področju telesne (gibalne) dejavnosti za krepitev zdravja od 2007 do 2012, ki ima pozitivne učinke

na zdravje otrok. **Program bo potekal od 15. septembra 2010 do 31. avgusta 2013**, za izvajanje dejavnosti pa smo dodatno zaposlili profesorico športne vzgoje Janjo Budna. Kljub navdušenju nad projektom pa se bojimo, da bomo zaradi povečane športne dejavnosti osnovnošolskih otrok prisiljeni odkloniti nekatere zunanje izvajalce oziroma najemnike našega športnega objekta (šola nima primernih zunanjih športnih površin, zato bo telovadnica zasedena še mnogo bolj kot do sedaj). V športni dvorani sedaj namreč gostujejo tudi številna športna društva in klubi, v višji ligi pa bo začela igrati tudi domača odbojkarška selekcija.

Še naprej bomo sodelovali v mednarodnem projektu **EKO ŠOLA**, s podobno tematiko se bomo ukvarjali tudi v projektu mreže **ZDRAVIH ŠOL**, ob podpori EU pa pod pokroviteljstvom MŠŠ ter Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja poteka **SHEMA ŠOLSKEGA SADJA** (sofinanciranje dodatne ponudbe sadja in zelenjave ob redni šolski malici vsaj enkrat tedensko za vse učence), nadaljevali bomo z izvajanjem mednarodnega projekta »**Z GLAVO ZA NARAVO**«, ki smo ga začeli lani in ki ga je razpisal **SVRL OP IPA**, s projektom **Berem in ustvarjam – se učim** (iz programa MŠŠ in ESS Kulturna vzgoja in bralna pismenost), se vključili v mednarodne projekte **Evropa v šoli** z likovnimi in literarnimi prispevki ter projekt **Pomladni dan v Evropi**. Sedmošolci bodo vključeni v projekt **Rastem s knjigo**, skupaj z Občino Kostanjevica na Krki bomo sodelovali v projektu **Svetovna prestolnica knjige**, ki ga bo vodila Mestna občina Ljubljana, mi pa se tej manifestaciji priključujemo z **Gorjupovim literarnim večerom**.

EKSKURZIJA 9. RAZREDA NA PRIMORSKO | FOTO: **JANI ZAKŠEK**

ŠPORTNI DAN, VESLANJE NA KRKI | FOTO: **MOJCA JEVŠNIK**

DONACIJA ČASNIKA FINANCE

30. september 2010:

Na zaključku Dolenjskega foruma, ki je potekal v hotelu Šport na Otočcu, je včeraj časnik Finance naši osnovni šoli oziroma šolskemu skladu podaril 2.000 evrov za odpravo posledic nedavnih poplav. Iz naslova sklada smo za tiste otroke, ki so bili v poplavah najbolj prizadeti, že namenili po 200 EUR, še vedno pa zbirajo sredstva tudi naši učenci in učenci nekaterih slovenskih šol.

NAŠI UČENCI NA MALIH SIVI CELICAH

V torek, 28. septembra, je ekipa naše šole v sestavi Blažka Krašovec, Tjaša Čukajne in Jan Strajnar pod mentorstvom Martine S. Križnik sodelovala na predizboru za tekmovanje Male sive celice. Z veseljem sporočamo, da so se prebili v zaključni del, ki bo potekal na TV Slovenija v novembru ali decembru. Čestitamo!

TEKMOVANJE »Moja dežela - lepa in gostoljubna«

Na regijskem nivoju je v tekmovanju za najlepše urejeno šolo in vrtec med osnovnimi šolami, zgrajenimi pred letom 1980, OŠ Kostanjevica zasedla tretje mesto, naš vrtec pa odlično drugo mesto.

| MELITA SKUŠEK

UTRINKI

leto 2010 v Galeriji Božidar Jakac

BOJAN GORENEC | FOTO: MATEJ JORDAN

Ko se začno drevesa na Gorjancih barvati v tople jesenske tone se v Galeriji Božidar Jakac običajno že intenzivno pripravljamo na novo programsko leto; vrstijo se presoje predlaganih razstav, opravljajo še zadnji dogovori z umetniki ob tem pa seveda snujejo tudi vzporedni programi, ki se navezujejo na osnovno poslanstvo naše muzejske ustanove; spremljanje, zbiranje, raziskovanje, hranjenje in predstavljanje likovne ustvarjalnosti umetnikov, ki že imajo svoje stalne zbirke v fondih Galerije Božidar Jakac ter tudi vseh, ki so sredi ustvarjalnega zagona znotraj Posavja, Dolenjske in Bele krajine, kot tudi v širšem slovenskem prostoru.

Hkrati pa je to tudi že čas prvih »obračunov« in pregledov minulega obdobja. Za leto 2010 lahko rečemo, da je bilo pestro; kar bi lahko prevedli tudi kot delovno živahno. Poleg prenove samostanskega kompleksa, ki z letošnjimi deli prehaja v svoje zaključne faze, je bilo življenje Galerije zazna-

movano z razstavno dejavnostjo. Lamutov likovni salon je od 19. marca do 25. aprila zaživel z deli akademske kiparke Dragice Čadež. Z razstavo smo obeležili 70 let umetnice, katere velik del ustvarjalnega opusa hrani prav naša ustanova. Natančen pregled in analiza vseh pomembnejših razstavljenih del, razporejenih v kiperske cikle, so dokazovali veliko pestrost avtoričinih umetnin. Ob razstavi je izšla tudi strokovna monografija o avtorici, ki jo je spisal dr. Sarival Sosič. Med 30. aprilom in 6. junijem pa je razstavišče gostilo Krajino iz muzejskih depojev, študijsko razstavo del dolenjskih, belokranjskih in posavskih krajin in nekaj mestnih vedut, ki jih v svojih depojih hranijo muzeji, sodelujoči v skupnem projektu: Galerija Božidar Jakac Kostanjevica na Krki, Belokranjski muzej Metlika, Dolenjski muzej Novo mesto, Pokrajinski muzej Kočevje in Posavski muzej Brežice. Lamutov likovni salon je bil drugi v nizu razstavišč, kjer so predstavljena likovna dela, ki so jih kustosi izbrali

za skupno razstavo. Vodja celotnega projekta je bil kustos Galerije Božidar Jakac, Goran Milovanović, ki je pripravil tudi študijsko razstavo ob 100-letnici rojstva akademskega slikarja Zorana Didka, Risbe šestih motivov. Predstavitev je bila urejena v šest tematskih sklopov: Avtoportret, Sedmina, V internacijo, Par, Pred štafelajem in Krajina. Razstavo sta odprla sekretarka na Ministrstvu za kulturo RS, Nada Zoran in župan Občine Kostanjevica na Krki, Mojmir Pustoslemšek. Didkovim risbam je sledila fotografska razstava Bojana Radoviča Imitari – Timebox, s katero je avtor načel vprašanje funkcije podobe v relaciji do časa in gibanja. Kustos razstave je bil Sebastjan Leban. V času pisanja prispevka je v prostorih Lamutovega likovnega salona postavljena pregledna razstava akademskega kiparja Andreja Grošlja, ki smo jo pripravili v sodelovanju s Koroško galerijo likovnih umetnosti Slovenj Gradec. Umetnikove skulpture na didaktičen in pedagoški način pojasnjujejo vpliv

materiala na kiparsko formo. Poleg del v lesu avtor predstavlja tudi akvarele in risbe s tušem. Programsko leto v Lamutovem likovnem salonu bo zaokrožila razstava S prve roke, Vladimirja Lebna. Umetnik razstavlja kot nagrajenec bienalne razstave Pogled 5: I Feel Kostanjevica na Krki.

Prostori lapidarija Galerije Božidar Jakac sodijo med vedno bolj zaželeno razstavišča v našem prostoru, ki pa s svojo arhitekturno podobo zahtevajo celovit, projekten pristop. V aprilu je v njih razstavljal Jiři Bezljaj, kipar, ki je študiral v času študentskih demonstracij in diplomiral iz študija vplivov vzhodnoazijskih filozofij na moderno umetnost, te pa so močno zaznamovale tudi njegovo kiparstvo. Cikel Poletje, katerega del je bil predstavljen v prostorih lapidarija, nastaja od leta 2003. »Kipar, ki pravi, da kamen boža, je ustvaril številne v kamnu okamenele cvetove in ti zahtevajo dotik gledalca. Šele dlan doživi rob med zglajeno in hrapavo površino ter potuje po zglajeni formi fragmenta rastlinskega telesa,« je med drugim v katalogu razstave zapisala umetnostna zgodovinarica Petja Grafenauer, ki je umetnika in njegovo delo predstavila tudi na odprtju. Med 21. majem in 15. avgustom je tu razstavljala Elena Fajt. Z razstavo Sobivanja, ki jo je specifično zasnovala za lapidarij galerije, nadaljuje svoj večletni projekt Lasnine. Trenutno pa v razstavišču gostuje Oto Rimele. Slikar je pred leti pripravil zelo odmevno postavitev slikarskih objektov v nekdanji samostanski cerkvi. Svoja iskanja in razmišljanja v barvi in nosilcih le-te predstavlja z razstavo Slike, ki bo odprta do 31. oktobra 2010. V katalogu razstave je umetnika in njegovo delo predstavila umetnostna zgodovinarica, dr.

Marjeta Ciglenceki, ki je med drugim zapisala: »Razstava Slike v kostanjeviškem samostanu omogoča obiskovalcem izkušnjo mrakobnega prostora, v katerem ob poglobljenem motrenju zažarijo barve. Gledalce nagovarja h kontemplaciji in jih vabi, da ostanejo sami s svetlobo prostora.«

Veličastni prostor nekdanje samostanske cerkve zadnja leta obeležujeta po dve razstavi in tudi v iztekajočem se letu je bilo tako: v poletnem terminu se je s specifično postavitvijo predstavil slikar, tudi dekan Akademije za likovno umetnost v Ljubljani, Bojan Gorenc, katerega delovanje je bilo od vsega začetka utemeljeno na refleksiji in obravnavanju medija, njegovih izraznih možnosti, medijskih specifik in vprašanju reprezentacije oziroma vzniku podobe, kot je v katalogu razstave zapisal dr. Tomislav Vignjevič. V času, ko prebirate prispevek, pa vas vabimo v postavitev Hipokriti, akademskega kiparja Mirka Bratuše. Ustvarjalcu, občutljivemu za najdrobnejše odtenke prostorov, za katere pripravlja razstave, je seveda prav zgodovinsko vpisana energija tega prostora narekovala izbor tematike. Toda kot je za njegov delo nasploh značilno, se tudi tokrat ni uklonil običajnemu, večinskemu pojmovanju danega, nekdanj sakralnega prostora, ampak je intuitivno začutil tudi njegove številne druge funkcije in jih s svojo neizčrpano domišljijo vtisnil svojim kipom. Razstava bo odprta do 30. novembra 2010. Poleg razstav v lastnih prostorih pa Galerija Božidar Jakac skrbi tudi za gostovanja domačih umetnikov. V letošnjem letu je bila v tem sklopu izvedena razstava Tišina, Jožeta Marinča, ki je med 17. junijem in 21. julijem gostovala v Galeriji Velenje. Kustos

razstave je bil Goran Milovanović. Tesno na občasni in stalni razstavnici program Galerije Božidar Jakac so vezani različni izobraževalni programi, ki jih, zaradi neogretih razstavnih prostorov, izvajamo od aprila do konca oktobra. Namenjeni so tako šolskim skupinam kot tudi drugim ciljnim skupinam obiskovalcev. Med aprilom in novembrom potekajo Ustvarjalnice, v katerih gostimo tudi umetnike, ki razstavlajo v naših razstaviščih. Letos so tako udeleženci ustvarjali z Dragico Čadež in Jiřijem Bezljajem, kiparsko pa je bila obarvana tudi poletna enotenska delavnica, ki jo je vodil naš večletni mentor, likovni pedagog, Valter Rabič. Kipi iz siporeksa, ki so bili patinirani v bron in okrašeni s pozlato, so celo poletje nagovarjali obiskovalce v pritličnem hodniku vzhodnega trakta nekdanje samostanske stavbe. V jesenskem času se bomo vključili tudi v akcijo Dnevi evropske kulturne dediščine, ki jo koordinira Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije ter v projekt Z igro do dediščine. Tega za teden otroka pripravljamo slovenski muzealci.

Poleg promoviranja ustanove in njenih razstavišč je tako razstavnici kot tudi pedagoški program namenjen predvsem ustvarjalnemu preživljanju prostega časa v okolju kulturne dediščine, za katerega tako lokalni prostor pa tudi država skrbno načrtujeta prenavo in vsebine, ki ga napolnjujejo. Tako zaradi vseh, ki so v preteklih letih in desetletjih vložili veliko svojega časa in energije v obnovo in revitalizacijo mogočnega kompleksa nekdanjega cistercijskega samostana kot zaradi današnjega delovanja Galerije Božidar Jakac vas tudi s tem zapisom prijazno vabimo v naše prostore.

| HELENA ROŽMAN, MUZEJSKA SVETOVALKA, PEDAGOGINJA

DRAGICA ČADEŽ | FOTO: MATEJ JORDAN

RAZSTAVA RISB ZORANA DIDKA | FOTO: MATEJ JORDAN

JESEN V KOSTANJEVIŠKI KNJIŽNICI

Kostanjeviški srebrnik, ki ga je knjižnica prejela ob desetletnici delovanja nam je v ponos, razumemo ga kot priznanje našemu delovanju in prispevku h bogatejši kulturni podobi kraja. Hkrati nas zavezuje in spodbuja, da bomo dobro delali še naprej, iskali novih poti in izzivov, ki jih v prihodnosti vidimo še veliko. Verjamemo in čutimo, da imate mnogi knjižnico za svojo – to kažejo tudi številke: skoraj četrtina prebivalcev je aktivnih članov knjižnice, ki v skoraj sedem tisoč obiskih letno na dom izposodijo približno dvajset tisoč enot gradiva. Knjižnica ni le prostor, kjer je uporabnikom na voljo bogata zbirka pisane besede, je mnogo več! Prostor za vseživljenjsko učenje, druženje, spoznavanje novega. Tudi letošnje jesen ne bomo vabili zgolj s knjigami - tistimi, ki jih je vredno vedno brati in mnogimi novimi zgodbami, ki redno polnijo naše police.

KOSTANJEV ŠKRAT s polno malho čarobnih zgodb in dogodivščin ponovno kliče otroke v svoje pravljичno zavetje. Pridružite se mu vsak torek ob petih. Tudi lutkovna predstava v prvi polovici novembra, se še skriva nekje v njegovi malhi.

Do konca novembra vabimo k izbranimu branju v projektu VALVASORCI BEREMO SKUPAJ. Predstavljamo vam dva ducata knjig, za katere knjižničarji menimo, da nudijo bogatejši bralni

užitek. Privoščite si dobro branje, veseli bomo vaših vtisov o prebranem.

V knjižnico vabimo tudi ob SREDAH dopoldne, ta dan v bolj mirno družbo knjig in časopisov, morda tudi na prijeten klepet ali čaj.

TOČKA VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA v knjižnici uspešno deluje že tretje leto. Z daljšimi jesenskimi dnevi se začneja tudi tu novo »šolsko leto«. Učili se bomo, ustvarjali, družili – imeli lepo, sivi jesenski dnevi bodo lepši in bogatejši. Govorili bomo angleško, spet ustvarjali z umetnico Mojco Lampe Kajtna, seveda ne bo šlo brez ponedeljkovih pohodnikov, ki bi jih verjetno mnogi najbolj pogrešali. Pogovarjali se bomo o zdravem življenju, ob predavanjih Vlaste Curhalek. V času pred božično-novoletnimi prazniki bomo gostili dva, ki nas bosta navdihnili in poučila: priznani etnolog dr. Janez Bogataj se bo spraševal ali smo za praznike res prazni; gotovo bodo prišli prav tudi nasveti Saše Županeka, zanimivega in prijetnega »bontonologa«. Pridružite se nam! LABIRINTI BESED smo poimenovali pogovor o knjigah, pisanju in branju. Spoznali bomo Andreja Blatnika, pisatelja, prevajalca, urednika, učitelja. To vabilo je že za novembrske dni – 19. 11. ob 19. uri.

Pred nami so krajši dnevi in daljši večeri. Naj vam bo lepo, če rabite branja ali znanja se pa oglasite v knjižnici!

Knjižnica KOSTANJEVICA NA KRKI – TVU, PROGRAM JESEN 2010

Uvodni sestanek - predstavitev TVU, 14. 10. ob 18.00 v knjižnici

Govorimo angleško (tečaj osnov angleškega jezika), vsaka sreda ob 9.30 v knjižnici

Polepšajmo si dan z ustvarjanjem (delavnica), vsak četrtek ob 17.00 v knjižnici

Ponedeljkovi pohodniki, zadnji ponedeljek v mesecu, ob 9.00 se zberemo pred knjižnico

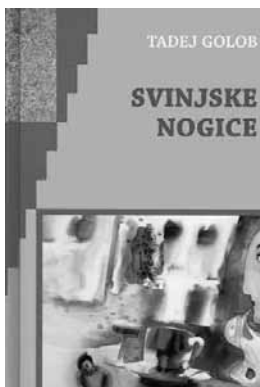
Zdravje je naša odločitev (predavanje), Marija Merljak, petek 22.10. ob 18.00

Zdravo življenje (predavanje), Vlasta Curhalek, sreda 3.11. ob 18.00

Ali smo za praznike prazni? (predavanje), dr. Janez Bogataj, petek 26.11. ob 19.00

Ali vemo dovolj o krvnem tlaku? (predavanje), Vlasta Curhalek, sreda 1.12. ob 18.00

Prazniki se bližajo ... vabila, darila in voščila (predavanje), Saša Županek, sreda 8. 12. ob 18.00

SVINJSKE NOGICE

Tadej Golob
Litera 2009
231 strani

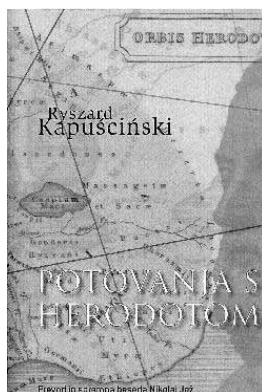
Vse, kar rabi knjiga za prvovrsten bralski užitek, so zapisali v utemeljitvi nagrade Kresnik za najboljši roman leta, ki so jo letos namenili Svinjskim nogicam. Svinjske nogice so zgodba o kvaziumetniku z dna družbene lestvice. Jani Bevk, risar stripov se s partnerko in dveletnim

sinom preseli v še eno v nizu najemniških stanovanj, v polkletno kotlovnico, prodano kot trisobno stanovanje, nekje skoraj na podeželju oziroma na mestnem obrobju, kar je še dodatna zagata, saj mu ob deževju ne vžge nobeden od obeh avtov oziroma avtomobilskih podrtij. Skoraj hkrati dobi naročilo za malo bolj drzno (opolzko) varianto stripa o Martinu Krpanu. Potem se začne dogajati, skoraj

apokaliptično; invazija žab, izsuševanje fasade s strašnim aparatom, prijatelj pride po odrezano šibrovko, ki jo ima ob skrivnostni vrečki v edinem amuletu in fetišu, mizi ... Zgodba tako dobiva vse bolj zapletene obrate, kreativnost se v pospešenem tempu sprevača proti norosti, Jani že prej zelo slabo kroti svojo jezo, sedaj je v njegovem pospešenem svetu tudi nekaj bolečih žrtev in konec je prav streznitven.

Zgolj hiter opis vsebine ne more pokazati tudi »duha« in energije zgodbe, ki je nedvomno še močnejša in bolj dinamična zaradi živahnega pogovornega jezika, ki ga uporablja avtor. Roman se resnično »dogaja« in »šiba« z neverjetnim tempom.

Čeprav to ni knjiga za bralne sladokusce, zgodba, če ji ne prisluhnemo zgolj na površini potegne in pritegne.

POTOVANJA S HERODOTOM
Ryszard Kapuściński
Modrijan 2009
254 strani

Popotne zgodbe poljskega avtorja Ryszarda Kapuścińskega so drugačne – polnejše, globlje. Ob njem svet in ljudi opazujemo in čutimo. V slovenščino sta prevedeni dve njegovi knjigi: Ebenovina in Cesar, pričujoča je v originalu nastala leta 2004, tri leta pred pisateljevo smrtjo in predstavlja nekakšen avtorjev intimni obračun s smislom potovanja in poročanja iz raznih koncev sveta, ki ga Kapuściński na eni strani razpenja čez fragmentarno osebno zgodovino njegovega novinarskega udejstvovanja v tujini od svojih začetkov pa do zadnjih let, na drugi pa skozi pripoved najbolj vznemirljivih zgodb iz Herodotovih Zgodb tega antičnega pisca postavi za svojega vzornika ter duhovnega sodobnika, ki mu predstavlja zgled, h kateremu je težil vso svojo publicistično kariero.

Kapuściński je namreč živel, da bi spoznaval. Njegova maksima je bila: vidim samo tisto, kar sem sposoben izraziti. Njegov prvi angažma je bil besno učenje jezikov; še izgubljen v Indiji se je vsak dan sistematično naučil med 20 in 40 besed, s katerimi je potem dnevno širil horizonte svojih tekstov. Ko je od urednice dobil za darilo debel sveženj Herodotovih Zgodb, je z njimi dobil svojo biblijo. Starogrškega zgodovinarja je jemal na pot, ga prebiral, predvsem pa odlagal - da bi premišljeval, kako je pred pol tretjim tisočletjem z mulo, vodičem in tolmačem potoval v Perzijo, proti izviru Nila, ali po Kavkazu. Herodot je namreč pisal zgodovino tako, da je sam potoval na zgodovinske kraje, opazoval dolino, v kateri je npr. potekala usodna bitka, se pogovarjal z domačini, poizvedoval o šegah, spraševal svečenike in njihove zgodbe pretehtaval z grškimi legendami. A knjiga ni pisana kot razlaga Herodota, Kapuściński ga vtika v svoje poti, s katerih prinaša bralstvu predstavo o krajevnem duhu časa. Naserjevo obdobje tajne policije predstavi z izkušnjo, ko v deželi abolicije ni mogel odvreči v papir zavite steklenice piva v noben smetnjak, povsod so nanj prežale oči gleduhov. A stvari ne da le začutiti, stori še korak naprej in prouči, kaj motivira male tatove in kriminalce, da tvorijo najmočnejšo mrežo ovađuhov. Potovanja s Herodotom so kot meditacija o potovanjih, poročanju, pisanju in življenju. Knjiga ob kateri mehko uživaš.

HOTEL BORG
Nicola Lecca
Mladinska knjiga 2010
230 strani

Nekatere knjige lahko bolj kot z zgodbo pritegnejo s čudovitim prepletom besed. Mlad italijanski pisatelj v Hotelu Borg navduši prav z jasnimi, prečiščenimi stavki, z neko oddaljeno melo-

dijo, ki je hkrati nežna, a se vseeno silovito zareže v misli. V ledeni islandski pokrajini, kjer bo koncert predsmrtne Pergolesijeve skladbe Stabat mater, se znajde pisana množica ljudi. Koncert v reykjaviški katedrali bo poslednji za znamenitega dirigenta Alexandra Norberga. Povabljeni so samo naključno izbrani ljudje iz telefonskega imenika, čeprav za dogodek vlada veliko, svetovno zanimanje; nekateri bi naredili vse, da bi bili tam.

Zgodba, ki se vrtili okoli magične moči glasbe, se osredotoča na pet ljudi, ki jim bo koncert spremenil življenje: Norberg se poslavlja kot dirigent, prav tako bosta svojo kariero končala pevka Rebecca in deček Marcel, ki bo kmalu mutiral in izgubil svoj enkratni otroški glas. Na severu se znajde tudi Oscar, glasbeni navdušenec, odločen obiskati koncert brez vabila, in domačin Hákon, ki si ga zaradi telesne lepote želi ves islandski ženski svet. Zgodbe se dogajajo vzporedno in se ob najčudovitejši glasbi iztečejo v ledeno islandsko tišino.

RDEČI ŠOTOR
Anita Diamant
Primus 2010
341 strani

Sveto pismo odpira nešteto zgodb in je podlaga marsikateremu romanu. Če bolj na hitro pomislimo, so to v veliki večini »moške« zgotbe. Roman Rdeči šotor je čudovita izjema, kjer zgodbo govori in v njej glavno vlogo igra ženska.

Dina, Jakobova hči, v vsem Svetem pismu ne spregovori niti ene same besede - o njej se pogovarjajo, moški, o njej piše, o njej beremo. Njeno ime se srednje načitanemu bralcu najverjetneje izmuzne. Ostaja le kot opomba. Avtorica ji v romanu podari glas in bralca popelje v čudovito, zemeljsko, strastno zgodbo, povedano z veliko tenkočutnostjo. Živo doživimo in začutimo starodavni svet, popotne karavane, pastirje, kmete, babice, sužnje, rokodelce ... in predvsem ženske - njihovo brezčasno povezanost, skrivnostnost in moč. Zgodba nas popelje na potovanje med znanimi in preverljivimi imeni, kraji, dogodki, predmeti, običaji - pa le ne vsemi, kajti spomeniki delu ženskih rok niso bili/niso večni, ampak se vračajo v prah.

Kot edina Jakobova hči je Dina živela v ljubeči skupnosti močnega rodu. Njene štiri »matere« so ji posvečale posebno, toplo pozornost in jo vsaka na svoj način učile življenja - opravil in obredov. Srečanje s Šalemom, prvorojencem sihemskega kralja, ji je v življenje prineslo najčudovitejšo ljubezensko izkušnjo in zelo hitro, tudi najgrozljivejšo bolečino. Zapustila je svoje ljudi, svoje življenje in se soočila s preizkušnjami, bolečinami in srečo ... v senci in z močjo brezčasne in brezkrayne Skupnosti. Žensk.

Diamantova je odlična pripovedovalka, ki ne le oživi ženske, o katerih nam Sveto pismo pove tako malo, ampak nas pritegne tudi s poustvaritvijo kraja in časa. Kot najboljši pisatelji zgodovinske literature bralce prepriča, da ljudje skozi čas ostajamo v bistvu enaki, vsaj kadar se soočamo s preizkušnjami, tragedijami, srečo in ljubeznijo. Bogato branje.

| ALENKA ŽUGIČ JAKOVINA

SLAVA RAČIČ - ČEBELARKA

| FOTO: ARHIV SLAVE RAČIČ

Gospo Slavo Račič pozna vsak Oštrčan in še marsikateri Kostanjevičan. Obiskala sem jo na njenem domu v Veliki vasi, kjer je 19. marca letos praznovala častitljivih 90 let. Slava Račič, čebelarica, je kljub visoki starosti še zmeraj vitalna gospa. Je dobitnica odlikovanja reda Antona Janše I. stopnje za posebne zasluge za dvig slovenskega čebelarstva, ki ga podeljuje Čebelarica zveza Slovenije in še vrste visokih priznanj, ki jih je prejela v času svojega dolgega in burnega življenja. Rodila se je v trgovski družini, prva od štirih otrok, očetu Martinu Jurčiču in materi Frančiški Baznik iz Gorice pri Krškem. Osnovno šolo je obiskovala v Velikem Podlogu, meščansko štiriletno šolo pa v Krškem.

Družina je bila zelo napredna in razgledana.

Gospo Slavo je življenjska pot pripeljala na Oštrc, kjer je družina odprla trgovino z mešanim blagom v tedanji Papeževi hiši. Na Oštrcu so si kasneje sezidali svojo novo hišo in v njej uredili trgovino ter se okoli leta 1940 vanjo tudi vselili. Med drugo svetovno vojno so jih z Gorice pri Leskovcu izgnali Nemci. Na njihovo kmetijo na krškem polju pa so načrtno naselili Kočevarje. Takrat je bilo v izgnanstvo odpeljanih veliko naših ljudi iz krškega polja. Z zbirališča na gradu Rajhenburg so jih pošiljali v koncentracijska taborišča v Nemčiji. Rodil se je upor proti okupatorju.

Že kmalu po začetku druge svetovne vojne, julija 1942. leta, je bila v njihovi hiši na Oštrcu organizirana partizanska bolnišnica. S pomočjo zdravnika Ivaniševiča iz Kostanjevice na Krki in njegove žene Julke, so oskrbovali ranjence prve Žumberačke čete, bataljona Jože Kraša, 13. proleterske brigade Rade Končar, Gorjanske čete, pomagali so mladim mamicam pri porodu in vsem pomoči potrebnim. Gospa Slava je s svojimi organizacijskimi sposobnostmi aktivirala mladino v vasi, da so organizirano zbirali hrano in vse potrebno za ranjence in ostale, ki so potrebovali pomoč. Med vojno je zbirala razne podatke, poročala o premikih sovražnikov, risala zemljevide o sovražnikovih postojankah v okupirani Kostanjevici, prenašala različno pošto in imela na

skrbi partizanske vdove. V narodno osvobodilni vojni je sodelovala cela družina. Leta 1944 jim je Črna roka pred domačo hišo ustrelila očeta.

Po drugi svetovni vojni je službovala na Krajevnem uradu Oštrc, delala z mladino in SKOJ-em vse do leta 1948. Na Oštrcu so ostali samo otroci in starci, ostalo prebivalstvo se je odselilo v mesta v službe. Gospa Slava je organizirala pomoč starejšim in bolnim pri spravilu pridelkov in domačih opravilih in skrbela za organizacijo prireditev ob praznikih.

Poročila se je z naprednim čebelarjem Antonom Račičem, ki je imel v Krakovskem gozdu gojilnico matic in preko 200 panjev čebel. Matice je prodajal v Ameriko, panje pa je vozil z vlakom v Liko na pašo žepka.

Vsako leto so panje naložili na tovarnjake, nato panje v Krškem prenesli na vlak do Zagreba, kjer so vagoni priklopili na brzovlak in panje prepeljali do železniške postaje Malovan pri Gospiču.

V Malovanu so panje postavili ob progo za štiri tedne.

V Krakovskem gozdu sta si z možem kupila poseko in pričela izdelovati zidno opeko s katero sta si zgradila hišo v Veliki vasi pri Krškem, kjer gospa Slava živi še danes.

Tedanja oblast ju je nagovarjala, da sta odprla opekarno, zaposlila nekaj delavcev in oskrbovala prebivalstvo z nujno potrebno zidno opeko. Po tragični smrti dveh otrok in moža je posestvo prevzela v svoje roke. Takrat

PLEMENILNA POSTAJA V KRAKOVEM (POLJANE), V MAJU 1953

| FOTO: ARHIV SLAVE RAČIČ

ČEBELARJI NA ČEBELARSKEM TEČAJU V CELJU LETA 1965.

| FOTO: ARHIV SLAVE RAČIČ

so ji le čebele dajale oporo in ji postale najboljše prijateljice.

A je odločno poprijela za delo in sama vodila posestvo naprej. Še vedno je vozila svoje čebele na pašo v Liko, na Oštrc in na Krško polje v ajdo ter še nekaj let skrbela za „ciglarno“.

Očistila je 7 hektarjev zaraščene poseke in pričela z živinorejo. V tistih časih so kmečka dela opravljali na roke in kosci so ji prihajali tudi iz Žumberka. Na domačiji ji je pomagala njena mama in dekla. Kljub težkem kmečkemu delu je našla čas za izobraževanje in izpopolnjevanje

v čebelarstvu. Mnogo let je bila edina ženska na tovrstnih srečanjih. Veliko je prispevala za čebelarški časopis Slovenski čebelar. Sezidala si je dva čebelnjaka, enega doma in drugega na Oštrcu, kamor je vozila svoje čebele na kostanjevo pašo. Svoje znanje o čebelarstvu je z veliko vnemo in voljo delila z vsemi, ki so želeli postati čebelarji. Usposobila se je za čebelarškega preglednika na tečaju v Celju leta 1965. Vsem začetnikom pa je za spodbudo podarila prvi panj. Pri svojih 90 letih še vedno skrbi za 25 panjev.

Z Oštrcem bo ostala povezana tudi preko spomenika padlih borcev med drugo svetovno vojno, ki stoji na njeni zemlji in obiskovalce opozarja o kruti zgodovini Oštrca, katero bi bilo potrebno podrobneje raziskati in zapisati v opozorilo zanamcem. Nikoli ne bo pozabila ljubezni in dobrote ljudi z Oštrca.

Danes je obdana z mlado družino in svojimi čebelami, ki jim bo vedno ostala zvesta.

| VESNA HROVAT

KOŠ ZA SMETI – ŠOK ZA SMETI

Kar nekaj časa je že minilo odkar smo nazadnje resneje čistili in še malo dlje od takrat, ko smo nazadnje množično čistili. Je pač tako, da je topla polovica leta, se pravi tam nekje od marca do oktobra, kar najbolj primeren čas, da se odločimo in počistimo okolje, v katerem živimo. Naše domove, dvorišča, travnike, njive, gozdove, poti in vodotoke oziroma vse kar se očistiti mora.

17. APRIL

Prvo velikopotezno dejanje je bila čistilna akcija s krovnim naslovom Očistimo Slovenijo v enem dnevu! V kostanjeviški občini se je 17. aprila več kot 250 prostovoljcev lotilo problema smeti in divjih odlagališč. Dobra organizacija in srčna improvizacija je spreminjala problem v rešitev. Veliko marljivih rok, rokavic, lopat, grabelj, vreč, prikolic in traktorjev je v skorajda prekratnem sončnem dopoldnevu na za to predvideno mesto prepeljal okoli 30 ton odpadkov. Tam je potekalo ko-

ordinirano ločeno zbiranje in popis ter komunikacija s komunalni podjetjem, ki je do naslednjega popoldneva uspelo odpeljati okoli dvesto kubičnih metrov smeti tam kamor te prvotno sodijo. Nekateri zanesnjaki so nas kritizirali, ker nismo pobrali več. Seveda le-ti na akciji niso sodelovali. Pa saj čistimo zase in ne zaradi njih. Torej iskrena hvala vsem, ki ste tisti dan, prej ali potem na kakršenkoli način pripomogli k varovanju narave.

5. JUNIJ

V začetku junija smo se drugič lotili čiščenja na veliko in sicer z akcijo Očistimo Krko 2010. Tudi tokrat, že štirinajstič zapored, je pobudo prevzelo Društvo potapljačev Vidra iz Krškega. Rečno dno so prečesali dvakrat, in sicer štirinajst potapljačev v prvem in ducat v drugem potopu. Smeti smo z dna dvignili na čoln, z njega pa pohvalno in tradicionalno v vsako leto bolj prazen zabojnik. Tudi na tej akciji je sodelo-

valo množstvo prostovoljcev in prostovoljnih društev. Posebno zahvalo DP Vidra je občina izkazala s podelitvijo občinskega priznanja Kostanjeviški srebrnik. Vsem ostalim se iskreno zahvaljujemo na tem mestu.

Naša občina velja za eno lepših v Sloveniji in s tem se radi pohvalimo, pa vendar zgoraj navedeni podatki (30 ton odpadkov in množina divjih odlagališč) in vsakodnevni prizori smeti v gozdu in za cesto pričajo o tem, da je naš kraj od daleč lahko lep, od blizu pa mnogokrat daleč od tegá. Kljub vsemu ne polnimo zabojnikov brez dna in vsako še tako malo dejanje pripomore k vizualni lepoti in kakovosti življenja v Kostanjevici na Krki. Naravo smo namreč z dvakratnim minimalnim vložkom razbremenili za okoli 35 ton smeti, ki bi jo drugače dušile verjetno še tja nekje v 23. stoletje. BRAVO MI!

| ALJA PINCOLIČ

| FOTO: MATEJ JORDAN

| FOTO: MATEJ JORDAN

NOVA MOSTOVA ČEZ STUDENO

Leseni mostovi so eden prepoznavnejših simbolov Kostanjevice na Krki, so potreba in hkrati okras, ki dodatno očara obiskovalce naših krajev. Že stoletja so vez med različnimi kraji in ljudmi. Redkokje jih naštejemo v tolikšnem številu kot v naši majhni občini. Najpomembnejša in najdaljša sta spodnji in zgornji most čez Krko, največ pa jih vodi čez potok Studena, ki se pojavi kot kraški izvir pod Kostanjeviško jamo, in se v kilometer dolgem, ovinkastem toku zlije v Krko.

Med petimi mostovi, ki vodijo čez Studeno, je podjetje Sandija Tršinarja, ki se sicer največ ukvarja s krovstvom, na novo postavilo dva. Prvi je most čez katerega pelje cesta iz središča proti podgorjanskim vasem, čez drugega pa prečkamo Studeno tik pred izlivom v Krko.

Po pripovedovanju Jožeta Stoparja iz Orehovca, ki je bil od leta 1954 zaposlen pri Cestnem podjetju Novo mesto, večji od studenskih mostov vse do letošnjega poletja ni bil nikoli v celoti obnovljen. So pa bili zamenjani obrabljeni deli, enkrat mostnice, pa ograja, stebri, največkrat pa vrhnja plast desk, imenovana ladijski pod ali parket.

Delo so dobro vodeni in med seboj usklajeni Tršinarjevi delavci pri temperaturah, ki so presegale 30 stopinj Celzija opravili v dobrem tednu in nekateri, bolj plašni, so se že ustrašili, da bo lastnik podjetja krovstvo, tesarstvo, kleparstvo Tršinar, Sandi Tršinar zagotovo kandidiral za svetnika, če ne celo za župana. Da bo ostal podatek za zgodovino, je potrebno zapisati, da so

pri gradnji, ki je trajala od ponedeljka, 5. julija, do torka 13. julija 2010, sodelovali: Jože Tršinar, Tone Hodnik, Bruno Hočevnar, Milan Kekič, Gorazd Kodrič, Dejan Kržičnik, Dejan Kuhar, Robi Repše, Martin Sintič, Jože Stipič in Zdenko Štefanič.

In še enkrat več so Tršinarjevi delavci dokazali, da so vredni zaupanja.

| JANI ZAKŠEK

| FOTO: JANI ZAKŠEK

JAMARSKA STROKOVNA EKSKURZIJA V BIJANBARE

V Klubu jamarjev Kostanjevica na Krki vsako leto organiziramo strokovno ekskurzijo, na kateri si ogledamo vsaj eno jamo in nekaj najpomembnejših znamenitosti ob poti. Naš letošnji cilj, jama Bijanbare, se nahaja v Bosni in Hercegovini, zato smo se odpravili tja. Ker smo imeli željo, da bi si poleg jame ogledali tudi Sarajevo in bližnjo okolico, na povratku pa še mesto Jajce, smo se odločili za tridnevno avanturo. No, saj ni bilo nič avanturističnega, bilo pa nam je vseeno lepo.

V petek 3. 9. smo se točno ob 5. uri zjutraj odpeljali cilju naproti. Sama pot je bila kot pač takšne poti so. Noč, slovensko-hrvaška meja, ovinkasta cesta, postanek, WC, kava, pa zopet ovinkasta cesta, hrvaško-bosanska

meja, zora ... in pretresljive sledi vojne ob poti: preresetana fasade; požgane in porušene hiše so nas spremljale kar dobršen del poti proti Sarajevu. Ko smo okoli 15. ure popoldan prispeli v Sarajevo, smo v mestu pobrali lokalnega vodiča Zijada. Vodil nas je do znamenitega Tunela, ki so ga med vojno izkopal v dobrih štirih mesecih, da so lahko oskrbovali Sarajevo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, saj je bilo mesto z vseh strani oblegano. Sledil je ogled idiličnega izvira reke Bosne, namestitev v hotelu in večerja. Tisti večer smo mnogi izkoristili za sprehod do bližnje znamenite Baščaršije. Naslednji dan smo po zajtrku krenili proti Bijanbaram. Ko smo prispeli na cilj, smo ugotovili, da je od parkirišča

do jame za optimiste dober kilometer, za pesimiste pa slaba dva kilometra pešačenja. No iznajdljivi domačini so za »biznis«, zato so nam ob prihodu ponudili izposojlo koles, kar so nekateri tudi izkoristili, nekaj pa se nas je odločilo iti peš. Nekaterim našim starejšim jamarjem bi ta razdalja pomenila velik napor, zato pa so se izkazali uslužni vodiči, ki so naše seniorje z avtom odpeljali do koč ob vznožju jame, kjer so nas počakali ob dobrem Sarajevskem pivu. Ko smo pogasili žejo in dobili dozo kofeina tudi ostali, smo se vsi pridružili našemu vodiču. Povedal nam je, da Bijanbare sestavlja kompleks treh jam. V Zgornji jami potekajo arheološke raziskave, zato ni odprta za turiste. Ker smo jamarji, so nam sicer

NA POTI K JAMI | FOTO: **VLASTA CURHALEK**

JAMSKO SIGASTO OKRASJE | FOTO: **VLASTA CURHALEK**

ponudili možnost ogleda tudi te, vendar smo se zaradi pomanjkanja časa ogledu odpovedali. Spodnja jama pa je dostopna samo z jamarsko opremo, ki je seveda nismo imeli s seboj, saj tokrat nismo imeli namena biti raziskovalno aktivni. Obiskali smo Srednjo jama, ki je tudi edina primerno opremljena in odprta za turiste, kar smo tisti dan tudi bili. Špilja, kot pravijo jami v BiH je enostavno dostopna, z malo višinsko razliko in kar velikih volumnov, čeprav je dolga komaj okoli 400 m. Ima dokaj jamskega okrasja: stalagmitov, stalaktitov, ponvic in različno oblikovanih sig. Je precej hladna, saj je povprečna temperatura okoli 7° C. Ker je vodič vedel, da smo vsi jamarji si ni vzel veliko časa za običajno razlago, ampak je raje odgovarjal prav na naša vprašanja, ki jih seveda ni bilo malo. No, tudi časa za ogled nam je dal toliko, kolikor smo ga vsak zase potrebovali, da smo si jama dodobra v miru ogledali in vsak na svoj način uživali. Čas je v jami res hitro minil. Po kosilu nas je čakala še pot do avtobusa in povratek v Sarajevo. Ponovno se nam je v mestu pridružil Zijad. V času, ki smo ga imeli na voljo do večerje, smo spoznali mnogo sarajevskih znamenitosti. Obiskali smo kraj nad Sarajevom, kjer so Nemci med II. svetovno vojno umorili 9991 ljudi. Številna imena vklesana v kamen še kljubujejo zobu časa in so priča nekdanje veličine spominskega obeležja. Muzej, ki stoji na tem mestu in so ga obiskali predsedniki in voditelji mnogih držav, je danes izropan, prazen in zapuščen. Pretreseni smo nadaljevali ogled mesta: stali smo na mestu kjer je Gavrilo Princip umoril avstrijskega nadvojvodo Franca Ferdinanda in njegovo soprogo Sofijo, stopili do moderne največje in najdražje džamije (v mestu in okolici je več kot 160

džamij), si ogledali požgano knjižnico, poškodovano in neurejeno, več kot 500 let staro židovsko pokopališče, vstopili v originalno opremljeno staromeščansko hišo, se ustavili na kraju pokola 92 žrtev na tržnici med zadnjo vojno, Inat hiši, se peljali mimo Eifflovega mosta, Olimpijske vasi in naselja, ki je zavetišče in dom za otroke brez staršev, videli bedo nekdanjega športnega objekta Zetra, se sprehodili skozi pokrito tržnico, ki je zaživela za časa turške vladavine, videli rimo-katoliško in pravoslavno cerkev, pa sinagogo. Vse to priča o nekdanjem strpnem in kulturnem dogajanju in življenju. Prav gotovo pa so poseben pečat in trajen, neizbrisen del mesta pokopališča. Zaveš se, da ne tako daleč nazaj, je bil vsak posameznik, človek dragocen, a hkrati ni bilo človeško življenje samo vredno nič. Sarajevo je mesto, ki ga je vredno doživeti. Po ogledu smo imeli pred večerjo še urico časa, da smo skočili v pivnico Sarajevske pivovarne na vrček točenega piva, potem pa na večerjo na Baščaršijo, kjer so nam k čevapčičem postregli jogurt. Malo čudno za naš okus, ampak

je kar šlo. Naslednje jutro se nam je po zajtrku pridružila vodička Amra, ki nas je spremljala do Jajca. Spotoma je odgovorila na mnogo naših vprašanj in vožnja je hitro minila. V Jajcu smo obiskali Muzej AVNOJ-a, se povzpeli na trdnjavo in se prepričali zakaj se mesto tako imenuje – leži na vzpetini, ob vznožju ga obkroža dolina, ki jo kot jajčna lupina obdajajo hribi. Vstopili smo v Katakombe, si ogledali znameniti slap in se odpeljali do Mlinčičev. Amra je ostala v Jajcu, mi pa smo nadaljevali pot proti Banjaluki in se utrujeni, vendar zadovoljni in polni lepih vtisov točno po načrtu ob 22.00 vrnili na izhodišče. Prijetno druženje, lepe izkušnje in nekaj novih spoznanj so tiste stvari, ki nas vsako leto spodbudijo k organizaciji in izvedbi takšne ekskurzije. Ne vemo še, kam nas bo pot popeljala naslednje leto, upamo pa, da bo – kot je že mnogo let in je bilo tako tudi letos – imel v rokah volan naš član in šofer Jože Kolenc, ki nas vedno varno pelje in pripelje do cilja in domov.

| **VLASTA CURHALEK**

MLINČIČI V JAJCU | FOTO: **VLASTA CURHALEK**

JAMARSKA ŠOLA ZA ODRASLE

V Klubu jamarjev Kostanjevica na Krki smo ugotovili, da je kar nekaj interesa med odraslimi, ki bi si radi поблиže ogledali kaj skriva podzemlje v svojih neдрjih. Kako velika in dolga je v resnici Kostanjeviška jama? Kako velike in lepe so tudi druge jame in brezna? Ste tudi vi med njimi?

Da je mogoče postati jamar in sodelovati pri raziskovanju podzemnih lepот, pa je potrebno nekaj spretnosti, znanja in ne nazadnje tudi kanček poguma.

Zato smo se odločili, da bomo v jeseni, če bo dovolj interesa, organizirali Jamarsko šolo za odrasle.

Kaj bomo počeli?

Seveda si bomo na terenu – v jami sproti nabirali izkušnje in doživljali lepote jamskega sveta.

Sproti pa vas bomo poučili o varnosti:

kakšna je varna, primerna oprema in pravilna uporaba le-te, skrb za lastno varnost in varnost jamarskih kolegov v jami ... Seznanili se boste s tehniko plezanja po vrvi in jamskih lestvicah (če bo seveda interes). Skupaj bomo premagovali različne jamske ovire in dokumentirali jamske objekte. Spoznavali bomo pomen varovanja jam in jamskih pojavov, podučili vas bomo o posebnostih prve pomoči v jami ...

Tisti, ki vas veseli pokukati v skrivnostni svet podzemlja, si ne dovolite odvzeti te možnosti in izkoristite priložnost.

Vabimo vse, ki bi želeli pridobiti potrebna znanja in bi radi sodelovali pri raziskovanju podzemnega sveta, da se

nam pridružite na prvem srečanju **v petek, 15. 10. 2010 ob 18h.**

Mentorji vas bomo čakali pred Jamarskim domom pri izviri Studene. Ne potrebujete nobene posebne opreme, razen športne obutve (teniske ali podobne čevlje) in toplejši zgornji del oblačila, ker bomo za začetek obiskali turističen del Kostanjeviške jame.

Dobrodošli vsi, ki vas zanimajo lepote podzemnega sveta. Povabite in s seboj pripeljite tudi prijatelje, sorodnike, pa čeprav ne živijo v Kostanjevici ali okolici.

| KLUB JAMARJEV KOSTANJEVICA NA KRKI

POHOD NA TRIGLAV

Tudi letos, lahko bi rekli že skoraj tradicionalno, je naše društvo PD POLOM Kostanjevica na Krki organiziralo pohod na naš najvišji vrh Triglav. Pravijo, da kdor ne gre na Triglav ni Slovenec. To gotovo ne drži, je pa res, da kdor prehodi pot do vrha in nazaj mora zbrati nekaj poguma in zdržljivosti, kar pa gotovo Slovenci potrebujemo.

Letošnje leto se je pohoda udeležilo 31 pohodnikov. Avtobus z našim šoferjem Jožetom Kolencem nas je popeljal do Pokljuke, tam je bilo naše štartno mesto

vzpona na Triglav. Pot spada med lepše, a nekoliko daljše in zahtevne. Prvi daljši počitek z malico smo imeli pri Vodnikovih kočih, nadaljevali smo proti Planiki, kjer smo imeli rezervirano prenočišče. Po dobri uri počitka smo po običajni poti šli na sam vrh. Vreme je bilo lepo, razgledi z vrha občasno omejeni z meglo. Novih pohodnikov je bilo 11 vsi ki so bili prvič pri Aljaževem stolpu so bili protokolarno krščeni. Seveda gre za običaj, da si vsak zapomni kdaj je bil prvič na Triglavu.

Skupinska slika, pritiski žiga v knjižice, popito pivo ali sok in že smo se odpravili nazaj proti našemu prenočišču na Planiki. Vsi smo bili veseli, da smo srečno prišli do koč. Topla malica in pijača sta bili v kočih še kako dobrodošli. Pred spanjem pa ne gre brez petja v planinskih kočah, seveda dokler se ne ugasne luč. Spanje v kočah je nekaj posebnega, nekateri spijo celo noč verjetno od utrujenosti, drugim ne dajo spati razna prepadna mesta, ki so jih prehodili na zahtevni poti do vrha Triglava.

Naslednji dan smo imeli v programu prehoditi še dolgo pot, nekje do 10 ur hoje. Zgodaj zjutraj smo se odpravili proti Doliču in nato preko Hribaric do Triglavskih jezer. Dolina Triglavskih jezer, lepota našega Alpskega področja, od rastlinstva do živalstva in seveda Sedmerih jezer, posebnosti te doline. Preden smo prišli do koč pri Triglavskih jezerih, smo imeli nesrečo. Zgodilo se je tudi nam, da si je planinka poškodovala gleženj, naša prva pomoč ni zalegla, glede na okoliščine smo poklicali reševanje. Za hitro posredovanje se moramo zahvaliti oskrbniku na Triglavskih jezerih, helikopterski posadki z reševalci in seveda našim vodnikom. Prav tako vsem, ki so pomagali nositi nahrbtnik, pomagali planinki, ter našim prijate-

| FOTO: ARHIV PLANINSKO DRUŠTVO

ljem z Gorenjske za prevoz in oskrbo v Jeseniški bolnici. Vsem še enkrat najlepša hvala. Pomoč in solidarnost vseh pohodnikov, je omogočila, da se je nazadnje vse dobro izteklo. Od kočice na Triglavskih jezerih smo šli do Doma na Komni, kjer smo imeli krajši postanek in zadnje okrepčilo do sestopa v Bohinj. Tura je bila zelo lepa, tudi vreme smo imeli enkratno, toda dolžina prehojene poti je bila kar naporna, z nekaj trme smo premagali tudi to. Glas harmonik, veselo razpoloženje že prispelih v

dolino, je tudi nam, ki smo kot zadnji prihajali k avtobusu narisal nasmeh na obraze. Odpeljali smo se proti domu, mimogrede pobrali poškodovano pohodnico in v poznih večernih urah srečno prišli domov.

Pohod na naš najvišji vrh, je še enkrat potrdil, kako pomembna je oprema pohodnikov, plačana članarina in zavarovanje. V kolikor boste sami hodili po zahtevnih poteh naših gora, si nikar ne privoščite pohodov brez zavarovanja. Še posebej pa ne v tujini, kajti kar hitro

se lahko zgodi, da boste vse stroške morebitnega reševanja morali kriti sami. Glede članstva v planinstvu, je naše društvo vsakemu zmeraj na voljo, naša blagajničarka Martina poskrbi za vse. Pohod je končan ob uspešni in varni vrnitvi domov. Utrujenost mine, lepi spomini pa ostanejo za vedno. Pridružite se nam ob naslednjem pohodu na Triglav drugo leto. Vsem, ki se ukvarjate s pohodništvom pa še veliko sreče v prehojenih poteh in varen korak.

| FRANC ŠTOKAR

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA POD GORJANCI KOSTANJEVICA NA KRKI

Pravijo da ženska podpira tri vogale v hiši. Ta »opora« je gotovo še bolj trdna in trajna, če so si ženske v okolju med seboj v oporo in družbo. Nedvomno tudi povezovanja v različne klube in društva nudijo ženskam možnost druženja, sodelovanja, podpore, tudi sprostitev in rasti. Na podeželju so že mnogo let aktivna in opazna povezovanja »podeželskih« žena v društva kmečkih žena. Članice društva podeželskih žena Pod Gorjanci Kostanjevica na Krki so šle »na svoje«, ko je nastala kostanjeviška občina – društvo so ustanovile v januarju leta 2007. Tu se prostovoljno povezujejo kmečke žene in dekleta s ciljem, da skrbijo za oživljanje tradicionalnih vrednot, se izobražujejo v obliki tečajev, predavanj, seminarjev in ekskurzij, so prisotne v kulturnem in družabnem življenju v kraju, predstavljajo lastne kmetijske pridelke in dobrote iz kmečke kuhinje in nenazadnje se družijo in imajo lepo po napornih delovnih dneh.

Srečujejo se vsak četrtek zvečer v prostorih Radiokluba na Prekopi. Najprej imajo pevske vaje, potem je na vrsti »prosti program«. Predsednica društva Nuška Abram pravi, da so ti večeri vsem ženskam resnično dragoceni – odmaknejo se od dela, z užitkom zapojejo, se naučijo česa novega, se družijo in se imajo lepo. Posebej opazna je pevska skupina, ki skrbi za ohranjanje ljudske pesmi, še zlasti pesmi iz našega okolja. Mnogo so jih že obudile iz skorajšnje pozabe. Pevke se udeležujejo koncertov doma in v tujini, kjer jih opazijo, deležne so tudi strokovnih pohval. Nazadnje so bile uspešne na pevskem srečanju Lisca poje. Vsako leto pripravijo tudi pomladanski in jesenski samostojni koncert v Lamutovem likovnem salonu Galerije Božidar Jakac. Ti koncerti ostanejo vedno v lepem spo-

minu, zaradi vedno »novih« pesmi, ki obudijo marsikateri spomin, prijetnega druženja in nenazadnje tudi izvirnega naslova koncerta, ki ga vedno poimenujejo po pesmi, ki so jo odkrile pri kakšni teti v naših vaseh. Jesenski koncert bo letos v soboto, 27. novembra.

Zelo odmevno so se pred časom članice društva predstavile na Semiški ohceti v Beli krajini. Prikazale so prihod ženina po nevesto, kot je ta poročni običaj potekal na kostanjeviškem območju. Svatom so najprej ponudile aperitiv: frakelj kisa. V narezku je bila rdeča pesa kot salama in koleraba za sir. Po tem prvem sprejemu, so se premaknili naprej, kjer so jih postregli s fraklom žganja s slivo. Notri jih je čakal »pravi« narezek: krača, jajca, sir in hren. Skuhale so tudi kokošji ajmoht z žganci in za glavno jed ponudile pečenko, pečeno kokoš, mlince in razne solate. Na koncu so postregle še s polnimi pehari peciva: mašinske kekse, janeževe upognjence, breskvice. Nazdravili so, seveda, s cvičkom. Pravijo, da se je gledalcem utrnil marsikateri spomin na njihova svatovanja.

Vsako leto v društvu pripravijo tudi več predavanj, s katerimi želijo osveščati in seznanjati z novostmi. Tako tudi za jesen načrtujejo eno predavanje z zdravstveno tematiko in en kuharski tečaj. Članice in podporni člani imajo tudi strokovno ekskurzijo, ki je ponavadi ob svetovnem dnevu kmetič, 15. oktobra. Takrat se odpravijo

na poučno in veselo pot v neznano. Še veliko idej in načrtov imajo članice društva. Rade bi čimbolj pripomogle k ohranjanju običajev na podeželju, želijo si čimveč tega zapisati. Njihova želja je pripraviti razstavo kmečkih dobrot. Kmalu bodo, ko se bodo predstavljale, na pogled še lepše, saj bodo nabavile nove obleke.

Veliko dela, idej in načrtov imajo v društvu, le denarja je bolj malo. Zato še posebej poudarjajo, da so hvaležne za pomoč vsem, ki imajo posluš za njihovo delo, še posebej pa Galeriji Božidar Jakac, kjer lahko v Lamutovem likovnem salonu pripravljajo koncerte in šoli, ki jim je dolga leta, dokler se niso »preselile« na Prekopo nudila prostor za vaje in druženje.

Predsednica društva podeželskih žena Pod Gorjanci Nuška Abram pravi, da živijo in delajo po svojih zmožnostih. V svojo društvo vabijo še novih članic, zato gospe (ni nujno, da imate doma kmetijo) pridružite se jim, tako boste obogatile svoje življenje in življenje društva.

| ALENKA ŽUGIČ JAKOVINA

| FOTO: MATEJ JORDAN

ORATORIJ V KOSTANJEVICI NA KRKI

V ponedeljek, 5. 7. 2010 smo tudi v Kostanjevici na Krki pričeli z oratorijem. Zbralo se je 33 otrok in 14 animatorjev, ki so se potrudili, da je vse teklo kot namazano.

Rdeča nit letošnjega oratorija je PAZI ČAS. Zgodba nas je popeljala v mesto Oratorius, v domovanje deklice Momo in govori o tem kako so Sivi gospodje ljudi ujeli v veliko prevaro. Prepričali so jih, da so nekatere stvari izguba časa: npr. pogovor s prijatelji, obisk starejših, igra. Prepričali so jih tudi, naj delajo več in hitreje, da bodo v življenju uspeli, prišli do denarja in postali slavni. A ljudem kljub hitenju ni uspelo priti do lepšega življenja. Zgodilo se je samo to, da so zaradi dela nenehno hiteli in imeli v resnici manj časa ter živeli slabše. Sivi gospodje so prepričevali: »Vse je treba narediti čim prej.« Pravilno pa je razmišljanje: »Vse ob svojem času.« V življenju je čas za vse stvari, ljudi in opravila.

Naslov oratorija »Pazi, čas!« govori prav to: »Bodi pozoren na čas, da ga ne boš preveč zapravil samo za ene stvari, da ga ne bi po naključju zapravil za nevedne dejavnosti, da ga boš namenil vsakemu in vsaki stvari, kolikor mu ga moraš nameniti.« »Pazi, čas!« bi lahko sveto-pisemsko razumeli s priliko o budnem služabniku, ki pazi, katero uro pride njegov gospodar, da mu odpre (prim. Lk 12,35-40). Kdor ljubi, ima odprte oči in pazi, kje bo srečal Jezusa: v bližnjem, v delu, v sprostitvi, v znamenjih časa (medijih), v nedelji, v misli na večnost.

V ponedeljek zjutraj smo se najprej naučili himno, ki gre tako (na melodijo Cela ulica nori, Kingston):

Tukaj ne rabiš TV-ja, in ne tetrisa, ne zapravljaj časa – hej, samo pripravi se! Tu ne rabiš stvari in ne odvečnih skrbi; le nasmeh na ustih naj ti zdaj hitro zažari.

REF 2x.: Kam se tebi zdaj mudi – kam se ti mudi,
pazi čas te zdaj lovi – čas te zdaj lovi,
Bogu zdaj odpri oči – zdaj odpri oči,
on odpravi tvoje vse skrbi.
Tukaj ne rabiš zvezkov in zdravnika tudi

| FOTO: ROK STOPAR

ne, domišljijo v roke, tukaj so delavnice. V cerkev pohitimo, k bogu tam molimo, saj ni časa na pretek, zdaj polepšajmo ta svet!
REF.: Kam se tebi zdaj mudi – kam se ti mudi,
oratorij 'mamo mi – mamo mi, tam se fino nam godi – se nam godi,
saj "Kustajevca" že z nami zdaj nori!

Razvrstili smo se v skupine, pod vodstvom animatorjev:

- ŠALABAJSKI (animatorke Ana, Klavdija in Monika),
- SLUZASTI KORENČKI (animatorke Petra, Darja in Nika),
- MAFIJA RDEČIH PEČENIH ŠČURKOV (animatorji Nina R., Oton in Gregor),
- SUPER ŽELVE (animatorke Klavdija, Tamara in Nina M.).

Pri katehezah smo se vsak dan pogovarjali o tem koga so pridobili Sivi gospodje na svojo stran in kaj lahko mi naredimo, da ne bodo pridobili tudi nas, kaj nam nudijo mediji, kdaj je čas za prijatelje, kdaj čas za delo in kdaj je čas za nedeljo.

Po katehezah smo imeli delavnice, letos smo imeli 4:

- frizerska,
- ustvarjalna (perlice, risanje, idr.),
- grafična (tiskanje hrastovih listov), risanje na majice,
- športna.

Vsak dan smo imeli velike igre. Prvi dan smo skakali v vrečah, prenašali žogice in kuhana jajca na žlici ter tekli različne štafete, drugi dan smo skupaj sestavljali giga mavrico, tretji dan smo igrali nogomet, roverčka, zbijali muhce, četrti dan smo iskali skriti zaklad, ki so ga našli najmlajši in peti dan smo imeli vodne igre, katere so si seveda otroci tudi najbolj zapomnili.

Po končanih igrah smo pojedli sladoled in nato smo se skupaj odpravili v cerkev, kjer smo še enkrat odpeli himno in odšli domov.

Letošnjega oratorija nam ne bi uspelo izvesti brez naših sponzorjev. Največ so nam pomagali Občina Kostanjevica na Krki, Osnovna Šola Jožeta Gorjupa in Krka d.d. Novo mesto, ostali donatorji pa so še:

Župnija Kostanjevica na Krki, Lokar Rado s. p., Pečarstvo Matej Kuhar s. p., Kmetija Jordan, Malence 12, Picerija Otok, Jože Krašovec in Marija Krašovec, Frizerski salon Silva Žabkar s. p., Tanja Štokar, Frizerski studio Maja, Turistično društvo Kostanjevica na Krki, Gasilsko društvo Kostanjevica, Pekarstvo Dean Klemenčič s. p., Ribogojstvo Goričar, Slaščičarna in picerija Jereb, EVROSAD Krško, Račič Roman s. p., Studio razvoj Novo mesto.

| KARMEN IN ROK STOPAR

TABORJENJE RODU BELI SOKOL V KOSTANJEVICI NA KRKI – julij 2010

Del letošnjih poletnih počitnic smo taborniki Rodu belega sokola iz Ljubljane preživeli v Kostanjevici na Krki. Idejo smo dobili na turističnem sejmu v Ljubljani, kjer nam je gdč. Alja Pincolič, kot velika ljubiteljica in poznavalka svojega kraja, z žarom v očeh predstavila lepote kraja in možnosti za izvedbo raznih aktivnosti. V nadaljevanju dogovarjanja nam je tudi ravnateljica OŠ Jožeta Gorjupa, ga. Melita Skušek, kot dobra organizatorica predlagala vrsto dejavnosti, ki se jih da na taborjenju ali ob kakšni drugi eno- ali večdnevni akciji izvesti v tem lepem, zanimivem kraju, na katerega je izredno ponosna. Tudi vsi predstavniki dejavnosti, za katere smo se odločili, da jih letos izvedemo, so bili izredno prijazni. Neverjetno ... majhen kraj in toliko prijaznih, uslužnih oseb. Res prijeten občutek za povpraševalca oz. organizatorja!

Pri prevozu taborniške opreme nam je na pomoč priskočil g. Borut Kolenc iz Izpostave URSZR NM in tako so se naše počitnice na dolenskem lahko začele. Že med postavljanjem tabora nas je večkrat obiskal vodja policijskega okrožja g. Drago Butara in povedal, da je kraj miren, urejen, da so redni obhodi policistov organizirani, v času kostanjeviške noči tudi obhodi redarjev in nam vzbudil občutek varnosti. Otrokom in mladini smo v idiličnem okolju med dobrimi ljudmi lahko omogočili pestro in aktivno preživljanje prostega časa, z vrsto taborniških, športnih, razvedrilnih in poučnih dejavnosti, med katere smo vključili tudi ponudbo zunanjih izvajalcev in bili tako nadvse navdušeni nad čolnarjenjem pod okriljem gdč. Alje in njenih pomočnikov ter pozitivno presenečeni nad res zanimivim vodenjem po Galeriji Božidarja Jakca, mogočen vtis pa so na nas naredile tudi lesene skulpture v Forma vivi. V veliko čast nam je bilo, da nas je po Ressleru poti po Krakovskem gozdu vodil g. Mojmir Pustoslemšek, saj je res izreden občutek, da si je za nas vzel čas sam gospod župan in nas presenetil z neverjetnim strokovnim znanjem, zakladom izkušenj in nam vse pripovedoval tako zanimivo, da smo ga ves čas z velikim zanimanjem poslušali vsi člani, stari

od 6 do 17 let in vodniki, stari od 14 let naprej. Tudi Kostanjeviška jama je na nas naredila močan vtis zaradi svojih lepote, katere sta nam z navdušenjem razkazala sijajna vodnika. Spoštovanje in občudovanje je sijalo na obrazih naših tabornikov, ko so nam svoje delo in poslanstvo predstavili gasilci. Ogled vozil in možnost špricanja pa je bil za vse čisto svojevrsten, res krasen občutek.

Idila kraja, prijazni ljudje, mirna reka, še celo ves čas dobro vreme, ustrežljivost, prijaznost in dobra volja vseh zaposlenih: ravnateljice ge. Melite, tajnice ge. Darje, božanskih kuharic, ki so nas crkljale in razvajale z raznovrstno, nadvse okusno pripravljeno hrano, snažilk, hišnika in vseh zgoraj naštetih zunanjih sodelavcev je pripomoglo, da je naše bivanje na dolenskem otoku bilo še veliko boljše in še veliko prijete-

tnejše. Naklonjen našim aktivnostim in prijeten sogovornik pa je bil tudi naš najbližji sosed, ki meji na šolski travnik.

Polni prijernih vtisov smo ob povratku domov staršem in sorodnikom že na zbornem mestu pripovedovali o novih znanjih, spretnostih in izkušnjah, ki smo jih pridobili s taborniškimi dejavnostmi in drugimi aktivnostmi ter ogledi. Povedali smo jim, da je Kostanjevica na Krki res čarobna in da so ljudje čudoviti. Tudi občutek, da si opažen, sprejet in zaželen, ki smo ga dobili od vseh, s katerimi smo prišli v stik in je vsekakor zelo lep. Taborjenje nam bo zaradi vsega tega ostalo v zelo lepem spominu.

Taborniki smo zakon!

| MATEJA KOŠAK, STAREŠINA RODU BELI SOKOL

| FOTO: ARHIV RODU BELI SOKOL

| FOTO: ARHIV RODU BELI SOKOL

2. POLETNI MESTNI SEJEM

V soboto 17. julija je zavod Otok na Oražnovi ulici v Kostanjevici na Krki organiziral 2. poletni Mestni sejem. Na Mestnem sejmju se je predstavilo 18 razstavljalcev in prodajalcev iz cele Slovenije, kar dokazuje, da postaja Mestni sejem v Kostanjevici na Krki čedalje bolj poznan in da se je uveljavil kot tradicionalna mestna prireditel v najmanjšem slovenskem mestu. Videli in kupili smo lahko veliko zanimivih in izumirajočih rokodelskih in umetno obrtnih izdelkov, ekološko pridelane hrane, tradicionalnih mesnin in kruha.

Zavod Otok je predstavil svojo maskoto Čestitko, narejeno po istoimenski pravljici o vilah Čestitkah, ki so živele v Kostanjevici in so, po pravljici, okamenele ter ostale tukaj za vedno. Članica zavoda Otok Lidija Stipanič je otrokom razkrila skrivnosti vil Čestitk in jih popeljala v pravljčni svet.

Obiskovalci so izbrali najlepšo stojnico. Knjižna nagrada Neja in tiskarski

škrat avtorja Matica Skuška je bila podeljena domačinki Stanki Gorenc iz Orehovca. Gospa Stanka kleklja že od otroštva in nam na Mestnem sejmju ponuja unikatne izdelke.

Dogodek sta podprli občina Kostanjevica na Krki in Center za razvoj podeželja Posavje.

| VESNA HROVAT

DOBITNICA NAGRADE "NAJLEPŠA STOJNICA" JE BILA STANKA GORENC IZ OREHOVCA.

| FOTO: LIDIJA STIPANIČ

2. SPOMLADANSKI MESTNI SEJEM

V nedeljo 16. maja je zavod Otok na Oražnovi ulici v Kostanjevici na Krki organiziral 2. spomladanski Mestni sejem.

Na Mestnem sejmju se je navkljub dežju predstavilo 21 razstavljalcev in prodajalcev iz cele Slovenije. Predstavili so se tudi zavod Sonček iz Krškega, Kmetijska srednja šola Grm iz Novega mesta, RRA Posavje in TIC Kostanjevica na Krki. Občina Kostanjevica na Krki je dogodek finančno podprla. Dogodek je popestril nastop državnih prvakov v žongliranju iz Ptuja. Obiskovalcem smo ponudili stojnico za prodajo starin, vendar se ni našla nobena starina, ki bi zamenjala lastnika. Morda bomo imeli drugo leto več sreče.

Stojnice sta za Mestni sejem posodila Center za razvoj podeželja Posavje in občina Kostanjevica na Krki.

| VESNA HROVAT

ŽONGLERJI MED PREDSTAVO NA 2. SPOMLADANSKEM MESTNEM SEJMU.

| FOTO: VESNA HROVAT

KnK LONGBOARD CAMP 2010

Letos so se v Kostanjevici na Krki ponovno zbrali longboarderji na 2. „KnK Longboard kampu 2010“. Uradni organizator je bil tokrat „Longboard Magazin“ - vodilni spletni portal za ta šport pri nas. Organizatorji so bili z udeležbo več kot zadovoljni saj se je za razliko od slabe lanskoletne letos zbralo kar 44 longboarderjev iz Slovenije, Slovaške in Češke, ponosni pa so tudi na organizacijo prvega slovenskega tekmovanja v „downhill“ disciplini.

| MIHAEL ZADRAVEC

| FOTO: TIM PIPP

ZAHVALA

DOBRODELNI KONCERT | FOTO: **MATEJ JORDAN**

V nedeljo 14. marca je gostilno Žolnir zajel uničujoč požar, ki je v treh urah skoraj uničil ves naš trud. A v najtežjih trenutkih nas je presenetila izjemna požrtvovalnost vseh, ki so nam pomagali. Zato se želimo zahvaliti vsem gasilcem, ki so se z neizmernim pogumom in trudom borili z uničujočim požarom, tako prostovoljnimi gasilci iz Prekope, Kostanjevice na Krki in Podbočja, kot tudi poklicnimi gasilci iz Krškega. Posebna zahvala velja tudi Jožetu Orešarju in Andreju Kodriču, ki sta prva opazila požar in poklicala gasilce. Ravno tako se zahvaljujemo

številnim posameznikom, prijateljem, sokrajanom, podjetnikom in zaposlenim, ki so nam pomagali in nam še pomagajo, da bi čim hitreje popravili veliko škodo, ki jo je povzročil požar, nam stojijo ob strani in nas bodrijo. Z žalostjo v srcu in veseljem duha sva bila deležna dobrodelnega koncerta »ZA DOBER NAMEN«, hvala organizatorjem, vsem nastopajočim in vsem, ki ste prišli na to prireditvev. Tako rad človek daje nekemu v stiski in s težkim srcem sprejema.

Prav izkazana nesebična pomoč in vzpodbudne besede vseh so nam dale

OSTANKI POŽARA | FOTO: **MATEJ JORDAN**

novih moči, da smo sprejeli odločitev, da gostilno obnovimo. Z razumevanjem in s pomočjo vseh obrtnikov, podjetij in posameznikov smo v teh mesecih gostilno obnovili do te mere, da so se njena vrata odprla, začela sprejemati prve goste. Do dokončne obnove nas loči še korak, upamo, da bo čim hitrejši in da se bomo z otvoritvijo lahko zahvalili vsem Vam, ki ste nas nesebično popeljali iz te osebne stiske. Vsem še enkrat iz srca hvala.

| FANIKA IN OTTO SEVŠEK
GOSTILNA ŽOLNIR

GODBA

Na povabilo podjunske godbe na pihala Libuče se je Pihalni orkester Kostanjevica na Krki v nedeljo, 5. 9. 2010 udeležil srečanja godb, ki ga v okviru pliberškega sejma organizirajo že desetič zapovrstjo. Poleg Kostanjeviškega orkestra so se prireditve udeležili še trije orkestri iz Avstrije. Le-ta se je začela s povorko in nadaljevala z enournim programom vsakega orkestra pod prireditvenim šotorom.

Pliberk ali po nemško Bleiburg je mesto s približno 1200 prebivalci, na avstrijskem Koroškem, blizu meje s Slovenijo. Je eno najstarejših mest avstrijske Koroške. V listinah je bilo prvič omenjeno okoli leta 1006. Vsako leto prvi konec tedna v septembru poteka pliberški sejem na travniku, in to je hkrati najstarejša in največja ljudska veselica južne avstrijske Koroške. Prireditvev ima bogato tradicijo, saj jo prirejajo že več kot 600 let, natanč-

neje od leta 1393.

V šestih dneh jo vsako leto obišče okoli 100.000 obiskovalcev in to ne samo iz Avstrije, temveč tudi iz slovenske Koroške.

Pihalni orkester se je avstrijskemu občinstvu predstavil z znanimi slovenskimi skladbami in narodnozabavnimi vižami, za dvig razpoloženja v šotoru pa je poskrbel neuničljivi Matjaž Krhin. Na znani vložek »98: žeja« so se poslušalci odzvali s polnimi vrčki piva, ki so jih prinesli kar na oder. Program orkestra sta povezovali ga. Melita Skušek v slovenskem, in ga. Sandra Jerele v nemškem jeziku in občinstvu predstavili Kostanjevico na Krki ter orisali zgodovino našega orkestra. Udeležbo Pihalnega orkestra Kostanjevica na Krki sta z donatorskimi prispevki omogočila Občina Kostanjevica na Krki in Integral Brežice, za kar se jima zahvaljujemo. Aplavz poslušalcev ob našem odhodu z

odra, in ko smo po obilni malici krenili proti domu, je potrdil, da je bilo vabilo iz Libuče za prihodnje leto več kot le vljudnostna fraza. Člane podjunske godbe na pihala Libuče pa boste lahko spoznali prihodnje leto, ko bodo za Kostanjeviško noč vrnili obisk. Tako so obljubili, vsi pa vemo, da obljuba dela dolg.

| LIDIA ČERNOŠA IN ALJA ANGELI

PLIBERK | FOTO: **ARHIV GODBE**

FESTIVAL SAN FERMIN

TEK PRED BIKI

| FOTO: UROŠ ABRAM

Na severu Španije, v baskovskem mestu ob vznožju Pirenejev, natančneje v Pamploni, se vsako leto zbere množica ljudi. Tu poteka tradicionalni festival v čast zaščitniku mesta Svetemu Ferminu (San Fermin). Festival je zaznamovan z znamenitim tekom pred biki po mestnih ulicah, s pouličnim rajanjem, z glasbo in s plesom. Pamplona pa ni edino mesto, kjer praznovanje poteka.

V Pamplono smo prišli 6. julija, ravno ob dvanajstih, ko se festival uradno odpre. Po pobočju, ki vodi do starega mestnega jedra, smo se prerivali skozi množico ljudi oblečenih v deviško belo in opasanih z rdečim pasom. Tako pač moraš biti oblečen za časa festivala. V nepopisni gneči pred mestno hišo najdemo kotiček, ki bi nam zagotovil relativno varnost pred nalivi alkohola, ki kar leti po zraku. Na tisoče ljudi zbranih na glavnem trgu pričaka župana, ki uradno odpre festival. Izstrelitev rakete, tradicionalnega »chupinazo«, označi začetek festivala. Udeleženci si ritualno zavežejo tradicionalne rdeče rute, ki naj bi na vratovih ostale do konca festivala. Na prizorišču je opaziti ogromno fotografov, ki želijo z vseh možnih balkonov ujeti dobro fotografijo. Odpre se vino, namenjeno polivanju bližnjih, čeprav je veliko pijače že končalo v želodcih sodelujočih. Rajanje se prične. Vonj po alkoholu se širi z vseh strani. Belih majic ter hlač ni več videti. Previdni imamo le dizajnerske vzorce vina, kateremu se v gneči ni dalo izogniti. Objestni so od vina vijolični. Po uradnem delu otvoritve se masa ljudi porazgubi po stranskih ulicah. Tam domačini iz svojih stanovanj na ulice mečejo vodo, da osvežijo mimoidoče ter z njihovih oblačil vsaj za silo izperejo alkohol. Pamplona oživi z glasbo, ki prihaja iz različnih klubov, po

ulici se sliši godba. Trge zasedejo poulični umetniki. Stojnice so polne raznovrstnega kiča. Hrana je enolična – sendviči, meso in še enkrat sendviči. Najbližji približek solati, je francoska solata v bageti ... Ulice zasede tisoče domačinov in deset tisoče turistov, željnih zabave in alkohola. Tatovi, prodajalci, preprodajalci, vsi si manejo roke.

Bari v centru so odprti cel dan, 24 ur. Nekateri celo snamejo okna in vrata zaradi povečanega pretoka obiskovalcev. Zrak je nasičen z vonjem alkohola, odpadkov in urina. Na prizoriščih se sliši raznovrstna glasba, od rocka, funka, jazza, reggaeja, do najnovejših španskih hitov ...

Zgodovina teka pred biki

Zgodovina teka pred biki v Pamploni ni jasna. Obstajajo dokazi, ki segajo v 13. in 14. stoletje, da so sprva bikoborbe potekale v mesecu oktobru. Verski obredi v čast Svetega Fermína pa na začetku poletja. Ti dve praznovanji so kasneje združili v en festival in vse skupaj predstavili v mesec julij. Prvo uradno praznovanje je bilo leta 1591. Udeležba na festivalu je bila sprva nizka, festival pa je trajal le dva dni, kasneje so ga podaljšali na tri.

Tek pred biki je zabeležen v kroniki iz 17. in 18. stoletja. Takrat so v Pamplono prišli prvi turisti in festival je bil zaznamovan s prekomernim pitjem in razuzdanim vedenjem. Festival je bil poln različne glasbe, plesa, pouličnih gledališč, itd.

Festival je postal široko znan tudi zaradi pisatelja Ernesta Hemingwaya. V njegovi knjigi »sonce vzhaja in zahaja« iz leta 1926, lahko med drugim beremo o Pamploni in znamenitem teku pred biki, ki privablja ljudi iz vsega sveta.

| potovanja

Zagotovo pa je znano, da traja tek pred biki od leta 1911, vsako leto julija.

Tek pred biki

Tek se začne vsako jutro ob 8. uri in traja od 7. do 14. julija. Vsak dan izpustijo na 900 m dolgo ulico šest bikov, za njimi pa še šest krav. Njihova pot se začne pri ogradi, v kateri so biki nastanjeni čez noč, nadaljuje se po ozki ulici mimo mestne hiše in konča v mestni areni. Pred biki teče več sto mladeničev, ki morajo priti na prizorišče že pred 6. uro zjutraj. Nekateri izmed njih gredo teči pred biki po celonočnem rajanju, nekateri se dodobra naspijo in so pripravljene na akcijo. Za prvo ogrado je prostor za varnostnike in reševalce. Za drugo ogrado je množična publika. Domačini za dober denar oddajajo svoje balkone fotografom in snemalcem. Tek pred biki traja največ pet minut. Do težav lahko pride, če se kateri izmed bikov med tekom obrne. Takrat je možnost za poškodbe udeležencev največja. Zato so za biki krave, ki s pomočjo črednega nagona bika umirijo. Letos je bila ena žrtev s smrtnim izidom, tri ljudi so biki zabodli, šest pa jih je bilo lažje ranjenih. Vsako leto je med tekom ranjenih več deset ljudi. Tako je bila letošnja smrtna žrtev že 15. taka žrtev slovitega teka pred biki. Popoldne nato v areni potekajo bikoborbe.

Po devetih dneh proslavljanja se 14. julija ob polnoči festival zaključí v soju sveč. Sodelujoči se zberejo pred mestno hišo in zapojejo pesem »Pobre de mi« (Ubogi jaz, zabave je konec).

Festival je res masiven z več sto tisoči turisti iz celega sveta. Cene so v mestu, začasa festivala, zelo navite. Po parih dneh delavci postanejo zadržti, prenaveličani, stres pa na vseh nas pusti posledice.

Lesaka

Odpravimo se v 50 km oddaljeno mesto Lesaka. Praznovanje tam traja od 6. do 10. julija. Pričaka nas popolnoma prazen prostor za kampiranje ob hladnem potočku. Ravno ob našem prihodu so domačini začeli s svojimi tradicionalnimi plesi na ulici. Te skupinske plese plešejo do glavnega trga. Lesaka je relativno majhno mesto z manj kot tri tisoč prebivalci. Takoj ugotovimo, da izstopamo. Pa ne po oblekah, saj tudi tukaj nosimo belo rdeče uniforme iz Pamplone. Bili smo edini tujci. Vse okoli nas nasmejani iskreni obrazi Baskov. Vsi se veselijo, plešejo, pojejo. Tu ne slišimo tujih hitov. Tudi španskih pesmi ni. Tu se pleše le na tradicionalno baskovsko glasbo. In poje le v baskovščini, ki je eden najstarejših evropskih jezikov. Lesaka ima šest tipičnih plesov s katerimi se predstavijo 7. julija, na dan Svetega Fermina. Po otvoritvi se dogajanje prestavi ob reko Onin. V 15. stoletju sta bili okrožji med seboj sprti, kasneje sta se strani spravili in v čast tej spravi na obeh

straneh reke plešejo ples »ezpatadantzakis«. Ob zvokih pesmi »Tantimunari« obesijo zastavo čez most. Po ritualnih plesih jo prestavijo na glavni trg, kjer ples ponovijo. Kmalu se okoli nas zbere ekipa mladcev in mladenk, ki kar tekmujejo kdo bo bolj prijazen ter kdo nam prinese na mizo več pijače. Politična problematika še vedno živi. Za razliko od Pamplone, v Lesaki to ni prikrito. Na to nas opozarjajo napisi, plakati, ter grafiti po vsem mestu. Ko izvejo, da smo iz Slovenije se šele začne pravo navdušenje, saj se zgledujejo po našem načinu osamosvojitve. In kaj hitro se zgodi da po parih pijačah cel lokal enoglasno skandira »Slovenija, Slovenija«. Tudi sicer je Baskija podobna Sloveniji. Po arhitekturi, gričevnati pokrajini Pirenejev, milem podnebjem ter odprtih ljudeh. Tudi v Lesaki prirejajo bikoborbe, pa vendar se le te zelo razlikujejo od bikoborb v Pamploni. Prizorišče dogajanja je glavni trg, kamor pripeljejo mlade bikce in ne v areni kot je to v Pamploni. Bikcem na roge nataknejo čepke, da ne pride do kakšnih hujših poškodb. Na sam trg spustijo le enega naenkrat. Tam se njim soočijo z najstniki, ki se hočejo dokazati. Celotna zadeva je dokaj nenasilna, saj je izziv v tem, da se mladeniči dotaknejo bikca med rogovi. Vse skupaj izgleda kot nekakšen »ples« med bikcem in mladeničem. Po dobrih petnajstih minutah spustijo na trg kravo, ob kateri se razjarjen bikec umiri in z njo odpeketa nazaj v hlev. Nato spustijo naslednjega. Seveda je cel obred tudi za gledalce bolj prijeten, saj ni takšne gneče, pa tudi začne se šele opoldne. Za fotografe pa zna biti zadeva malce zoprna, saj je bik skozi širokokoten objektiv bližje, kot izgleda skozi okular. Tako lahko privede do izjemno napetih trenutkov. Po napeti bikoborbi pa se zopet začne rajanje. In rajanje traja do zgodnjih jutranjih ur.

Obe obliki festivala San Fermin si je vredno ogledati, jih izkusiti. Pa vendar, če iščemo iskrenost tradicije, ne obstaja nikakršnega dvoma. Kot ponavadi, so majhni intimni kotički s svojimi šepetanji bistveno zanimivejši od kričanja velikih in masivnih. Strahospoštovanja do narave iz katere so se rojevale tradicije, ne more interpretirati okolje, ki je odvisno od supermarketov, bencinskih servisov ter bank. Morda tudi v tem tiči razlog nasilja ter objestnosti.

| NINA KOŠIR IN UROŠ ABRAM

| FOTO: UROŠ ABRAM

ALERGIJE

Alergijske bolezni so danes ena največjih skupin bolezni razvitega sveta. Beseda alergija je grškega izvora in pomeni reagirati drugače. Včasih rečemo, da smo alergični na tega ali onega in tako izrazimo svojo preobčutljivost. Podobno je tudi pri alergijah, saj alergija pomeni, da je oseba alergična na snovi, ki jih večina ljudi normalno prenese. Snovi na katere smo lahko preobčutljivi, imenujemo alergeni. Ta pretirana reakcija povzroči različne alergijske bolezni. Da se bolezen razvije, mora biti alergična oseba izpostavljena popolnoma isti snovi, na katero je alergična. Do bolezni sploh ne pride, če se alergična oseba povsem izogne alergenom.

Alergija nastane zaradi napake na imunskem sistemu, ki nas sicer brani pred škodljivostmi iz okolja. Razlog zakaj se to zgodi še ni povsem pojasnjen. Imunski sistem sestavlja zapleten preplet obrambnih mehanizmov; od fizičnih pregrad, kot so recimo koža in sluznice, do obrambnih celic, ki bodisi izločajo protitelesa, bodisi so sposobna pojesti tujo snov ali škodljivca (npr. virus ali bakterijo). Posledica obrambe pred škodljivci je vnetje, ki škodljivca obvlada in odstrani. Da nas imunski sistem lahko brani, mora znati ločiti lastno od tujega in škodljivo od neškodljivega. Pomembna značilnost imunskega odziva je imunski spomin. Ko se imunski sistem prvič sreča z določeno vrsto tujka, rabi več časa, da vzpostavi odziv. Ob naslednjem srečanju je reakcija veliko hitrejša in bolj intenzivna. Sum na alergijsko bolezen postavi splošni zdravnik, ki začne z zdravljenjem. Smiselno je, da vsak bolnik opravi testiranje alergije pri specialistu. Vodenje bolnikov z alergijskimi obolenji nato nadaljuje domači zdravnik. V primeru zapletov ali neuspeha bolnika napoti k alergologu.

POGOSTNOST IN PREVENTIVA ALERGIJE

V zadnjih desetletjih je pogostnost alergijskih obolenj v zahodnem svetu ves čas naraščala. Danes ima že skoraj vsak peti človek težave, ki so povezane z alergijo. Po napovedih strokovnjakov naj bi bila do leta 2020 alergična polovica Zemljanov. Vzroki so predvsem vse

večje onesnaževanje našega planeta, ogrevanje ozračja, hiter in stresen način življenja v industrializiranem okolju ter dejstvo, da je verjetnost, da bodo alergiki tudi otroci alergičnih staršev, kar 70-odstotna. Če je alergičen samo eden od staršev, je verjetnost za razvoj alergije pri otroku manj kot 30-odstotna. Edina zanesljivo učinkovita preventiva razvoja alergijskega obolenja pri otroku je, da ni izpostavljen cigaretному dimu. Alergija je bolezen z veliko obrazy. Glede na to, kako pride alergen v telo, razvrstimo alergene v tri velike skupine:

- Alergeni, ki jih vdihavamo. To so predvsem pelodi vetrocvetk, ki cvetijo od februarja do pozne jeseni
- Alergeni, ki jih zaužijemo.
- Kontaktni alergeni – to so tisti, ki pridejo v stik z našo kožo in sprožijo alergično reakcijo (na primer kemikalije, zdravila, kozmetična sredstva, rastline ...)
- Alergeni, ki pridejo neposredno v krvni obtok – piki žuželk, insektov, zdravila.

Alergijsko vnetje nosne sluznice (alergijski rinitis) je najpogostejše alergijsko obolenje dihal. Delimo ga na **občasni** in **stalni**.

Občasni alergijski rinitis imenujemo tudi **seneni nahod**, ker se pogosto pojavlja zaradi alergije za pelod trav, lahko pa tudi zaradi alergije za pelod drugih vetrocvetnih rastlin. Ker ima bolnik težave samo v sezoni cvetenja posamezne rastline, ga imenujemo tudi sezonski ali pelodni alergijski rinitis. V času cvetenja alergičen bolnik kiha, iz nosu mu teče voden izcedek, nos je lahko tudi zamašen, oči srbijo in se solzijo ter so pordele, včasih se pojavi moteče draženje v žrelu.

Podobna bolezen je **celoletni alergijski rinitis**. Pri tej bolezni je bolnik alergičen na alergen, ki je ves čas prisoten, zaradi tega so tudi težave stalne. Ker je izpostavljenost stalna, bolnik težje opazi povezavo med izpostavljenostjo alergenom in težavami. Bolnik velikokrat misli, da je samo pogosto prehlajen. Glavna težava je zamašenost nosu in stalen izcedek. Zaradi zamašenega nosu je moteno spanje in oslabiljen voh.

Nekateri ljudje te težave dokaj dobro prenašajo, mnogi bolniki pa imajo okrnjeno kvaliteto življenja. Motena je koncentracija in delovna sposobnost, večja je utrujenost. Najpogostejši celoletni alergeni so pršica, izločki domačih živali in plesni.

ALI STE VEDELI?

- Alergijski rinitis se najpogosteje pojavlja v starostnem obdobju od 8 do 20 let.
- Pelod povzroča poleg alergijskega vnetja nosu tudi vnetje očesne veznice.
- Kihanje je zaščitni refleks telesa in ni nujno povezano z alergijo. Snovi, ki dražijo nosno sluznico, se v nosu prekrijejo s sluzjo in z močnim kihanjem jih poskušamo odstraniti.
- Ljudje s pelodno alergijo imajo lahko doma cvetje. Večina rož tvori cvetni prah, ki ga prenašajo žuželke, zato ni nevarnosti za pojav simptomov.

Ena najbolj znanih alergenih rastlin je ambrozija – pelinolistna (*Ambrosia artemisiifolia*). Mnogi s strahom pričakujejo njeno cvetenje, saj jim močno greni življenje.

Domovina te enoletne rastline je severna Amerika. Po Evropi se je začela širiti šele v začetku 19. stoletja. Na območju nekdanje Jugoslavije so jo prvič opazili med drugo svetovno vojno. Danes je ambrozija najbolj razširjena v vzhodni Evropi, pojavlja pa se tudi v zahodni Evropi. V Evropi danes poznano vsaj 20 vrst ambrozije, pri čemer je najbolj razširjena pelinolistna ali kratka ambrozija.

Ambrozija **cveti od konca julija do konca septembra**, odvisno od vremenskih razmer. Vlogo opravevalca opravlja veter. Ena rastlina lahko proizvede več kot 60.000 semen ter nekaj milijonov, po nekaterih podatkih pa tudi do nekaj milijard pelodnih zrn. Količina pelodnih zrn je odvisna od vremenskih razmer v posameznem letu, v suhih letih jih je več in obratno. Pelodna zrna imajo zelo dobre aerodinamične lastnosti, saj lahko s pomočjo vetra prepotujejo tudi nad 100 km. Največja koncentracije pelodnih zrn je v krogu 1 km okrog rastline. Seme ambrozije ostane kalivo

v tleh tudi več kot 30 let.

Pelinolistna ambrozija je sedaj v Evropi že tako razširjena, da popolno izkoreninjenje ni več mogoče oziroma ekonomsko izvedljivo. Kljub temu pa je mogoče preprečiti ali upočasniti širjenje te nevarne rastline.

V začetku avgusta je tako začela veljati odredba o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz redu Ambrosia. Predvsem pelinolistnata ambrozija se pojavlja v Sloveniji v večjih populacijah in predstavlja zaradi povzročanja inhalacijskih alergij vrsto, ki jo je nujno potrebno zatirati.

TVEGANJA ZA JAVNO ZDRAVJE

Pelinolistna ambrozija kot alergena rastlina predstavlja zelo resno tveganje za zdravje ljudi. Cvetni prah ambrozije spada med najpogostejše povzročitelje senenega nahoda, alergičnega rinitisa. Poleg alergičnega rinitisa alergija na ambrozijo pogosto povzroča hude simptome podobne astmi. V evropskih državah, kjer je veliko ambrozije, 10-20 % pacientov s simptomi alergije na cvetni prah trpi zaradi alergije na ambrozijo.

Pelinolistna ambrozija vsebuje tudi eterična olja, ki lahko povzročijo draženje kože. Izračunali so, da v Franciji in Italiji stroški na letni ravni, ki nastanejo zaradi alergije ljudi na ambrozijo, znašajo 2 milijona evrov.

Tveganje za zdravje v povezavi s pelinolistno ambrozijo (*A. rtemisiifolia*) nastane zaradi:

- zelo alergenega cvetnega prahu, saj lahko že majhna koncentracija sproži
- alergijske reakcije,
- velikega števila ljudi, ki so preobčutljivi na cvetni prah,
- možnosti, da se pri določenem delu alergikov razvije astma,
- velike količine cvetnega prahu, ki ga proizvaja ambrozija,
- možnosti raznašanja cvetnega prahu na velike razdalje s pomočjo vetra,
- dolgega obdobja tvorbe cvetnega prahu, ki traja od poznega poletja preko cele jeseni.

Značilna je visoka prevalenca, saj število primerov alergije na pelod ambrozije trenutno strmo narašča v večjem delu Evrope in tudi v Sloveniji.

Preobčutljivost, ki se izraža tudi na koži – Hipersenzitivni dermatitis.

Stik z ambrozijo lahko povzroči hiper-

senzitivni dermatitis, katerega značilni znaki so izpuščaji, nastanek večjih mehurjev in srbenje.

KAKO SE IZOGNITI PELODU?

- Med sezono cvetenja imejte avtomobilska okna zaprta.
- V mestih ne zračite stanovanj proti večeru, na deželi pa ne v jutranjih urah med peto in deseto uro dopoldne, saj je takrat v zraku največ peloda.
- Izogibajte se piknikov v naravi.
- Ko pridete domov, se preoblecite.
- Perila ne sušite zunaj.
- Ko je vsebnost peloda v zraku največja, se čim manj zadržujte v naravi.
- Na sprehod pojdite po dežju.

Viri:

<http://www.klinika-golnik.si/dejavnost-bolnisnice/opis-bolezni-in-preiskav/7/>
<http://www.pomurske-lekarne.si/si/index.cfm?id=1459>

Navodila za zatiranje in preprečevanje širjenja pelinolistne ambrozije

(*Ambrosia artemisiifolia*)

<http://www.EUPHRESKO.org>

| DAMJANA GRUBAR

OBVEZNO ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA ZARADI NEVARNOST IZBRUHOV ZLATE TRSNE RUMENICE

Predvsem na razmejenih območjih obstaja velika nevarnost širjenja karantenske zlate trsne rumenice s pomočjo ameriškega škržatka, zato je tako v žariščih kot tudi v varnostnih območjih obvezno zatiranje tega prenašalca. Obvezna so 3 tretiranja.

Izven razmejenih območij zatiranje ameriškega škržatka v pridelovalnih vinogradih ni obvezno, je pa priporočljivo; opravimo 2 tretiranja in sicer prvič takoj po cvetenju, 2. tretiranje pa obenem z zatiranjem 2. generacije groznih sukačev.

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah, ki morajo biti oddaljeni najmanj 100 m od žarišč okužbe, je zatiranje ameriškega škržatka obvezno na ozemlju celotne Slovenije, poleg tega pa je obvezno tudi spremljanje ulova na rumene lepljive plošče. Plošče nastavimo konec junija, okvirno število je 10 plošč na 1 ha veliko parcelo. Opraviti je treba najmanj 3 tretiranja, roki pa so enaki kot v proizvodnih vinogradih. Če se po 3. tretiranju škržatki še ujamejo na plošče, je treba s škropljenji nadaljevati.

Okvirni termini zatiranja ameriškega škržatka v pridelovalnih vinogradih na razmejenem območju in fitofarmacevtska sredstva (natančnejše roke napove opazovalno napovedovalna služba za varstvo rastlin)

Termin /Razvojna faza trte	Ameriški škržatek	Sredstvo	Opombe
1. tretiranje sredi junija do konca junija / Konec cvetenja	ličinke L ₂ – L ₃ (2-4 tedne po začetku izleganja)	Steward ¹ Actara ² Pripravki, ki vsebujejo piretrin ³	
2. tretiranje 2-3 tedne po prvem tretiranju oz. do 15. julija	ličinke L ₄ do L ₅ , odrasli škržatki	Reldan ⁴ Pyrinex ⁵ Decis ⁶ Pripravki, ki vsebujejo piretrin	To tretiranje umestimo v optimalni čas za grozdne sukače.
3. tretiranje v prvi dekadi avgusta	odrasli škržatki	Actara Pripravki, ki vsebujejo piretrin	3. tretiranje lahko opustimo, če namestimo rumene lepljive plošče, pa nanje v avgustu ni ulova ameriških škržatkov

Poleg obveznih škropljenj v terminih, ki so navedeni v tabeli, je priporočljivo opraviti tudi predpomladanska tretiranja s sredstvi (ti pripravki niso registrirani za zatiranje ameriškega škržatka):

- Ogriol: v fenofazi C-D zatiramo pršice šiškarice (*Eriophyidae*) in rdečo sadno pršico (*Panonychus ulmi*).

- Žvepleno apnena brozga: do fenofaze C-D zatiramo pršico trsne kodravosti (*Calepitrimerus vitis*). Dovoljenje za uporabo ima le do 31.12.2010.
- Thiovit Jet ima na trti dovoljenje za predpomladansko zatiranje pršice trsne kodravosti (*Calepitrimerus vitis*) in trsna pršica (*Colomerus vitis*).

¹ Steward: uporaba je dovoljena za ličinke stadijev od L₁ do L₃

² Actara: dovoljena so 3 tretiranja, najbolj učinkovito je delovanje na ličinke stadijev L₁ do L₃.

³ Pripravki, ki vsebujejo piretrin: Kenyatox verde, Biotip floral, Flora verde, Valentin eko insekticid iz nar. piretrina konc.; primerni so predvsem za ekološko pridelavo.

⁴ Reldan: dovoljeno je 1 tretiranje

⁵ Pyrinex: deluje obenem tudi na grozdne sukače

⁶ Decis: 1 tretiranje je dovoljeno za rodne vinograde in sicer od konca cvetenja do takrat, ko jagode dosežejo velikost graha; 2 tretiranja sta dovoljeni za matične vinograde, matičnjake in trsnice.

PREPOZNAVANJE IN ZATIRANJE AMBROZIJE

Pelinolistna ambrozija se je iz svojega naravnega rastišča v Severni Ameriki razširila v zmerno topla območja Evrope ter dele Azije in Avstralije. Njeno širjenje v Evropi predstavlja vse večji

problem za kmetijstvo in zdravje ljudi. V Evropi pelinolistna ambrozija kot plevel povzroča dodatne stroške v kmetijstvu in veliko gospodarsko škodo. Zlasti pri ekološki pridelavi in posevkih, kjer ni mogoče kemično zatiranje, sledi zmanjšanje kmetijskih pridelkov. Na podlagi sprememb zakona se tudi Slovenija pridružuje ukrepom

zatiranja in preprečevanja širjenja ambrozije v srednjeevropski regiji. Zapleveljenost s pelinolistno ambrozijo se od devetdesetih let prejšnjega stoletja povečuje, brez organiziranih ukrepov zatiranja pa grozi, da se bo v prihodnosti še povečala. Močna zapleveljenost

z ambrozijo v S r e d n j i E v r o p i (Madžarska in Hrvaška ter Francija in Italija) lahko pripomore k Prepoznavanju in zatiranju ambrozije nadaljnemu širjenju v sosednje države, torej tudi v Slovenijo, s trgovino s semeni in zrnjem za krmo pa tudi na daljše razdalje.

PREPOZNAVANJE AMBROZIJE

Pelinolistno ambrozijo v obdobju pred cvetenjem prepoznamo predvsem po zelenih, dvakrat pernato deljenih listih. Struktura lista in delitve listnih krp - rogljev je podobna kot pri navadnem pelinu (*Artemisia vulgaris*), s katerim jo tudi lahko zamenjamo. V času cvetenja je rastlina prepoznavna po dolgih moških socvetjih, kjer so drobni sestavljeni koškasti cvetovi

nanizani v podolgovatih previsnih vejicah. Takšno obliko socvetja označujejo z izrazom žvrklja. Ženski cvetovi se nahajajo v pazduhah listov. Slikovni material za prepoznavanje rastlin v različnih stadijih najdete na spletnem naslovu http://www.furs.si/svn/zvr/ambrosia_osn.asp.

ZATIRANJE

Najdene rastline uničimo mehansko, kemično ali z obdelavo tal pri površinah, ki se običajno obdelujejo. Manjše populacije je priporočljivo izpuliti v stadiju, ko so rastline visoke 10 do 20 cm. Takrat je mogoč dober in hiter oprijem, koreninski sistem, pa še ni tako močno razvit, da bi rastlina pri puljenju nudila velik odpor in se odtrgala pri koreninskem vratu.

Priporočena je uporaba rokavic in v primeru cvetenja tudi zaščitne maske, da pri občutljivih ljudeh ne pride do draženja kože in dihal. Strokovna navodila za zatiranje so objavljena na prej navedeni spletni strani.

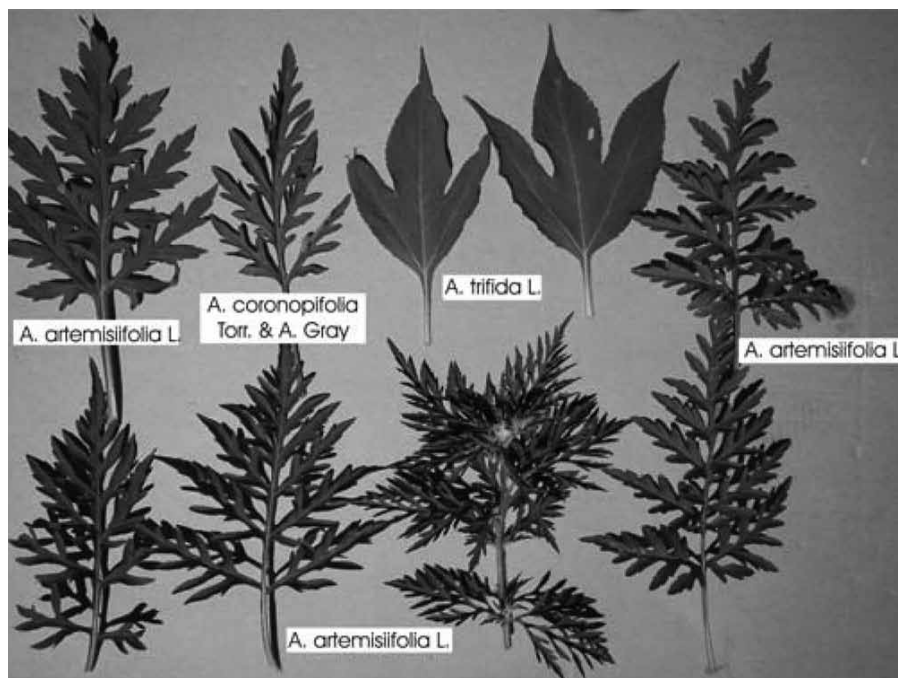
Analize novih plevelnih vrst v Sloveniji opravljajo:

- Dr. Mario Lešnik, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor (tel.: 02 320 90 20, fax.: 02 616 11 58, mario.lesnik@uni-mb.si),

- Dr. Andrej Simončič, Kmetijski inštitut Slovenije, Ljubljana (tel.: 01 2805

20, fax.: 01 2805 255, e-pošta varstvo rastlin: marjeta.zemljic@kis.si)

- Silvo Žveplan, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (tel. 03/712 16 00, fax. 03/712 16 20, silvo.zveplan@ihps.si)

RAZLIČNE VRSTE ŠKODLJIVIH AMBROZIJE MOGOČE MED SEBOJ LOČITI PO DELJENOSTI RAZVITIH LISTOV, ZA KAR JE POTREBNE NEKAJ VAJE (AVTOR FOTOGRAFIJE: PROF. DR. MARIO LEŠNIK).

ZLATA TRSNA RUMENICA

NOVA GROŽNJA SLOVENSKEMU VINOGRADNIŠTVU

Ameriški škržatek (*Scaphoideus titanus* Ball) je v naravi glavni žuželčji prenašalec karantenske bolezni trte - zlate trsne rumenice, ki jo povzroča fitoplazma *Grapevine flavescence dorée* (FD) s sistemsko okužbo trte (*Vitis* L.). Fitoplazmo FD prenaša na perzistenten način (po infestaciji celo življenjsko dobo) s trte na trto. Zlata trsna rumenica povzroča veliko gospodarsko škodo zlasti pri pridelavi grozdja. Ameriški škržatek živi samo na trti in razvije en rod na leto. Odrasel ameriški škržatek meri od 4,8-5,5 mm.

Zatreti ga je potrebno, preden je možen prenos bolezni z okuženih na neokužene trte, se pravi predvsem v razvojnem stadiju ličinke in nimfe, ki jih najdemo na spodnji strani listov. Ukrep je potrebno izvajati v vseh matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah ter v vinogradih na razmejenem območju, kjer je ugotovljena navzočnost zlate trsne rumenice. Navzočnost odrasle oblike ameriškega škržatka v vinogradu ugotavljamo z rumenimi lepljivimi pastmi (Bioteh, Rebel, Terminator, ipd.). Te izobesimo v vinograd konec junija. Če ugotovimo ulov, je potrebno tretiranje zoper odrasle oblike. Na razmejenih območjih pa sta ne glede na ulov potrebni dve škropljenji. Vabe menjavamo vsakih 14 dni, ker se sicer njihova učinkovitost zmanjša. Število vab je odvisno od velikosti vinograda. V vinogradih, manjših od 2 hektarov, izobesimo vsaj tri takšne vabe na različna mesta. V večjih vinogradih je priporočljivo izobesiti vsaj eno vabo na vsak hektar vinograda. Kdor ameriškega škržatka ne pozna dovolj dobro, pošlje ali odnese lepljive plošče na Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica, v potrditev. Zaradi lažjega rokovanja lepljive plošče že kar na mestu z obeh strani prekrijemo s tanko prozorno kuhinjsko folijo. Ukrepe za preprečevanje škode, ki jo povzroča zlata trsna rumenica, predpisuje Pravilnik o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranja zlate trsne rumenice, ki je bil sprejet v letu 2009. Poleg drugih ukrepov predpisuje tudi zatiranje ameriškega škržatka

na razmejenih območjih, v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah, ukrepi pa bodo natančneje določeni z Načrtom ukrepov obvladovanja trsnih rumenic (www.furs.si). ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA

Pripravki, ki so registrirani za vinsko trto in delujejo tudi zoper ameriškega škržatka, so:

- indoksakarb (Steward) – samo za ličinke, uporabljamo ga lahko le dvakrat v sezoni;
- tiametoksam (Actara) – do trikrat v sezoni;
- klorpirifos (Pyrinex 25 CS);
- klorpirifos-metil (Reldan 22 EC) uporabljamo ga lahko le enkrat v sezoni;
- deltametrin (DECIS 2,5 EC)
- piretrin (Kenyatox verde in Flora verde) – predvsem za ekološko pridelavo.

V proizvodnih vinogradih na razmejenem območju je potrebno izvesti 3 tretiranja, v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah pa več kot 3. Tudi območjih, ki še niso razmejena, pa se pojavlja ameriški škržatek, je priporočljivo opraviti 2 tretiranja. Natančneje bodo ukrepi zatiranja ameriškega škržatka opredeljeni z Načrtom ukrepov. Roke zatiranja ameriškega škržatka napove lokalna opazovalno – napo-

vedovalna služba za varstvo rastlin. Če ni drugače navedeno, se pripravki uporabljajo v odmerkih, kot so navedeni za zatiranje groznih sukačev. Pred tretiranjem s sredstvi, ki so strupena za čebele, je potrebno odstraniti cvetočo podrast in izvesti druge preventivne ukrepe za varstvo čebel.

Prva najdba zlate trsne rumenice v Sloveniji je bila 2005 v Slovenski Istri, nato pa v Posavju v okolici Brežice (2008) ter v okolici Renč pri Novi Gorici, Maribora in v Prekmurju, Novega mesta, Šentjerneja in Mirne na Dolenjskem (2009). Zlasti na Dolenjskem in Štajerskem obstaja nevarnost, da bo prišlo do izbruha bolezni, če ne bomo dosegli zatiranja ameriškega škržatka v rastni dobi 2010. Spremljajte obvestila o varstvu vinske trte in pravilno ukrepajte!

Ste opazili nedavni pojav znamenj trsnih rumenic v svojem vinogradu? Vam take trte slabo rodijo in propadajo? Pokličite nas in skupaj bomo ugotovili vzrok težav ter poiskali rešitev. Dežurna številka je 041 354 405

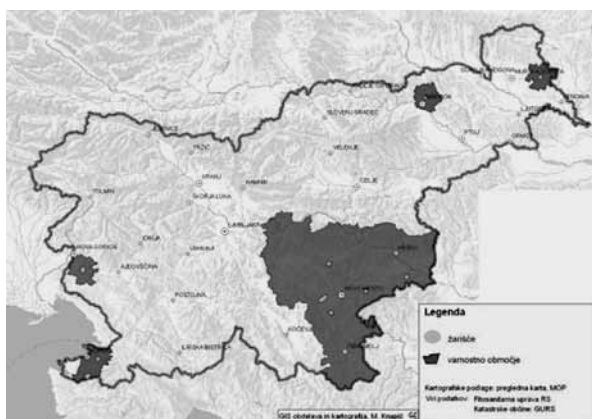
| MINISTERSTVO ZA ZDRAVSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
FITOSANITARNA UPRAVA RS

Karantensko zlato trsno rumenico

zatiramo z odstranjevanem okuženih trt in srobota ter s škropljenjem ameriškega škržatka.

Znamenja okužbe so zlasti: rumenenje in zvijanje listov, propadanje grozdličev in celih trt. Okužbo v vinogradu širi ameriški škržatek (*Scaphoideus titanus* Ball; Homoptera, Cicadellidae).

OGROŽENE SO VSE VINORODNE DEŽELE !

Ameriški škržatek je bil v Sloveniji do nedavnega razširjen samo v vinorodni deželi Primorska (Seljak, 1987). V Evropo se je zanesel z uvoženo ameriško trto v Francijo okoli 1955. leta, od tam pa se širi proti zahodu do Portugalske in na vzhod do Črnega morja. V letu 2003 je bila prvič najden tudi v vinorodni deželi Podravje pri Mariboru in Sebeborcih (Miklavc). S sistematičnim spremljanjem te vrste po letu 2003 pa je ugotovljeno, da se postopno širi tudi v subpanonskih območjih Slovenije ter sosednjih držav: na Hrvaško, Madžarsko in v Avstrijo. V Sloveniji je ameriški škržatek po letu 2006 navzoč v vseh vinorodnih deželah (Seljak in Orešek, 2007), zato se je nevarnost prenosa FD z morebitno okuženih trt močno povečala.

Navadni srobot (*Clematis vitalba*), okužen s fitoplazmo *Grapevine flavescence dorée* (foto: Gabrijel Seljak). Okužbo s srobotom v vinograd lahko prenese škržatek *Dicthyophara europaea*.

SPOŠTOVANI!

Obveščam vas, da je predsednik komisije za ocenjevanje škod po divjadi v lovišču Lovske družine Kostanjevica na Krki Milan Jordan, ki je dosegljiv na mobilni 041-522-940.

| TOMAŽ PINCOLIČ, TAJNIK LD

KOSTANJEVIŠKI PIHALNI ORKESTER VABI NOVE ČLANE

KDAJ: v petek, 17. 9. 2010 ob 19. uri ali na vsako drugo vajo pihalnega orkestra
 KJE: v dvorani bivše Restavracije pod Gorjanci
 ZAKAJ: da bi se z nami imeli fajn
 OBVEZNA OPREMA: zvrhan koš dobre volje in ljubezen do glasbe

Se vidimo!

| PIHALNI ORKESTER KOSTANJEVICA NA KRKI

REKORDNI 25. KOSTANJEVIŠKI TEK

V nedeljo 12. septembra smo uspešno spravili pod streho tradicionalni 25. Kostanjeviški tek. Lepo vreme je privabilo rekordno število udeležencev – 289. Toliko se jih je zbralo le še ob jubilejnem 20. teku leta 2005. Absolutni rekord v številu udeležencev pa je bil dosežen na najdaljši, 9 km dolgi razdalji, na katero se je letos podalo kar 208 tekačev (leta 2005 pa 168). V mlajših kategorijah je na razdaljah 250, 500 in 1000 metrov tekmovalo 67 otrok do 15 let, na pohod pa se je odpravilo 14 udeležencev.

Tekmovanje je štelo za Slovenski pokal, za pokal Dolenjskega lista in za pokal Občine Kostanjevica, vključeno pa je bilo tudi v akcijo Slovenija teče. Tekači so nastopili v šestindvajsetih starostnih kategorijah. To je bil zadnji od šestih tekov v Sloveniji, ki štejejo za Slovenski pokal – edini od enaindvajsetih tekov v sklopu Dolenjskega pokala in tudi zaključek Pokala za policijo.

Na 9 kilometra dolgi progi smo videli precej novih obrazov iz vse Slovenije. Najhitrejši z novim rekordom proge je bil Jan Breznik, FIT Brežice (30:05), pred predstavnikom AK Sevnica Matejem Samido (31:26) in članom ekipe MNZ Ogrizek Severinom (31:39). Član našega športnega društva Polovič Janez je bil odličen sedmi (32:32). V ženski kategoriji je tudi z novim rekordom proge zmagala Darja Kokalj ŠD Lončar (35:22) druga je bila Mateja Suštaršič, AK Portovald Nm (37,24), tretja pa je bila šele 11-letna Karin Ferlin AK Sevnica (38:33).

Pokal občine Kostanjevica je na 9 km dolgi progi, v kategoriji moških do 30 let osvojil Marko Bučar (36:06), drugi je bil njegov brat Gregor Bučar. V kategoriji moških nad 30 let je zmagal Janez Polovič, drugi je bil Matjaž Drmaž, tretji pa Matjaž Bohinc. Pri ženskah je nastopila samo Jožica Muhič. Letos je za pokal občine Kostanjevica nastopilo devet tekmovalcev. Razveseljuje dejstvo, da je število tekmovalcev večje kot v preteklih letih, ki pa bi lahko – glede na potencial, ki ga Kostanjevica ima – bilo tudi večje. V Kostanjevici in po okoliških gričih je moč opaziti kar precej rekreativnih tekačev, ki bi lahko nastopili vsaj na domači prireditvi.

Iz leta v leto bolj zanimivi so boji v mlajših kategorijah. Dve tretjini udeležencev je bilo iz OŠ in vrtca Kostanjevica, ostali pa so bili iz Blance, Sevnice, Vrhnike, Radeč, Šentjerneja, Trebnjega in Novega mesta. Otroci iz Kostanjevice so dosegli naslednje uvrstitve: v kategoriji deklic do 5 let je bila prva Nika Kovačič, druga Alina Polovič in tretja Hana Tršinar. Med dečki do 5 let je bil prvi Gašper Simič-Hrovat, drugi je bil Vid Drmaž in tretji Martin Tršinar. Med deklicami od 6 do 7 let je zmagala Taja Kržičnik. Med dečki od 6 do 7 let je bil Enej Unetič drugi, Nino Polovič pa tretji. Med deklicami od 8 do 9 let je bila prva Pia Urbanc, druga Karmen Tršinar in tretja Janja Lenič. Med dečki od 8 do 9 let je bil Lovro Jarkovič tretji. Med deklicami od 12 do 14 let je bila prva Eva Molek, druga Jerneja Sintič in tretja Lina Jerele. Med dečki od 12 do 14 let je bil Urban Simončič tretji.

V sklopu prireditve je Zavod Otok organiziral Mestni sejem

START 25 KOSTANJEVISKEGA TEKA, 208 TEKACEV NA 9KM PROGI
| FOTO: **MONIKA KONCILJA**

na katerem so se predstavili trije rokodelci, čebelar in sam zavod Otok. Obiskovalcem so v obliki zgibank in revij ponudili turistične, športne, pa tudi kulinarčne zanimivosti in ponudbe na področju Kostanjevice na Krki. Zavod Otok želi spodbujati in pomagati pri tovrstnih prireditvah.

Organizatorji si lahko samo želimo še več tako uspešnih prireditev. Trudili se bomo da bodo še boljše.

TURNIR V ODBOJKI NA MIVKI

Nedelja 15. 8. – novo igrišče in deset prijavljenih ekip – to je kratek opis turnirja v Kostanjevici. Z veliko truda in s premostitvijo na videz nepremostljivih ovir je nekaj vztrajnim posameznikom uspelo izpeljati projekt izgradnje dveh novih odbojkerskih igrišč na mivki. Igrišča so velika pridobitev za Kostanjevico in okolico saj zagotavljajo nemo-teno vadbo odbojkerskemu klubu v poletnem času, hkrati pa omogočajo rekreacijo ostalim krajanom in obiskovalcem Kostanjevice. Ko bo projekt zaključen – potrebno bo urediti še okolico igrišč – bo to del Kostanjevice, ki ga bomo predvsem v poletnih mesecih vsi z veseljem obiskovali. Turnir je bil organiziran 11. leto zapored. Ekipe so bile najprej razdeljene v dve skupini. Medsebojni dvoboji so izločili najboljše dve ekipi, ki sta se pomerili najprej v polfinalu in na to še v borbah za tretje in prvo mesto.

Izidi:

1. mesto: EVRO-KREM (M. Lončar, G. Musar – Radeče)
2. mesto: PANDA (Luka Krošl, David Čuk – OK Kostanjevica)
3. mesto: DREAM TEAM (Simon Košir, Jernej Tomazin – OK Kostanjevica)

| FOTO: **MATEJ JORDAN**

ŠPORTNIKI IZ KOSTANJEVICE 2010 – JANEZ POLOVIČ

Športna sezona 2010 se počasi zaključuje. Omeniti velja nekaj rezultatov člana ŠD Kostanjevica Janeza Poloviča, ki zadnja leta najuspešneje zastopa našo občino. Zadnji njegov podvig je bil triatlon jeklenih v Bohinju, ki je ena najtežjih preizkušenj v Sloveniji. Sestavljen je iz 8 km veslanja po Bohinjskem jezeru, kateremu sledi kolesarjenje po makadamski poti čez vas Uskovnica do Rudnega polja na Pokljuki, (cca 800 višinskih metrov), zaključi pa se s tekom čez Studorski prelaz (1900 m) do Vodnikove kočice pod Triglavom, kjer je tudi cilj. Vsako leto je število prijav omejeno na 150 posameznikov in 50 štafet. Skupinski start 200 čolnov je povzročil nastanek vrtincev in valov, ki so našega Janeza, dobrih 100 m po startu obrnili na glavo. Ves besen in razočaran je klical na pomoč. Po nekaj minutah so organizatorji prišli z motornim čolnom, mu pomagali zlesti v kajak in s 5-minutnim zaostankom se je podal na pot za vsemi ostalimi. Na cilju je bilo pred njim samo pet tekmovalcev. Šesto mesto absolutno v tej močni konkurenci je odlična uvrstitev, brez nesrečnega dogodka pa bi bil še kakšno mesto višje. Zmagovalec triatlona je bil naš znani biatlonec Janez Marič.

Preletimo še nekaj boljših letošnjih uvrstitev: 2. mesto absolutno na 7. Petelinjem kolesarskem vzponu na Miklavž, 3. mesto absolutno na kolesarskem vzponu na Javorovico, 2. mesto absolutno na 1. Dnevnikovem duatlonu na Čatežu.

Za naslednika se ni bati. Njegov sin Nino Polovič je na Čatežu v duatlonu v svoji konkurenci zasedel odlično 3. mesto. Na potovanju po Evropi je po trasi letošnje Dirke po Franciji s kolesom prevozil zadnjih nekaj kilometrov etape na 2001 m visok prelaz Col De Pailheres v Pirenejih in bil po uspešnem podvigu vidno zadovoljen. Šport je zelo dober motivator v življenju, zato Janez obljublja, da bosta s sinom

JANEZ IN SIN NINO, PIRENEJI | FOTO: DAMJANA POLOVIČ

še naprej pridno trenirala in se nadejala dobrih rezultatov v naslednji sezoni, čeprav je njun moto: »važno je sodelovati in ne zmagati«.

| BORIS POLOVIČ, PREDSEDNIK ŠD KOSTANJEVICA

OK KOSTANJEVICA NA KRKI – ČLANI V TRETJI DRŽAVNI LIGI

Sezona 2010/2011 pomeni za Odbojarski klub Kostanjevica na Krki poseben izziv. Prvič imamo člansko ekipo, ki bo tekmovala v tretji državni ligi. To je bil ob ustanovitvi kluba pred štirimi leti tudi eden glavnih ciljev, zato smo veseli, da smo fante zadržali in pripeljali do te stopnje. Članska ekipa pa pomeni povsem drugačno organizacijo in s tem tudi precejšnji finančni zalogaj. Vse mlajše selekcije so financirane s strani občine in staršev, le manjši del predstavljajo sponzorji. Pri članski ekipi je situacija drugačna, večino sredstev je potrebno pridobiti s pomočjo sponzorjev. Del sredstev nam je že uspelo pridobiti, za pridobitev ostalih pa se bomo trudili v sami sezoni.

Člane čaka dolga sezona, saj je v ligi 11 ekip. Tekmovanje poteka po dvokrožnem sistemu, kar pomeni dvaindvajset krogov oziroma 20 tekem. Vse domače tekme se bodo igrale v športni dvorani osnovne šole, ob 18.00 uri. Že sedaj vas vabimo, da si čim več tekem ogledate in navijate za našo mlado ekipo.

Natančen raspored tekem:

1. krog – sobota, 09. 10. 2010

Astec Triglav II : Kostanjevica

2. krog – sobota, 16. 10. 2010

DVORANA

URA

Kostanjevica : Salonit Anhovo II

OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI

18.00

3. krog – sobota, 23. 10. 2010

National Žirovnica : Kostanjevica

4. krog – sobota, 30. 10. 2010		
MOK Kočevje : Kostanjevica		
5. krog – sobota, 06. 11. 2010	DVORANA	URA
Kostanjevica : TOM Mokronog	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
6. krog – sobota, 13. 11. 2010		
PROSTI		
7. krog – sobota, 20. 11. 2010	DVORANA	URA
Kostanjevica : ACH Volley II	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
8. krog – sobota, 27. 11. 2010		
Calcit Volleyball 2 : Kostanjevica		
9. krog – sobota, 04. 12. 2010	DVORANA	URA
Kostanjevica : Prigo Brezovica	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
10. krog – sobota, 11. 12. 2010		
Logatec : Kostanjevica		
11. krog – sobota, 18. 12. 2010	DVORANA	URA
Kostanjevica : LOK Črnuče	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
12. krog – sobota, 22. 01. 2011	DVORANA	URA
Kostanjevica : Astec Triglav II	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
13. krog – sobota, 29. 01. 2011		
Salonit Anhovo II : Kostanjevica		
14. krog – sobota, 05. 02. 2011	DVORANA	URA
Kostanjevica : National Žirovnica	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
15. krog – sobota, 12. 02. 2011	DVORANA	URA
Kostanjevica : MOK Kočevje	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
16. krog – sobota, 19. 02. 2011		
TOM Mokronog : Kostanjevica		
17. krog – sobota, 26. 02. 2011		
PROSTI		
18. krog – sobota, 05. 03. 2011		
ACH Volley II : Kostanjevica		
19. krog - sobota 12. 03. 2011	DVORANA	URA
Kostanjevica : Calcit Volleyball 2	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
20. krog – sobota, 19. 03. 2011		
Prigo Brezovica : Kostanjevica		
21. krog – sobota, 26. 03. 2011	DVORANA	URA
Kostanjevica : Logatec	OŠ KOSTANJEVICA NA KRKI	18.00
22. krog – sobota, 02. 04. 2011		
LOK Črnuče : Kostanjevica		

Ne smemo pa pozabiti ostalih selekcij, ki že pridno trenirajo in se pripravljajo na tekmovanja v svojih starostnih skupinah. V tej sezoni bodo delovale ekipe mini odbojke, male odbojke, starejših dečkov in mladincev. Najmlajši začnejo s tekmovanji v decembru in januarju, starejši dečki v novembru, mladinci pa so pričeli že v septembru. Natančen urnik tekmovanja se določi pred pričetkom tekmovanja, zato terminov igranja naših ekip še ne vemo. O tem vas bomo obveščali preko naših spletnih strani.

| ERVIN FELICIJAN

DRUŽINSKO TEKMOVANJE V LOVU RIB S PLOVCEM 2010

Vsakoletno družinsko tekmovanje v lovu rib s plovcem smo člani RD Kostanjevica na Krki letos organizirali 21. avgusta. Tudi tekmovališče je že tradicionalno – ribnik Karlče. Tekmovanje je potekalo istočasno v obeh konkurencah – v članski in mladinski. Udeležba je bila že običajna za to tekmovanje in sicer je tekmovalo 22 članov in 6 mladincev, skupno 28 ribičev–tekmovalcev. V vročem in soparnem sobotnem dopoldnevu so se tekmovalci trudili ujeti kar največ rib, vendar je kljub vsemu vloženemu trudu in izkazanim potrpljenju, ulov bil razmeroma skromen. Tekmovanje se je pričelo ob 8.30 in končalo ob 11.30. Po triurnem ribolovu se je v članski konkurenci najbolje odre-

zal Jože ANDOLŠEK iz Velikega Podloga, ki je ulovil 4.790 gramov. Drugo mesto je zasedel Jože KOVAČIČ iz Šentjerneja z ulovljenimi 2.200 grami, tretje pa Boštjan PACEK iz Gorenje vasi s 1.680 grami ulova. V mladinski konkurenci je prvo mesto zasedel Tilen PODBRŠČEK iz Velikega Podloga s 331 grami, drugo Žiga ZUPANČIČ iz Kostanjevice s 254 grami in tretje Aljaž URBANČ iz Črneče vasi s 16 grami ulova. Prvi trije uvrščeni tekmovalci v obeh konkurencah so prejeli medalje in praktične nagrade. Prijetno druženje se je po tekmovanju nadaljevalo ob pripravljeni malici in osvežilni pijači.

| ROBERT HOČEVAR (TAJNIK RD)

KRAJ TEKMOVANJA: RIBNIK KARLČE
DATUM: 21. AVGUST 2010
KATEGORIJA: ČLANI

ŠT	PRIIMEK IN IME	LOVNO MESTO	ULOV (g)	TOČKE	UVR-STITEV
19.	ANDOLŠEK Jože	1	4790	1	1
3.	KOVAČIČ Jože	20	2200	2	2
13.	PACEK Boštjan	12	1680	3	3
24.	TRŠINAR Jože	21	1390	4	4
5.	RODIČ Zlatko	5	174	5	5
6.	ZORETIČ Simona	7	170	6	6
22.	BREGAR Stane	4	28	7	7
11.	RODIČ Martin	25	26	8	8
9.	ČUK Vasja	9	18	9	9
4.	PREMRU Matija	18	15	10	10
2.	ČUČNIK Franc	24	0	18	DELI-TEV
18.	BRŠEC Blaž	23	0	18	11.
15.	KODRIČ Gorazd	22	0	18	MESTA
23.	BEŠEVIČ Sine	19	0	18	
16.	ZUPANČIČ Marjan	17	0	18	
1.	KOZOLE Ivan	16	0	18	
20.	MLAKAR Franc	15	0	18	
25.	GAL Marjan	14	0	18	
8.	VANIČ Miran	13	0	18	
21.	GOLOB Darko	11	0	18	
12.	ŽUPAN Ignac	10	0	18	
17.	BRŠEC Darko	8	0	18	
14.	BUSAR Vlado	6	0	18	
10.	ČERNE Vlado	3	0	18	
7.	JORDAN Peter	2	0	18	
			10.491		

KATEGORIJA: MLADINCI

ŠT	PRIIMEK IN IME	LOVNO MESTO	ULOV (g)	TOČKE	UVR-STITEV
1.	PODBRŠČEK Tilen	28	331	1	1
3.	ZUPANČIČ Žiga	29	254	2	2
2.	URBANČ Aljaž	26	16	3	3
4.	STRGULEC Jurij	27	0	4	4
			601		

NOGOMETNI TURNIR V OREHOVCU

Turistično društvo Orehovec je v sodelovanju z nogometaši Orehovca v soboto, 4. 9. 2010, organiziralo nogometni turnir na igrišču v Orehovcu. Otvoritev turnirja je ob pol sedmih pospremil dež, tako da je približno 150 gledalcev kljub deževnemu in hladnemu vremenu v nadaljevanju turnirja uživalo v druženju in razburljivih tekmah devetih ekip. Le-te je žreb razdelil v tri skupine po tri ekipe. Iz vsake skupine se je v izločilni boj uvrstila prvouvrščena ekipa. Zaključek turnirja je tako ob enih ponoči pripadel podelitvi priznanj za najboljše tri ekipe, in sicer je prvo mesto osvojila ekipa iz Poštene vasi, drugo mesto je pripadlo ekipi »Tulipani«, tretje pa ekipi »Veterani«.

| TEKST IN FOTO: PETER STOPAR

PROJEKT PRSTaN

Posavska regionalna stična točka za nevladne organizacije je namenjen vsem nevladnim organizacijam (društvom, zasebnim zavodom in ustanovam) iz občin Brežice, Krško, Sevnica, Radeče, Kostanjevica na Krki in Bistrica ob Sotli. Z delovanjem stične točke v regiji skupaj z nevladnimi organizacijami krepimo nevladni sektor za enakopravno partnerstvo z gospodarstvom in lokalno oblastjo. Nevladnemu sektorju nudimo informacije in podporo, računovodska in pravna svetovanja, predstavljamo organizacije javnosti in po osnovnih šolah. Redno ažuriramo naš portal www.prstan.eu, kjer je organizacijam poleg informacij na voljo tudi prostor za predstavitev in podajanje mnenj. Za posavske organizacije spremljamo, jih obveščamo in pomagamo pri pripravi na razpise. Izdelali smo tudi računalniški program »Vodenje članstva v društvih«, ki je na voljo vsem društvom in bo v prihodnosti tudi nadgrajena z dodatnimi vsebinami, ki bodo v pomoč društvom pri njihovem vsakodnevnem delovanju. V pripravi je nadgradnja programa, ki bo društvom olajšalo tudi finančno vodenje. Smo partnerji v pobudi Moja družba www.mojadruzba.si, kjer spodbujamo večje sodelovanje med občinami in nevladnimi organizacijami.

Nevladne organizacije se v dejavnosti in aktivnosti stične točke vključujejo brezplačno, brez dodatnih obveznosti in omejitev.

Svoje aktivnosti izvajamo razpršeno po regiji, tako da se čim bolj približamo posameznim organizacijam in jim olajšamo udeležbo.

V letih 2009 in 2010 smo izvedli:

- 4 seminarje o Zaključnem računu za društva,
- delavnico Projektno vodenje,
- Regionalni posvet o Zakonu o društvih,
- 6 posvetov za društva o prijavah javnih prireditev,
- 3 delavnice Osnove računovodstva za društva,
- 2 tečaja osnov računalništva za društva,
- 1. festival posavskih NVO (Brežice)
- okroglo mizo Donatorstvo in sponzorstvo nevladnim organizacijam,
- 1. konferenco posavskih NVO,
- 2 moderatorski delavnici,
- delavnico Strateško načrtovanje v nevladni organizaciji,
- delavnico Kako napisati dober projekt,
- delavnico Pridobivanje in mentorstvo prostovoljcem,
- 2 usposabljanji Retorika in javno nastopanje,
- usposabljanje Projektni vodja v NVO,
- 2. festival posavskih nevladnih organizacij (Brežice, Krško, Sevnica)
- delavnico Prenos javnih nalog in pooblastil v izvajanje NVO na področju zdravja,
- okroglo mizo Kodeks dobrih praks

vključevanja civilne družbe v procese odločanja,

- okroglo mizo Sodelovanje občin in NVO,
- Regijsko razpravo o predlogu zakona o prostovoljstvu.

Skupno smo v letih 2009 in 2010 v naše dejavnosti vključili preko 150 organizacij iz vseh posavskih občin, oz. več kot 400 udeležencev na naših usposabljanjih ter za posavske nevladne organizacije opravili 200 svetovalnih ur.

V oktobru vabimo vse organizacije na **2. konferenco posavskih nevladnih organizacij!**

Konferenco bomo začeli z delavnico Kodeks dobrih praks – vključevanje civilne družbe v proces odločanja, nadaljevali z oblikovanjem predlogov boljšega sodelovanja NVO z občinami. V zaključni del konference bomo povabili tudi vse župane posavskih občin, kjer jim bomo predstavili svoje predloge, in spodbudili dogovor tudi o bodočem sodelovanju med občinami in nevladnimi organizacijami.

Konferenca bo **v soboto 23. 10. 2010 ob 9. uri** v večnamenski dvorani Mladinskega centra Brežice, Gubčeva 10a, Brežice.

Vljudno vabljeni!

| EKIPA POSAVSKE REGIONALNE STIČNE TOČKE ZA NVO

PREVENTIVNI ZDRAVSTVENI PREGLEDI IN PRESEJALNI PROGRAMI

Danes je vse bolj uveljavljeno načelo, da je vsak evro, vložen v preventivo, dolgoročno najboljša naložba. Raziskave kažejo, da je najmanj tretjino vseh rakavih in drugih kroničnih bolezni mogoče preprečiti s preprostimi ukrepi in spremembami v življenjskem slogu. S tega vidika je zelo pomembno, da se prebivalcem zagotovi dovolj informacij o tem, kaj lahko sami storijo za zmanjšanje tveganja zase in za svoje otroke. Pri tistih boleznih, ki jih ni mogoče preprečiti, pa je posebej pomembno zgodnje odkrivanje. Z rednimi preven-

tivnimi pregledi je mogoče pravočasno odkriti in zdraviti mnoge bolezni, ravno tako k temu pomembno pripomorejo presejalni programi.

V priporočilih Sveta EU je zapisano, da se državam članicam priporoča uvedbo vseh tistih presejalnih testov za zgodnje odkrivanje raka, katerih izvajanje na organiziran in visoko kakovosten način je znanstveno utemeljeno. Zaenkrat so to presejalni programi za zgodnje odkrivanje raka na materničnem vratu, raka dojke in raka debelega črevesa in danke.

V Sloveniji so zagotovljeni naslednji preventivni pregledi:

- Preventivni pregledi žensk v reproduktivni dobi;
 - Preventivni pregledi za preprečevanje srčno-žilnih bolezni;
 - Preventivni pregledi novorojenčkov, predšolskih in šolskih otrok, mladine in študentov ter
 - Organizirano presejanje, ki poteka v obliki:
 - Organiziran program zgodnjega odkrivanja predrakavih in rakavih sprememb materničnega vratu ZORA,
 - Organiziran program zgodnjega odkrivanja raka danke in debelega črevesa SVIT,
 - Organiziran program zgodnjega odkrivanja raka dojke DORA.
- Program presejanja in zgodnjega odkri-

vanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki, ki nosi tudi kratico SVIT, je državni program. Namenjen je moškim in ženskam v starosti od 50 do 69 let. Temelji na prostovoljnem sodelovanju, kar pomeni, da se vsak posameznik odzove povabilu, če želi.

V okviru SVIT-a na domač naslov prispe najprej Izjava o prostovoljnem sodelovanju v Programu Svit. Vprašalnik ni niti obsežen, niti težak in v uvodnem delu je napisan telefonski kontakt, na katerega se lahko obrnete v primeru kakršnihkoli nejasnosti. Če se posameznik odzove in vrne izpolnjen vprašalnik ter pisno potrdi sodelovanje, na navedeni naslov po pošti dobi komplet za odvzem vzorca blata in pisna navodila. Iz programa se izloči le osebe, ki so že v diagnostični ali terapevtski obravnavi. V primeru, da udeleženec vzorec z blatom vrne v Cen-

tralni laboratorij, lahko v naslednjem tednu pričakuje odgovor. Če je test negativen, Svit ponovno pošlje vabilo za presejanje čez dve leti in zgodba se ponovi. Če pa je test pozitiven, se v zgodbo vključi osebni zdravnik in se izvede kolonoskopija.

Sodelavci SVIT-a opozarjajo, da je odzivnost na vabila v Program, kljub dosedanjim pozivom v medijih, še vedno nizka. Ko prejmete na dom vabilo, je pametno, da se nanj čim prej odzovete in vključite v Program Svit ter opravite test, čeprav se morda počutite popolnoma zdravi. Bolezen se namreč lahko dolgo časa razvija zelo potuhnjeno, brez očitnih znakov, zato mnogokrat šele zelo pozno ugotovimo, da je v našem črevesu nekaj narobe. Program Svit je pravzaprav namenjen ljudem, ki ne kažejo nobenih bolezenskih znakov. Pomembno je, da opravite test, čeprav

ste prepričani, da ste zdravi. Zato ne odlašajte in poskrbite za svoje zdravje! Program Svit rešuje življenja – lahko ga reši tudi vam!

VIR:

1. Dostopno na: Državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki SVIT; http://www.program-svit.si/?page_id=3, pridobljeno s spletne strani 19. 08. 2010

2. Dostopno na: Ministrstvo za zdravje, Sektor za preventivo in razvoj javnega zdravja; <http://www.mz.gov.si/>; pridobljeno s spletne strani 19. 08. 2010

| BRIGITA ZUPANČIČ-TISOVEC

REGIONALNI PROMOTOR ZDRAVJA

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO NOVO MESTO

PREJELI SMO

POPLAVA V KOSTANJEVICI

Tudi starejši ljudje ne pomnijo tako visokih vod, ki so pred dnevi poplavile Kostanjevico z njeno okolico ob reki Krki. Temu pojavu sicer radi rečejo „stoletne vode“.

Od zadnje večje poplave je minilo kakih 10 let, tako da izraz izgublja svoj pomen.

Globalizacija in z njo povezane spremembe vplivajo tudi na vremenske razmere v svetu in žal tudi pri nas. Toliko povodenj in drugih naravnih nesreč, bodisi po svetu ali pri nas, kot je bilo to v zadnjih nekaj letih, ne pomnim. Samo spomnimo se toč v Prekmurju in Posavju, pa suš in drugih nevšečnosti. Narava je pokazala svojo moč, na žalost tako, da dela ljudem veliko škode.

Ob takih pojavih se spomnimo tudi na zavarovalnice, ki nam bi morale povrniti nastale škode. Takrat se praviloma pokaže, kako dobro imamo zavarovano svoje imetje.

Skoraj nemogoče in nesmiselno je zavarovati vse. Taka zavarovanja bi bila predraga. A na osnovi izkušenj, ki smo si jih pridobili v zadnjih 10 letih, je vendarle mogoče predvideti, kakšne nevarnosti ogrožajo naše premoženje in seveda tudi nas. Tudi k odpravljanju posledic naravnih ujm je dobro pristopiti tako, da bo ob še kakšni poplavi

škode čim manj. Že z vgradnjo drugih materialov ali z nakupom lahkega pohištva lahko naslednjič škodo precej zmanjšamo.

Pri zavarovanju pa zaradi nepoznavanja zavarovanj, za kar so odgovorni tudi agenti, prihaja do nekaterih bistvenih napak. Največkrat je napačno opredeljena vrednost premoženja, čemur rečejo „podzavarovanje“. Na splošno ljudje in zavarovalniški agenti premalo pazijo na to, ali delajo celo namenoma, da bi bilo zavarovanje čim cenejše. Ne moremo ceniti hiše na 30.000,00 € ali manj in pričakovati, da bomo za nastalo škodo dobili ustrezno odškodnino. Hiša je za nas vredna toliko, kolikor bi nas stala, če bi jo morali zgraditi na novo. Ravno v teh časih bodo začele prihajati ocenjene vrednosti naših nepremičnin: hiš, stanovanj ali gospodarskih objektov. Čeprav je ta vrednost osnova za nepremičninski davek – verjetno bomo vsi oporekali tej oceni – pa bo dobra osnova za zavarovanje našega doma. Vsekakor priporočam uporabo take ocene, sicer bomo ob naslednji ujmi spet jezni na zavarovalnice in agente. Eden od problemov za vse nas je, da imajo zavarovalnice natiskane pogoje, pod katerimi izplačujejo nastale škode. Temu pravimo „drobni tisk“. Nekatere zavarovalnice imajo tega več, nekatere manj. Teh papirjev skoraj nihče ne prebere, je pa

osnova, na kateri se izplačujejo škode. Od tod je večkrat slaba volja in jeza na zavarovalnice. Naj omenim, da imajo zavarovalnice podobne produkte, a se vendarle razlikujejo. Zavarovalnice se razlikujejo tudi po tem, kakšne dodatne nevarnosti zavarujejo, in seveda, za kakšno ceno. Vsekakor se lahko po izkušnjah, ki jih imamo, zamislimo, kaj najbolj ogroža nas in naše premoženje. Ob rekah nas ogrožajo poplave, drugod toče, neurja ali zemeljski plazovi. Nekatere je strah potresa. Zanimivo je, da skoraj vsi plačujemo za zavarovanja avtomobilov enkrat ali večkrat več, kot za premoženje ali zase.

Naj zaključim: v vsaki slabi stvari je včasih tudi nekaj dobrega. Postajamo izkušeni. Morali se bomo navaditi prebrati tudi kakšen „drobni tisk“, da se bomo prepričali, ali imamo zavarovano tisto, kar mora biti. Skoraj vsako leto zavarovalnice spreminjajo ali predstavijo nova zavarovanja, a se s tem spreminjajo tudi pogoji. Tudi meni se je ob tej poplavi zgodilo, da nisem dobro prebral „drobnega tiska“, ko sem sklepal zavarovanje za prijatelje. Zato je treba občasno preverjati, ali so se zavarovanja in pogoji spremenili. Saj gre za nas in naše imetje. Sicer pa, saj se menda zavarujemo zato, da se nam nič ne zgodi, kajne?

| ZDRAVKO PETRIČ

Program prireditev - jesen 2010

06. 10. ob 16.00	Veseli ŽIV – ŽAV Prireditev ob tednu otroka	Osnovna šola Jožeta Gorjupa
10.10.	Bele in Samarske stene-Hrvaška	PD Polom
15. 10.	Nagrajenec POGLED V – Lado Leban	Lamutov likovni salon
21. 10. ob 11.00	Žalna komemoracija v spomin na padle talce	Pri grobu talcev na pokopališču
22. 10. ob 18.00	Zdravje je naša odločitev Predavanje Marije Merljak	
24. 10.	Kostanjev piknik	Lovski bivak na Ravnah PD Polom
24. 10. ob 13.00	Jesen na Tamalem plac	Dvorišče LLS TD Kostanjevica na Krki in Orehovec
14. 11. ob 18.00	"Rak na dojki" Delavnico bo vodila priznana strokovnjakinja Majda Šmit	Zavod Otok
17. 12.	2. zimski Mestni sejem	